

***ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ***

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(24–26 травня 2017 року)

Харків – 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
FACULTY OF ECONOMICS VŠB-TECHNICAL UNIVERSITY OF OSTRAVA
DEPARTMENT OF ECONOMICS AND BUSINESS UNIVERSITY OF PAVIA
DEPARTMENT OF ECONOMICS INSUBRIA UNIVERSITY
ПІВНІЧНО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН І МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
м. БАКУ, АЗЕРБАЙДЖАН
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МАТЕРІАЛИ

У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

(24–26 травня 2017 року)

Харків – 2017

Редакційна колегія

Димченко О. В. – д-р екон. наук, проф. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Бубенко П. Т. – д-р екон. наук, проф. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Бурак О. М. – канд. екон. наук, доц. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Єсіна В. О. – канд. екон. наук, доц. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано до друку Вченою Радою ХНУМГ ім. О. М. Бекетова,
протокол № 12 від 28 квітня 2017 р.*

Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 24–26 травня 2017 року / [редкол. : О. В. Димченко, П. Т. Бубенко, О. М. Бурак, В. О. Єсіна] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 182 с.

ISBN 978-966-695-424-7

У збірнику надруковані матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі», яка проходила з 24 травня по 26 травня 2017 року в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова. Розглядалися питання та здійснювалась розробка рекомендацій з вирішення економічних проблем та розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі.

[658.115.31:332.8](063)

ISBN 978-966-695-424-7

© Колектив авторів, 2017
© Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, 2017

СЕКЦІЯ 1

ПРОБЛЕМИ, СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА БУДІВНИЦТВА

Керівник секції – д-р екон. наук, професор О. В. Димченко
Секретар секції – ас., канд. екон. наук О. О. Рудаченко

УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ЯК ОДИН ІЗ ЗАХОДІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.
К. Ю. ДЕМЧЕНКО, магістрант
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
dymchenkoov@gmail.com*

На сьогоднішній день житлово-комунальне господарство (ЖКГ) залишається однією із найбільш слабких ланок в економіці України і є одним з основних середовищ соціальної напруги. Головна причина цього полягає в тому, що галузь безнадійно відстала у впровадженні ринкових відносин та оновленні основних фондів і технологій.

Заборгованість оплати житлово-комунальних послуг в Україні протягом останніх років постійно зростає. Закони та інші нормативно-правові акти, які регулюють відносини ЖК підприємств і споживачів послуг, не сприяють формуванню платіжної дисципліни [3].

Для управління дебіторською заборгованістю, необхідно виділити її сучасні проблеми з врахуванням специфіки виробництва підприємства і активізувати роботу в наступних напрямках: формування і задовільний стан аналітичної роботи; прискорення платежів; удосконалення розрахунків; формування резерву з сумнівних боргів; застосування факторингових операцій; жорстка та грамотна політика зі стягнення дебіторської заборгованості; розгляд гнучкої системи сплати за договорами; проведення інвентаризації стану розрахунків з дебіторами; автоматизація розрахунків.

З метою збільшення надходжень коштів на підприємства за надані послуги необхідно розробити і здійснити заходи, спрямовані на поліпшення фінансової дисципліни споживачів. Інформаційно-пояснювальна робота є надзвичайно важливою для підвищення збору платежів. Доречно було б упровадити комплекс заходів, сприяючий автоматизації розрахунків споживачів з

підприємством, що дозволить споживачам отримувати оповіщення про заборгованість, а також одразу сплатити за послуги.

З метою ефективного керування дебіторською заборгованістю на підприємстві повинна розроблятися й здійснюватися особлива фінансова політика керування дебіторською заборгованістю. Для цього проводиться побудова ефективних систем контролю за рухом і своєчасною інкасацією дебіторської заборгованості. Одним з видів таких систем є "Система ABC" щодо портфеля дебіторської заборгованості підприємства [1].

Розвиток ринкових відносин і інфраструктури фінансового ринку дозволяють використовувати в практиці фінансового менеджменту ряд нових форм управління дебіторською заборгованістю – його рефінансування. Однією з таких форм є факторинг. Мета цього заходу полягає у передачі права вимоги грошових коштів (дебіторської заборгованості) за поставлену продукцію банку (фактору) та отриманні постачальником негайної оплати [2].

Сучасний етап економічного розвитку України характеризується значним зниженням інтенсивності платіжного обороту, що викликає зростання дебіторської заборгованості на підприємствах. Тому важливим завданням є ефективне управління дебіторською заборгованістю, спрямоване на оптимізацію загального її розміру й забезпечення своєчасної інкасації боргу.

Список використаних джерел:

1. Бубенко П. Т. Управління системною модернізацією та розвитком житлово-комунальних підприємств : монографія / П. Т. Бубенко, О. В. Димченко, А. Д. Кашпур ; НАН України, Північно-Східний науковий центр, Харк. нац. ун-т міськ. гос-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ, 2014. – 233 с.
2. Внукова Н. Основи факторингу: навч. посібник / Н. Внукова. – К., 1998. – 252 с.
3. Димченко О. В. Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі : аналіз, проектування, управління : монографія / О. В. Димченко ; Харк. нац. акад міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 356 с.

ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАНКІВ У ПРОГРАМАХ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЖКГ

І. В. АЛЕКСЄЄВ, д-р екон. наук, проф.

Н. В. МОРОЗ, канд. екон. наук

Національний університет «Львівська політехніка»,

79013, Україна, м. Львів, вул. С. Бандери, 12

Ihor.V.Aleksiev@lpnu.ua

Natalia.V.Moroz@lpnu.ua

Ефективність використання енергоресурсів у житлово-комунальному господарстві виходить нині на перший план. Проблема енергозбереження викликана нестачею власних енергетичних ресурсів та високими й постійно зростаючими цінами на них. Прагнення до членства у Європейському Союзі

зобов'язує до запровадження невідкладних заходів щодо підвищення енергоефективності в країні.

Про це свідчить, зокрема те, що у житловому секторі рівень споживання природного газу незмінно становить найбільшу частку – майже 58 %. Лише на опаленні об'єктів житлового фонду втрачається 60 % енергії або 3 млрд. доларів США щороку. У житлових будинках квартирної типу зосереджено 98,2 % загальної площі усього житлового фонду, більшість якого (61 %) збудовано до 1970 р.

80% багатоквартирних будинків потребують термомодернізації, яка, за оцінками консультантів McKinsey & Company, має потенціал скорочення споживання газу на 3,5 млрд. куб. м., що вимагає заходів на суму 400 млрд. грн. (\$18 млрд.).

Про участь і відповідно екологічну відповідальність банків свідчать: «Урядова програма відшкодування частини суми кредиту на придбання енергозберігаючого обладнання та/або матеріалів», згідно якої для ОСББ здійснюється компенсація 40-70% суми енергоефективного кредиту та 127 місцевих програм (компенсація 15-20% річних енергоефективного кредиту для ОСББ). Станом на 1.10.2016 р. учасниками програм є 398 будинків ОСББ/ЖБК, 32 тис. родин, 47,2 млн. грн. інвестицій в енергоефективність: 10,7 млн. грн. компенсовано державою, 3,2 млн. грн. компенсовано місцевою владою. Станом на 07.11.2016 р. для ОСББ уповноваженими банками видано 472 кредити на суму 59,1 млн. грн., а станом на 06.07.2015 р. було видано лише 5 кредитів на суму 0,6 млн. грн.

На виконання державної програми на Львівщині передбачається у 2017 – 2020 рр. реалізувати відповідну Програму енергозбереження, за якою передбачено фінансування з обласного бюджету 18 млн. грн., і станом на 15.04.2017 р. вже профінансовано 5880 тис. грн.

Станом на 07.11.2016 р. обсяг виданих кредитів на придбання енергоефективного обладнання у Львівській області становив 250 млн. грн., що є найвищим показником серед регіонів України (середній показник за регіонами 108,23 млн. грн.).

Державним бюджетом України на 2017 рік передбачено 400 млн. грн. на фінансування Урядової програми з енергоефективності. Разом з тим, для подальшого розвитку енергоефективності у ЖКГ необхідно консолідувати зусилля як державних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, так і мешканців багатоквартирних будинків. Одним з головних напрямів є створення ОСББ, оскільки саме у співпраці між державою, банками і об'єднаннями співвласників вбачається можливість ефективного впровадження заходів енергомодернізації у житловому секторі. При цьому банкам належить важлива роль, через що усвідомлення власниками і вищими керівниками банківських установ екологічної відповідальності банків є надзвичайно важливим аспектом їхньої діяльності.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.

Г. С. КАТРУША, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

dymchenkoov@gmail.com

Будівництво – дуже важлива складова економіки будь-якої країни, тому що будівельна галузь створює велику кількість робочих місць і взаємодіє з іншими галузями народного господарства, такими як металургія, металообробка, машинобудування, енергетика, промисловість будівельних матеріалів, деревообробна промисловість та ін. А отже від якості будівельної продукції та термінів її створення залежатиме ефективність функціонування інших галузей народного господарства, їх інвестиційна привабливість та прибутковість.

На сьогоднішній день в будівельній галузі України спостерігається негативна ситуація. Вона пов'язана з глибокою економічною кризою і падінням купівельної спроможності громадян, нестабільною політичною ситуацією, зростанням собівартості будівельної продукції, падінням інвестиційної активності з боку зарубіжних партнерів, високим рівнем корупції, високим рівнем інфляції, зменшенням фінансування галузі з боку держави, подорожчанням енергоносіїв, значним зносом основних фондів.

За даними Держстату ми маємо можливість прослідкувати динаміку змін показників з будівництва в Україні за 2010-2015 роки [1].

Таблиця 1 – Зміна показників з будівництва

Показники	2010 р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Прийнято в експлуатацію загальної площі житла, тис.кв.м	8604	8685	9770	9949	9741	11044
Житловий фонд, млн.м ² загальної площі	1031578	10382219	1045279	1047589	966137	973786
Капітальні інвестиції у житлове будівництво, млн..грн	25754	26582	34256	36129	33177	45610
Кількість незавершених житлових будівель, одиниць	-	3846	3561	3482	3898	3823

Ми бачимо, що кількість прийнятої в експлуатацію площі житла повільно збільшувалась до 2014 року, у якому спостерігається незначний спад показника. Проте на наступний рік тенденція до зростання відновлюється. Кількість житлового фонду збільшувалась до 2013 року, проте з 2014 року спостерігається стрімке падіння показника. Капітальні інвестиції мають тенденцію до зростання. А кількість незавершених житлових будівель зазнає незначних коливань, що свідчить ні про погіршення, ні про покращення ситуації.

Не дивлячись на незначне зростання певних показників, галузь знаходиться у кризовому стані. Покращити стан будівельної галузі в Україні можуть:

- поліпшення умов іпотечного кредитування для залучення коштів населення у будівельну галузь;
- збільшення фінансування будівництва з боку держави;
- проведення державних тендерів для стимулювання інноваційної діяльності на будівництві, що збільшить продуктивність та зменшить витрати у галузі;
- надання пільг та державних кредитів будівельним організаціям, які займаються екологічним будівництвом, що під вищість якості та конкурентоспроможності будівельних матеріалів і дасть змогу виходу українським компаніям на європейський ринок;
- створення сприятливих умов для кредитування та інвестування іноземним організаціям;
- створення будівельних холдингів та укладання концесійних договорів з іноземними компаніями для залучення іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Статистичний збірник Житлове будівництво в Україні у 2010-2015 роках: статистичний збірник / Державна служба статистики України [Відповідальний за випуск І. Петренко]. – Київ, 2016. – 70 с.
2. Плотницька С. І. Економіка будівництва / С. І. Плотницька ; Харків : ХНУМГ, 2008. – 96 с.
3. Дріль Н. В., Іванів Х. І. Сучасний стан та перспективи розвитку житлового будівництва в Україні//Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі», Харків, 26-28 травня 2015р. /редколегія О. В. Димченко, П. Т. Бубенко, О. М. Бурак, В. О. Єсіна, Харк. нац. ун-т міськ. госп. ім. О. М. Бекетова – Харків, ХНУМГ імені О. М.Бекетова. – 2015, С. 86–87.

ЗНАЧЕННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БУДІВНИЦТВА

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.

А. І. КОНОНЕНКО, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

dymchenkoov@gmail.com

Будівельна галузь – це галузь, що є основним індикатором розвитку народного господарства у будь-якій країні. Завдяки її активному розвитку покращуються показники зайнятості населення, тобто зростає кількість

робочих місць та соціальний добробут населення, що включає за економічною теорією добробуту А. Пігу показники якості життя - умови праці, відпочинку, забезпеченість житлом. Також будівництво нерозривно пов'язане з іншими галузями господарства, стимулюючи розвиток машинобудування, металургії, металообробки, деревообробної промисловості, фарфоро-фаянсової, хімічної, енергетики, транспорту і звичайно ж збільшує обсяги видобутку, виробництва будівельних матеріалів і необхідного для будівництва обладнання. Ця галузь має свої особливості, що вирізняють її серед інших: великогабаритна, нерухома продукція з великою вартістю; строк служби об'єктів досягає 50-150 років; вплив на роботу природних умов та інше.

На сьогоднішній день основною проблемою є скорочення державного фінансування у розвиток цієї галузі. У розвинених країнах бюджетне фінансування складає 20-25%, в Україні – лише 13%. За даними Держкомстату України відомо, що причиною більш ніж 90% випадків призупинення будівництва є відсутність фінансування [2].

Також можна виділити такі проблеми галузі:

1. Високий знос основних фондів.
2. Висока собівартість продукції через подорожчання елементів будівельного процесу.
3. Недосконалість системи ціноутворення, що робить нове житло важко досяжним для населення.
4. Зниження конкурентоздатності українських будівельних підприємств за рахунок ліквідації великих будівельних підрозділів.
5. Недосконалість нормативно – правового регулювання питань у будівельній галузі.
6. Несприятливий інвестиційний клімат в Україні, зумовлений складною політичною, соціальною і економічною обстановкою в країні.

Проблеми будівництва мають особливу актуальність для розвитку усієї економіки країни. Для їх подолання необхідна правильно розроблена стратегія і система заходів. Важливим є поєднання сил підприємств галузі і державної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Анін В. І. Розрахунки ризиків інвестиційних проектів в будівництві / В. І. Анін // Формування ринкових відносин в Україні. – 2003. – №6. – С. 18.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.ua>
3. Історія економічних вчень : навч. посіб. / В. В. Кириленко, О. М. Стрішенець, М. М. Фаріон; за ред. В. В. Кириленка. – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 252 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ У КОНТЕКСТІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КРИЗОВОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»)

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.

К. В. КОШЕЛЕВИЧ, магістрант

О. С. БЕЗДІТКО, студентка

*Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
dymchenkoov@gmail.com*

На сучасному етапі розвитку сучасної економіки України підприємства житлово-комунального господарства (ЖКГ) представляють особливу цікавість, оскільки житлово-комунальне господарство є важливою соціальною галуззю.

Негативні показники житлово-комунального господарства, які наразі спостерігаються як в Україні загалом, так і в її регіонах, вказують на перспективність банкрутства низки підприємств житлово-комунального господарства. Водночас відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» державні комунальні підприємства, які виконують функцію задоволення першочергових потреб населення, не можуть бути ліквідовані [1]. У цьому контексті особливого значення набуває своєчасне попередження кризового стану підприємств ЖКГ шляхом прогнозування фінансових ситуацій.

На КП «Харківводоканал» дебіторська заборгованість займає значну питому вагу в порівнянні з іншими статтями затрат на досліджуваному підприємстві ЖКГ.

Найкращими моделями для прогнозування показників підприємств ЖКГ є адаптивні моделі. Так як, їх відмінність від інших моделей полягає в тому, що вони відображають поточні властивості ряду і здатні безперервно враховувати еволюцію динамічних характеристик досліджуваних процесів [2, 3]. Мета адаптивних методів полягає в побудові самоналагоджувальних економіко-математичних моделей, які здатні відображати зміну в часі, враховувати інформаційну цінність різних членів тимчасової послідовності і давати досить точні оцінки майбутніх членів даного ряду [2, 3]. Тому визначення прогнозової діагностичної дебіторської заборгованості КП «Харківводоканал» пропонується за допомогою саме адаптивних моделей прогнозування. Для побудови моделей найкраще використовувати ППП Statistica 8. Адекватний прогноз було отримано при використанні експоненціального тренду.

Так як похибка становила менше 10%, а саме - 2,22 %. При його використанні прогнозне значення дебіторської заборгованості на 4 квартал 2016 року становить 18,54398 тис. грн.

КП «Харківводоканал», аби попередити настання затяжної кризи, необхідно обов'язково прогнозувати і керувати дебіторською заборгованістю,

мінімізувати її розмір і максимізувати грошові надходження від її погашення, скорочувати терміни інкасації боргу та підвищувати ліквідність дебіторської заборгованості з мінімальною втратою вартості. Доречним було б впровадження європейського досвіду при сплаті споживачами – населенням спожитих послуг, а саме відкриття для кожного споживача окремого банківського рахунку для сплати послуги водопостачання або всіх комунальних послуг загалом.

Ефективне управління дебіторською заборгованістю робить великий вплив на ліквідність, а, отже, і на зміцнення фінансового положення фірми в цілому. Враховуючи сказане вище, можна з упевненістю сказати, що прогнозування і подальше ефективне управління дебіторською заборгованістю відноситься до необхідних умов успішної роботи фірми, оскільки воно створює передумови для швидкого зростання бізнесу і збільшення фінансових можливостей фірми. Прискорюється товарообіг, акумулюються вільні кошти.

В результаті прогнозування і подальшого управління дебіторською заборгованістю відбудеться: прискорення оборотності дебіторської заборгованості, акумулювання вільних коштів, зниження рівня збитковості підприємства, своєчасне виявлення і попередження настання фінансової кризи на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Клебанова Т. С. Дискриминантные модели диагностики финансовой деятельности предприятий / Т. С. Клебанова // Экономическая кибернетика. – 2002. – № 3–4. – С. 18–26.
3. Клебанова Т. С. Модели анализа кризовых ситуаций на предприятиях жилищно-коммунального хозяйства / Т. С. Клебанова, О. О. Рудаченко // Прикладные аспекты моделирования социально-экономических систем : монография / Под. ред. докт. экон. наук. проф. В. С. Пономаренко, докт. экон. наук. проф. Т. С. Клебановой. – Бердянск: Издатель Ткачук А. В., 2015. – 512 с.

EVALUATION OF THE CZECH HOUSING MARKET IN THE FLATS SEGMENT: THE CASE OF OSTRAVA CITY

ING. EVA ARDIELLI, Ph.D.
*VŠB-TU Ostrava, Faculty of Economics,
Department of Public Economics
33, Sokolska, Ostrava, 702 00, Czech Republic,
eva.ardielli@vsb.cz*

Flat market represents an important segment of the housing market, which enjoys great popularity not only among professionals but also the public. It is also the subject of frequent scientific studies and analyses. It is possible to describe, compare

and analyze the flats and their market prices based on many attributes, that may include the physical characteristics of the flat (internal layout, size, equipment, state, type of building structure, location in the floor) as well as the location of the flat (in terms of the attractiveness of the location or the availability of civic amenities). A significant factor is also the localization of the flat by region.

The research is focused on the evaluation of the flats market in the city of Ostrava from the perspective of location, size, ownership and sales and rental prices of flats offered to sale or rent. For a long-term evaluating of sales and rent market prices of flats it was necessary to ensure automatic and continuous data obtaining. The research is based on database development and data collection for this purpose, there are used the data mining techniques and software for online data gathering. The results of empirical research then evaluate the selected segment of reality properties in Ostrava city from the spatial and real estate market aspects. The analyzed spatial values distributions are processed also into cartographic outputs. This is the unique evaluation of flats segment of housing market in detail on Ostrava city. The research was performed within the project SP2012/163 “Specification of the capitalization rate for the calculation of yield value of the property”. This contribution was elaborated thanks within the financial support of the student grant project SGS No. SP2017/129 “Economic Factors Affecting the Ensuring of Public Services with Collective Consumption” on Faculty of Economics, Technical University of Ostrava.

From the methodological perspective in the research there were monitored and evaluated data on the flats market in Ostrava in the period of two years. Based on the analysis and processing of input data were identified the market rent prices of flats and market sales prices of flats by types and in different areas of the city. The input data were collected using an automated process whose outcome became a database of leases and sales. Data on housing prices and rents was recorded from 1. 2. 2012 to 31. 1. 2014. The data source for data collection was the Czech server sreality.cz. The database included 16 116 records relating to the offer prices of flats and 15 211 records about requested rent prices from flats for the city of Ostrava. This means for the given property the advertisement has been stored in the database repeatedly, up to 16x depending on how often the ad was updated. The gradual changes of the property in advertisements contained mainly the price changes. The resulting number of unique ads, i.e. ads that identify the property regardless of the number of updates is therefore lower - less than 7 000 unique ads for the sale database and nearly 11 000 unique ads for the rent database.

This process of monitoring of ongoing updates ensured the obtaining of input data for the analysis and getting insights about the movement of prices and rents of apartments from the submission of the advertisement till its clearing (sell or rental was finished). Prices quoted in the database are therefore taken as sale prices or prices very close to the price of the realized sale or rent.

For the reliable processing of the database it was necessary to design an appropriate database structure, in which the input data will be stored. Data must be clearly recorded and contain the unique identifier that ensures easy navigation in the database, and uniqueness of each record. In terms of the geographical location the

data records contained the municipality name and street. One possibility of the geographic categorization was to compare records with city price-map, which reflects the lucrativeness of land within the city in terms of set criteria. Another option was to use the cadastral territory map. This option was chosen for further application. The geolocation of property was carried out with regard to the administrative districts. For the purposes of geolocation on districts level (or cadaster) each entry was assigned the name of cadaster and street name. In the districts where were detected high number of ads was conducted geolocation accuracy with the resolution on cadastral level. The database has been cleared from data with zero price, unrealistic price, from record without entered street and records located outside Ostrava (removal of 1 212 records of sales). After aggregation of records belonging to one ad (aggregation of updates) remained the resulting number of unique ads for sales on 6 636 entries. Similarly, the number of unique ads for rent was 10 418 records. For the purpose of obtaining of sales prices (i.e. prices very closed to sales prices) and rent prices, was created the database of final prices, which included only the most recent records of individual advertisements for the given property which were derived from the time series of tracked ads.

The results of the research are divided into two outputs – evaluation of the ads for offer of flats to sale and for offer of flats to rent. From the perspective of flats offered to sale there were identified the ads occurrences by size of flat (number of rooms). The most frequently offered were flats 2+1, (total of 2 491 occurrences), followed closely by apartments 3+1 (total of 2 431 occurrences). Great apartments 5+1, 5+kk and 6+1, and other atypical apartments were advertised during the monitored period only in a very small number (15 or less occurrences). The area of apartments offered to sale ranged from 17 m² to 402 m². In terms of occurrence by locality there were most frequently on real estate web-sites advertised flats to sale in the district of Poruba, Zábřeh and Moravian Ostrava. Conversely, in districts without extensive settlement structures, such Heřmanice, Hošťálkovice, Radvanice was stored the minimum of records. The next monitored criterion was the flats ownership. Flats to sale were sorted in three kinds on private, cooperative and others. 59 % of all apartments were in cooperative ownership and 41 % of apartments in private ownership. Other ownership contained only 22 apartments.

From the perspective of flats offered to rent the offer in terms of the size of flats by room number was wide, including flats from size 1+1 to size 7+1, atypical and other variants with kitchenette (the +kk apartments). Most offered flats were flats 2+1 (total of 3 615 records). Next followed flats were type 1+1 (2447 records) and 3+1 (2431 records). Big flats of type 5+1, 5+kk, 6+1, 6+kk, 7+1, 7+kk, and other atypical flats were advertised only in very low numbers (16 and under). The area of flats to rent ranged from 15 m² to 260 m². According to the web-sites were the most numerous real estate advertised to rent located in the district of Poruba, Moravian Ostrava and Zábřeh. This corresponds with the situation of apartments to sale. In the case of flats to rent the flats were also divided in terms of ownership. The result was different than in case of flats to sale. 55 % of all apartments were in private ownership and 31 % were in cooperative ownership. There were also strongly

represented the category of flats owned by "other" - (14 %).

The research also ensured sufficient data sample for subsequent analysis of the market prices and rents of flats. Extensive sample of data allowed subsequent analysis of prices on several levels - by category of apartment, by ownership type and by location. In addition, ensuring of the monitoring of time series of ads, respectively their updates, allowed the analyzes of the marketability of apartments, the frequency of updates, price changes, respectively price change from the first administration of the ad to its latest update.

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Л. Г. МЕЛЬНИК, д-р екон. наук, проф.

І. М. СОТНИК, д-р екон. наук, проф.

Ю.Я. ГАВРИЛО, студент

Сумський державний університет

40007 Україна, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2

melnyksmy@gmail.com

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) споживає близько 45% природного газу, який щорічно витрачається в українській економіці. При цьому, за оцінками експертів, потенціал зростання енергоефективності (ЕЕ) у даному секторі за рахунок, насамперед, термомодернізації будівель, складає біля 64%, тобто у разі його реалізації витрати на газоспоживання можна буде знизити у 2,77 рази. Проте отримання такого ефекту потребує надзвичайно великих інвестицій – 700 млрд грн, яких наразі у держави немає [1].

Незважаючи на відсутність достатніх фінансових ресурсів для масштабної енергомодернізації ЖКГ, в Україні з 2010 року діє Державна цільова економічна програма енергоефективності [2], що передбачає щорічне виділення коштів з бюджету на часткову державну підтримку ЕЕ заходів, які запроваджуються фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельними кооперативами (ЖБК). Завдяки дії даної Програми у 2014-2016 рр., що ознаменувалися багаторазовим зростанням тарифів на енергоносії для населення і підвищенням його попиту на державну підтримку ЕЕ заходів, в економіку країни було залучено 2,8 млрд грн інвестицій, які були витрачені громадянами на придбання ЕЕ товарів. При цьому витрати держави у вигляді компенсацій за Програмою склали 1 млрд грн і були інвестовані в ЕЕ проекти ЖКГ [1].

Наведені цифри свідчать про високу ефективність застосування механізмів фінансової підтримки при реалізації державної політики енергозбереження. Проте, для підвищення темпів впровадження ЕЕ заходів в ЖКГ та більш активного залучення на ці цілі вільних коштів фізичних і юридичних осіб, доцільно вдосконалити державну політику енергозбереження у таких напрямках:

- реформувати систему субсидій на оплату комунальних послуг населенню України шляхом монетизації субсидій та щорічного планового скорочення норм споживання комунальних послуг з наданням можливості проведення ЕЕ заходів населенням частково за рахунок зекономлених на субсидіях коштів для пристосування до нових норм споживання;
- розширити перелік ЕЕ товарів, що підпадають під дію Програми, та включити до нього професійні послуги з енергосервісу, стимулюючи їх споживання населенням;
- поширити дію регіональних та місцевих програм з кредитування ЕЕ заходів на фізичних осіб для збільшення кола учасників ЕЕ процесів;
- стимулювати створення ОСББ в населених пунктах України для подальшого залучення їх до Програми;
- сприяти розвитку енергосервісних компаній на державному та місцевому рівнях і залученню банків до схем перформанс-контрактинг, які реалізуються енергосервісними компаніями, в рамках дії Програми й ін.

На нашу думку, запропоновані заходи дозволять залучити до процесів ЕЕ ширше коло фізичних осіб, ОСББ та ЖБК, тим самим сприяючи більш активній реалізації наявного потенціалу енергозбереження в ЖКГ.

Список використаних джерел:

1. Державна підтримка енергозбереження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://saee.gov.ua/uk/consumers/derzh-pidtrymka-energoza-bespechenya>.
2. Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2017 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 року № 243 (в ост. ред. від 16.02.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/243-2010-p>.

МІЖНАРОДНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Н. М. ТЮРІНА, канд. екон. наук, проф.

Н. С. КАРВАЦКА, канд. екон. наук, доц.

Т. В. НАЗАРЧУК, канд. екон. наук, доц.

Хмельницький національний університет

29000 Україна, м. Хмельницький, вул. Інститутська 11

У 1990 році українська економіка мала другий за величиною і найкращий за рівнем технологій промисловий потенціал в СРСР та займала 60-те місце у світі. За даними Світового банку у 1990 році Україна була регіональним лідером. Тобто, стартовою основою незалежності України був достатньо високий економічний потенціал. Однак топ-менеджмент країни не скористався наявними у той період перевагами. В Україні була реалізована пасивно-реактивна модель економіки, що передбачала розвиток, реагуючи на внутрішні і зовнішні виклики, постійно «приміряючи» на себе моделі інших країн та

намагаючись із них створити свою власну. Ця модель передбачала опору на зовнішню допомогу. Як результат, через 25 років, у 2016 році за версією Bloomberg, на жаль, наша країна увійшла до п'ятірки найбідніших економік світу. Оцінювання України за міжнародними рейтингами (табл 1) за останні шість років свідчить про погіршення ситуації, Україна щороку втрачає свої позиції. Особливо низькі значення мають індекси прав власності, економічної свободи та сприйняття корупції. Місце країни за цими індексами свідчить про відсутність належних умов для формування ефективного бізнес-середовища для результативного бізнесу і, як наслідок, це негативно впливає на розвиток економіки. Україна продовжує втрачати позиції у глобальному рейтингу країн світу за показником економічної конкурентоспроможності. Так, за опублікованим Всесвітнім економічним форумом Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016-2017, Україна посіла 85-е місце серед 144 країн світу, втративши за рік дев'ять позицій.

Таблиця 1 – Рейтингове оцінювання України та її економіки міжнародними агенціями

Індекс, організація	Кількість країн, що оцінювалась	Динаміка																
Міжнародний індекс прав власності (IPRI - The International Property Rights Index), <i>Property Rights Alliance</i>	129	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>97</td><td>117</td><td>118</td><td>113</td><td>86</td><td>108</td><td>115</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	97	117	118	113	86	108	115
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	97	117	118	113	86	108	115											
Індекс конкурентоспроможності (IMD - The IMD World Competitiveness Yearbook), <i>Institute of Management Development</i>	60	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>57</td><td>57</td><td>56</td><td>49</td><td>49</td><td>60</td><td>59</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	57	57	56	49	49	60	59
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	57	57	56	49	49	60	59											
Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI - Global Competitiveness Index), <i>World Economic Forum</i>	144	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>89</td><td>73</td><td>73</td><td>78</td><td>76</td><td>76</td><td>85</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	89	73	73	78	76	76	85
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	89	73	73	78	76	76	85											
Індекс економічної свободи (Index of economic freedom), The Heritage Foundation & The Wall Street Journal	179	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>153</td><td>163</td><td>163</td><td>163</td><td>155</td><td>162</td><td>162</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	153	163	163	163	155	162	162
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	153	163	163	163	155	162	162											
Індекс сприйняття корупції (CPI - Corruption Perceptions Index), Transparency International	176	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>134</td><td>152</td><td>144</td><td>144</td><td>142</td><td>130</td><td>131</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	134	152	144	144	142	130	131
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	134	152	144	144	142	130	131											
Індекс людського розвитку (HDI - Human Development Index), Організація Об'єднаних Націй	187	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>69</td><td>85</td><td>83</td><td>83</td><td>78</td><td>81</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Рейтинг	69	85	83	83	78	81		
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015												
Рейтинг	69	85	83	83	78	81												
Ведення бізнесу (Doing Business), група Світового банку	190	<table><tr><th>Рік</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>Рейтинг</td><td>145</td><td>152</td><td>137</td><td>112</td><td>96</td><td>81</td><td>80</td></tr></table>	Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Рейтинг	145	152	137	112	96	81	80
Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016											
Рейтинг	145	152	137	112	96	81	80											

Низький рівень конкурентоспроможності призвів до падіння виробництва окремих видів продукції у порівнянні з 1991 роком, які тепер необхідно імпортувати, провокуючи тим самим ситуацію з негативним сальдо торговельного балансу, що впливає на валютний курс національної валюти та стан економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. The International Property Rights Index 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalpropertyrightsindex.org/countries>
2. The 2016 IMD World Competitiveness Scoreboard. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imd.org/uupload/imd.website/wcc/scoreboard.pdf>
3. The Global Competitiveness Report 2016–2017. World Economic Forum. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Т. Д. ТАУКЕШЕВА, канд. екон. наук, доц.
*заслужений економіст України,
заступник Харківського міського голови –
директор Департаменту бюджету і фінансів
Харківської міської ради
61200 м. Харків, майдан Конституції, 7*

Питання надання споживачам житлово-комунальних послуг високої якості залишається актуальним. Результати реформування в сфері житлово-комунального господарства, що здійснювалося протягом останніх років, відчули 4,8% респондентів [1]. Якість послуг холодного водопостачання задовольняє 59,3 % респондентів, централізованого водовідведення – 52,1 %, централізованого теплопостачання – 36,1 %, гарячого водопостачання – 22,6 %, вивезення, переробки або захоронення твердих побутових відходів – 48,0 %, утримання будинків та прибудинкової території – 32,9 % [1].

Процес перебудови цієї галузі стримує неефективне управління житлово-комунальним господарством, недосконала система його фінансування, надмірна монополізація тощо.

Децентралізація в житлово-комунальній галузі передбачає створення конкурентного середовища, впровадження енергоефективних заходів та забезпечення стабільного функціонування підприємств-надавачів послуг.

Реалізація цієї мети, в першу чергу, потребує врегулювання взаємовідносин з державою, органами місцевого самоврядування та населенням, сутність яких полягає у забезпеченні взаємних розрахунків в умовах зростання цін на енергоносії.

Перспектива успішної децентралізації в житлово-комунальній сфері залежить від виконання державою своїх зобов'язань перед підприємствами галузі.

Насамперед це стосується вирішення проблеми щодо відшкодування різниці між затвердженим розміром тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво житлово-комунальних послуг. Центральними органами державної влади не забезпечується погашення заборгованості з державного бюджету з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню.

Заборгованість з різниці в тарифах (за надані послуги з централізованого опалення, водопостачання та водовідведення населенню) підприємствам житлово-комунальної сфери міста Харкова станом на 01.01.2017 складає більш ніж 2,0 млрд гривень.

Покращенню фінансового стану підприємств-надавачів житлово-комунальних послуг сприятиме розробка нормативно-правових актів, що гарантують повну та своєчасну компенсацію видатків за реалізацію державних програм соціального захисту населення. Так, внаслідок неврегульованості цього питання від'ємний фінансовий результат діяльності підприємств міського пасажирського електротранспорту за 2016 рік склав 153,4 млн гривень.

Потребує удосконалення механізм розрахунків за наданні пільги та субсидії. Алгоритм клірингових розрахунків не враховує всіх постачальників житлово-комунальних послуг. Така ситуація призводить до постійного існування кредиторської заборгованості підприємств, які не є учасниками клірингових розрахунків, перед бюджетами всіх рівнів. Поряд з цим, проведення розрахунків у безготівковій формі унеможливило збільшення оборотних коштів.

Вирішення зазначених проблем надасть можливість, в контексті проведення секторальної децентралізації, підвищити рівень фінансової спроможності підприємств-надавачів житлово-комунальних послуг та ефективність їх функціонування в частині надання якісних послуг.

Список використаних джерел:

1. Матеріали Асоціації міст України «Спільними зусиллями». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/auc.org.ua>.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В ЗВ'ЯЗКУ З ВПРОВАДЖЕННЯМ Е-БІЛЕТУ

О. Ю. ПАЛАНТ, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
kharget@gmail.com

В докладі сформульовані декілька тез, які, безумовно, витікають зі змісту та перспектив лавиноподібного впровадження на підприємствах міського електричного транспорту України нової електронної системи оплати проїзду – так званого е-квитка.

По-перше, міський електротранспорт – є надскладною системою, аналіз діяльності якої повинен проводитися всебічно, бути доведений до найдрібніших деталей та неодноразово перевіреним. А результат цієї діяльності – безпечне та комфортне перевезення великої кількості пасажирів та збір виручки.

По-друге, необхідно усвідомлювати, що аналіз стану, перспектив розвитку транспортного комплексу України та обрання напрямку орієнтації повинні базуватися на існуючих передових європейських моделях. А без електронного квитка вже обійтися не можна. Прийнятий в поточному році Закон України № 4121 це підтверджує. Кожне місто самостійно визначатиме, впроваджувати чи ні е-квиток. Так само міські влади міст зможуть самостійно визначати вид, форму носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів, затверджувати правила користування міським пасажирським транспортом тощо. Також, згідно із Законом, пасажирів будуть зобов'язані здійснювати реєстрацію проїзних документів і нести відповідальність за невиконання цієї вимоги. До речі, всі пільговики отримають електронний квиток безкоштовно, і будуть зобов'язані користуватися ним завжди.

По-третє, сумісне розглядання проблеми з різних боків надасть найбільш об'єктивну картину сучасного стану міськелектротранспорту та перспектив його розвитку.

Математичні методи, а саме методи системного аналізу, критеріального аналізу та теорії ризиків, що застосовуються при вирішенні зазначеної проблеми, на нашу думку, повністю коригуються з методами економічного аналізу, надають можливість підтвердження достовірності зроблених висновків та мають не аби які перспективи для подальшого застосування у науково-практичній економіці щодо роботи електротранспорту країни.

ТРАКТОВКА ПОНЯТТЯ «РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Є. Н. ВОДОВОЗОВ, аспірант
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
evodovozov@gmail.com*

У вітчизняних практичних і наукових дослідженнях термін «реструктуризація» з'явився відносно недавно, але вже міцно закріпився в економічному лексиконі. Його активне застосування пояснюється зростаючою потребою вітчизняних підприємств, у тому числі і підприємств сфери житлово-комунального господарства. Прагнення суб'єктів господарювання зберегти ефективність і цілісність своєї діяльності веде до того, що все більше підприємств усвідомлюють той факт, що реструктуризація є неминучим і необхідним процесом.

Термін «реструктуризація» походить від двох латинських слів *re* і *structura* і в економічному словнику трактується як зміна структури активів і витрат підприємства, що проводиться або підприємством, що оголосило себе банкрутом і що здійснює встановлену законом процедуру виходу з кризового стану, або фірмами, які намагаються підвищити ціну своїх акцій з метою запобігання перехопленню. На наш погляд, таке трактування не розкриває сутнісних особливостей процесу реструктуризації, а характеризує її лише фрагментарно.

На наш погляд, реструктуризація може проводитися на будь-якій стадії функціонування підприємства, не залежно кризове це підприємство чи це підприємство, діяльність якого є успішною. У кожному окремому випадку метою реформування є вдосконалення діяльності підприємства і підвищення його конкурентоспроможності.

На актуальність у проведенні реструктуризації на вітчизняних підприємствах сфери ЖКГ впливає низка чинників:

- відсутність практичних матеріалів і керівництва з проведення реструктуризації (досвід проведення реструктуризації вітчизняних підприємств не достатньо узагальнений і теоретизований, що перешкоджає його широкому розповсюдженню);
- відсутність кваліфікованих фахівців;
- такий процес зачіпає інтереси ряду груп, пов'язаних із діяльністю підприємства, якщо цілі і методи реструктуризації порушують їх інтереси, то протидія останніх призводить до негативного результату реформування. До складу цих груп на різних підприємствах можуть входити: вище керівництво, профспілки робочих, регіональна адміністрація;
- законодавчий механізм і відсутність підтримки з боку держави;

- проблема «опору» змінам виникає також через нерозуміння суті, основних цілей і шляхів реалізації процесу реструктуризації;
- керівництво не має чіткого бачення потреби і не зацікавлено в проведенні реструктуризації;
- програма реструктуризації не знайшла належної підтримки на одному з рівнів;
- поставлені недосяжні цілі;
- існує брак грошових коштів для реалізації змін;
- страх невдач;
- відсіч з боку працівників.

На сьогодні все більше підприємств ЖКГ починають усвідомлювати факт обов'язковості перетворень, які необхідні не тільки в умовах вже виниклої кризової ситуації, але й тоді, коли поточне положення можна оцінити як цілком благополучне. Особливістю нових умов ведення господарювання в ЖКГ є постійна готовність до змін. Тому сучасні підприємства цієї сфери повинні володіти здатністю до своєчасного реформування, а також перманентного проведення адекватних стратегічних і оперативних змін, які є основою процесу реструктуризації.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ГЛОБАЛЬНОГО ПОЗИЦІЮВАННЯ НА МІСЬКОМУ ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТІ

Д. О. ПАЛАНТ, аспірант
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
d.a.palant@gmail.com*

В доповіді розглянуті сім основних причин збільшення транспортних витрат підприємствами електротранспорту:

1. Відсутність облікової системи. Для ефективного використання електротранспорту необхідно мати облікову систему – зберігати всі заявки в єдиній базі даних. Заявка повинна мати унікальний номер (код), маршрут, навантаження пасажиропотоку, час здійснення рейсу та інші параметри.

2. Відсутність логіста/диспетчера на підприємстві. Впровадження і запуск системи управління транспортом (планування і моніторинг маршрутів) має на увазі роботу логіста/диспетчера. Необхідно провести нормалізацію роботи за GPS-координатами або за адресами кінцевих/проміжних точок маршруту.

3. Відсутність ІТ-фахівця для проведення інтеграції облікової системи підприємства. Заявки на транспортну роботу, маршрути, завантаженість дорожнього руху тощо автоматично імпортуються в ТЕП з облікової системи підприємства (наприклад, 1С). Після побудови маршрутів результат може

повертатися назад в облікову систему. Саме тому для забезпечення інтеграції по обміну даними необхідний ІТ-фахівець з боку підприємства.

4. Наявність затверджених (типових) маршрутів. Планування: дозволяє логістам-диспетчерам щоденно (щотижнево, щомісяця або сезонно) планувати (створювати) оптимальні маршрути та прораховувати кількість необхідного рухомого складу на них.

5. Проте слід пам'ятати, якщо на підприємстві роками використовуються затверджені маршрути, витрати стали «звичними» і немає бажання підлаштовуватись під зміни пасажиропотоків, то таку систему необхідно ломати.

6. Немає відповідальних. Для впровадження і запуску нових продуктів і рішень потрібен відповідальний фахівець, інакше запити втрачатимуться між різними відділами і менеджерами.

7. Недостатня кількість маршрутів. Якщо завдання складається з планування доставки пасажирів з точки А в точку В, логічно що логіст/диспетчер сформує і розрахує правильний маршрут завдяки інтелекту, інтуїції або за допомогою картографії вуличної мережі міста.

8. Відсутня мотивація у підлеглих знижувати витрати. Бажання керівництва підприємства заощадити і оптимізувати витрати не збігається з бажанням підлеглих.

Отже, розглянувши дані причини збільшення транспортних витрат, вважаємо, що саме побудова комплексної системи управління транспортним підприємством ліквідує дані слабкі місця на підприємстві і зможе виділити основні пріоритети його розвитку. В основу може буде покладена система глобального позиціонування.

МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РЕСУРСОСБЕРЕЖЕНИЯ ОТРАСЛЕВОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Я. Н. ХАЙЛО, зам. ген. директора
*КП «Харьковводоканал»,
61013, г. Харьков, ул. Шевченко, 2
deresyana@ukr.net*

Проблема ресурсосбережения является неотъемлемой частью производственной и управленческой культуры предприятия, которая предполагает расчетливое, эффективное расходование ресурсов в ходе реализации производственной и коммерческой деятельности.

Потенциал ресурсосбережения предприятия находится в зависимости от двух категорий факторов в том числе применяемых технологий и инженерно-технического оснащения производства, а также принятой формы управления и организации процессов деятельности.

Возможности использования потенциала ресурсосбережения различаются по сферам деятельности (управления, производства и сбыта).

Наиболее плодотворной представляется реализация мероприятий по ресурсосбережению в сфере производства, связанных с совершенствованием технологических условий производства и обновлением технических средств, однако:

- ресурсосбережение основанное на оптимизации технологических параметров, режимов производства возможно в ограниченном диапазоне (в пределах технологических нормалей и производственных нормативов);

- ресурсосбережение основанное на замене морально устаревшего и физически изношенного оборудования на новое энергоэффективное (ресурсосберегающее) затрагивает комплекс вопросов по переоснащению производства и привлечению инвестиций, что накладывает особые финансовые требования и ограничения, сдерживающие развитие процесса ресурсосбережения.

В тоже время, значительный потенциал и наиболее рациональный и перспективный маневр в решении проблемы ресурсосбережения на предприятиях отрасли, сосредоточен в сферах управления предприятием и сбыта оказываемых услуг. Указанные сферы деятельности располагают неиспользованными резервами организационно-управленческих методов и приемов, гарантирующих достижение кардинальных результатов ресурсосбережения с минимальными финансовыми издержками.

Оценивая актуальную практику ресурсосбережения необходимо указать на ее локальный, импульсивный и несистемный характер, который объясняется, в частности, отсутствием методики регламентирующей положения процесса практического ресурсосбережения, в т.ч. в вопросах:

- определения направлений ресурсосбережения и характера применяемых мер;
- формализации показателей ресурсосбережения, метода их анализа и интерпретации результатов;
- определения формы и алгоритма контроля (мониторинга) показателей ресурсосбережения;
- организации процесса ресурсосбережения.

Разработка указанной методики создает предпосылку превращения практики проведения отдельных мероприятий по ресурсосбережению во вспомогательный процесс системы управления предприятием, смыслом, которого является проведение мониторинга состояния ресурсосбережения во всех сферах деятельности, выявление и оценку неэффективного использования корпоративных ресурсов, информационно-аналитическое обеспечение мероприятий по ресурсосбережению и управление ими.

Ориентировочная структура методики представляется следующей:

1. Характеристика процесса ресурсосбережения и предметов анализа;
2. Информационные источники процесса ресурсосбережения;
3. Практика регулярного контроля ресурсосбережения

- 3.1. Контроль ресурсосбережения при оценке финансового состояния и финансовых результатов деятельности предприятия;
- 3.2. Контроль ресурсосбережения по видам услуг;
- 3.3. Контроль ресурсосбережения по производственным комплексам и департаментам сферы управления;
- 3.4. Контроль ресурсосбережения по отдельным процессам деятельности предприятия;
- 4. Практика периодического контроля ресурсосбережения по отдельным целевым направлениям:
 - 4.1 Снижение ресурсоемкости производства и оказания услуг;
 - 4.2 Определение и оценка объективных угроз потери ресурсов;
 - 4.3 Выявление упускаемых возможностей ресурсосбережения;
 - 4.4 Анализ организационно-управленческих резервов ресурсосбережения;
- 5. Организационное моделирование процесса ресурсосбережения и его интеграция в систему управления отраслевого предприятия.

Изложенное выше указывает на целесообразность детальной разработки методики и моделирования процесса ресурсосбережения, что позволит превратить практику отдельных мероприятий в системную функцию управления, формализовать и внедрить процесс в организационно-управленческую среду и систему управления предприятием.

НОВІ ПРИНЦИПИ ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ БУДІВНИЦТВА ПРИ КАЛЕНДАРНОМУ ПЛАНУВАННІ

Д. В. АЛТУХОВА, аспірант

*Київський національний університет будівництва і архітектури,
03680, Київ, Повітрофлотський проспект, 31
altuhova.daria@gmail.com*

У світовій практиці будівництва повсюдно відзначаються численні проблеми. Так, незважаючи на широке опрацювання питань календарного планування, застосування загальноприйнятих методів (у тому числі сітьового планування) не знімає у повному обсязі проблему несвоєчасності робіт і перевищення витрат на будівництво. Також, в числі недоліків відзначимо низьку продуктивність праці, простої робітників і техніки.

Відомий метод критичного ланцюга полягає в тому, що тривалості етапів проекту зменшуються на 50 %, а критичний ланцюг за допомогою буферів ресурсів захищається від невиконання строків. У цього методу були виявлені недоліки: керівник проекту, знаючи, що строки проекту штучно збільшені, дозволяє витрачати час даремно, і, в результаті, при виникненні проблеми, відбувається зрив строків виконання [1].

Будівництво характеризується підвищеною потребою у трудовитратах і тривалими строками реалізації проектів.

На тривалість і вартість будівництва житлових будинків, завантаження ресурсів, перш за все, впливає послідовність проведення робіт, обумовлена технологією будівельних процесів. Важливим є стимулювання персоналу, мотивація учасників на результат, їх активність.

Суміщення в часі кількох будівельних процесів на одному і тому ж об'єкті веде до зменшення загальної тривалості будівництва даного об'єкта.

Імовірнісний характер будівельного виробництва виражається в тому, що воно функціонує в умовах схильного до змін середовища (зміна планів, перебої в постачанні, випадкові поломки машин і механізмів, зміна погоди тощо).

Сучасна практика календарного планування показує, що на різних стадіях розробки недостатньо враховується імовірнісний характер будівельного виробництва, що і є основною причиною низької надійності планів, що розробляються.

При календарному плануванні спочатку складається перелік всіх необхідних робіт. Після цього, використовуючи єдині норми і розцінки (ЄНіР), галузеві норми часу, потрібно визначити кількість ресурсів і тривалість етапів будівельно-монтажних робіт.

Пропонується використання нечіткої логіки [2, 3] для визначення норм часу на проведення будівельно-монтажних робіт. Для кожного етапу аналізуються чинники, які впливають на тривалість робіт, враховуються також можливі втрати часу, простої техніки і робочих при різних форс-мажорних обставинах, складності ліквідації аварійних ситуацій і, після цього, призначатимуться, з урахуванням місцевих умов, норми часу на проведення робіт, які можуть бути як менше норм ЄНіР, так і більше.

Такий підхід до розрахунку тривалості будівництва дозволить підвищити надійність дотримання строків при проведенні будівельно-монтажних робіт.

Список використаних джерел:

1. Altukhova D. The improvement of construction planning efficiency by using the theory of restriction / In the digest: Build-master-class-2016: Theses report of the international scientific-practical conference of young scientists. – Kyiv, KNUCA, 16-18 of November 2016. – P. 195–196.
2. Алтухова Д. В. Календарне планування в сучасних умовах / Д. В. Алтухова, О. А. Тугай // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. Зб. наук. праць. – Вип. № 34. – Київ : КНУБА, 2015. – С. 31–39.
3. Тугай О. А. Методологічні засади подолання ризиків при спорудженні будівельних об'єктів із застосуванням елементів нечіткої логіки / О. А. Тугай // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. Зб. наук. праць. – Київ : КНУБА, 2007. – Вип. 17. – С. 29–40.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ СКП «ХАРКІВЗЕЛЕНБУД» ХМР

О. О. БЕРЕЖНА, інженер виробничого підрозділу
Спеціалізоване комунальне підприємство «Харківзеленбуд» ХМР
61145 Україна, м. Харків, вул. Клочківська, 195-А
len9902@yandex.ru

В умовах сталого розвитку актуалізується питання щодо удосконалення та розробки нових підходів стратегічного управління на підприємствах державної та комунальної власності міста Харкова. Одним з яких СКП «Харківзеленбуд» в системі функціонування якого, існують певні диспропорції, які негативно впливають на виробничу потужність та діяльність підприємства в цілому.

Тому для отримання стабільних позитивних фінансових результатів існує необхідність в розробці відповідних заходів і пропозицій щодо підвищення ефективної діяльності підприємства.

Метою роботи є аналіз стратегічного потенціалу СКП «Харківзеленбуд» та розробка пріоритетних напрямів стійкого розвитку підприємства.

Для визначення пріоритетних напрямків розвитку СКП «Харківзеленбуд», було проаналізовано стратегічний потенціал підприємства за 2013-2016рр., рисунок 1.

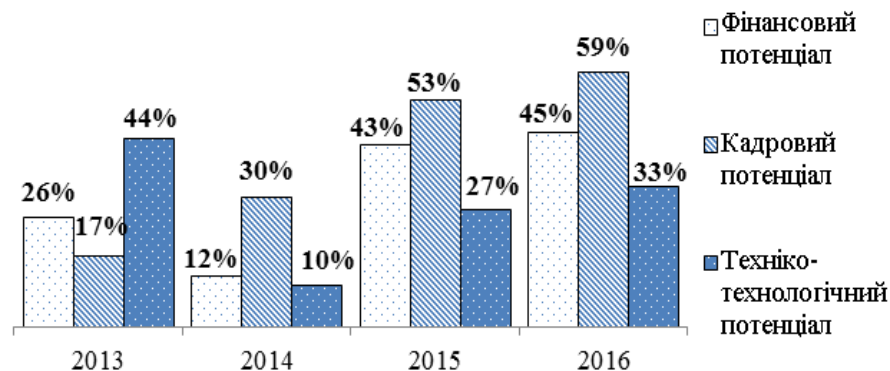

Рисунок 1 – Динаміка рівня розвитку стратегічного потенціалу СКП «Харківзеленбуд» за 2013-2016 рр.

Даний аналіз засвідчує про нестабільність рівня розвитку потенціалів підприємства. Тому, для досягнення стійкості і збалансування всіх систем на підприємстві необхідно провести якісні перетворення, через пріоритетні вектори стійкого розвитку СКП «Харківзеленбуд».

Пріоритетні вектори стійкого розвитку СКП «Харківзеленбуд»:

1. Вектор виробничо-економічної стійкості.
 - Розробка пропозицій розвитку тепличного комплексу, обслуговування фонтанів та систем поливального водопроводу на об'єктах зовнішнього благоустрою міста Харкова;
 - Розробка нормативної і техніко-економічної бази, для планування діяльності підприємства в довгостроковому періоді;

- Проведення інвентаризації та паспортизації зелених насаджень в місті та розробити заходи щодо їх подальшого розвитку;
 - Активізація інвестиційної привабливості: розробка інвестиційних проектів і пропозицій в сфері озеленення і ландшафтного дизайну.
2. Вектор техніко-технологічної стійкості.
- Технічне переозброєння основних засобів на базі комплексної автоматизації та впровадження гнучких виробничих систем;
 - Впровадження сучасних методів логістики для раціонального взаємодії ресурсів підприємства.
3. Вектор соціально-організаційної стійкості.
- Удосконалення організаційної та виробничої системи управління, форм і методів організації діяльності, її планування та мотивації для підвищення кадрової стійкості і професійно-кваліфікаційного рівня персоналу;
 - Створення комфортних умов праці, зокрема організація періодичних медоглядів працівників за рахунок бюджетних коштів;
 - Активізація ролі соціальної відповідальності через: взаємодію з вузами, професійно-технічними навчальними закладами, з подальшим працевлаштуванням молодих фахівців; взаємодію з громадськими об'єднаннями для потреб благоустрою і озеленення міста м. Харкова; обмін досвідом, зміцнення професійних і ділових зв'язків між підприємствами різних форм, на місцевому та регіональному рівні.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ РОЗРАХУНКІВ НАСЕЛЕННЯ ЗА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ В УКРАЇНІ

С. М. ГАЙДЕНКО, ас.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
alanserg@mail.ru*

Сучасний стан підприємств житлово-комунального господарства характеризується зростанням всіх видів заборгованостей, значним зносом основних засобів, втрат енергоносіїв тощо. Найгостріші проблеми в галузі пов'язані з: невідповідністю відносин у сфері житлово-комунального господарства змінам в економіці держави і відсутністю системи взаємозв'язків із системою ринкової економіки, недосконалістю системи державного регулювання ринку житлово-комунальних послуг тощо. Це зумовлює необхідність проведення структурних реформ, які б забезпечили створення нової економічної моделі експлуатації та розвитку житлового фонду, його надійне і високоякісне обслуговування з урахуванням інтересів споживачів. В іншому разі вартість житлово-комунального обслуговування зростатиме високими темпами на фоні зниження його надійності та якості. Важливим

елементом аналізу функціонування підприємств житлово-комунального господарства є стан розрахунків населення за житлово-комунальні послуги.

За даними Держкомстату України [1] за 6 місяців 2016 р. населенням країни оплачено за житлово-комунальні послуги 33,8 млрд.грн. (99,6% нарахованих за цей період сум). Аналіз даних щодо рівня оплати населенням за житлово-комунальні послуги за регіонами України в 2015 р. свідчить про те, що у 17 регіонах (Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Луганська, Львівська, Одеська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Чернівецька області та м. Київ) спостерігався рівень оплати послуг нижче 100%, що свідчить не тільки про недостатнє поточне фінансування послуг, але й про наявність минулих боргів. В інших 8 регіонах України рівень оплати житлово-комунальних послуг варіювався від 104,5% до 119,0%, що характеризується як значний. Загалом, заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг зменшилась в 2015 р. Слід зазначити, що за 6 місяців 2016 р. рівень оплати житлово-комунальних послуг в Україні характеризується зростанням активності, а у більшості регіонів спостерігалось перевищення рівня 100%. Лише у 7 регіонах (Закарпатська, Івано-Франківська, Луганська, Львівська, Сумська, Харківська та Чернівецька області) оплата житлово-комунальних послуг значно менша за 100% [1]. Така динаміка свідчить про зростання культури й розуміння необхідної оплати послуг при тому, що основні проблемні аспекти галузі залишаються на досить високому рівні й криза галузі скоріше поглиблюється ніж характеризується розвитком.

Серед регіонів найвищий рівень оплати за житлово-комунальні послуги спостерігався у Житомирській, Тернопільській, Черкаській, Вінницькій, Хмельницькій, Чернігівській, Рівненській, Херсонській, Кіровоградській та Миколаївській областях (153,9-131,7%), найнижчий - у Луганській, Чернівецькій, Львівській, Сумській та Івано-Франківській областях (89,8-38,8%) [1].

У результаті проведеного дослідження визначено, що для забезпечення розвитку підприємств житлово-комунального господарства необхідно реалізувати відповідні стратегії у рамках яких реалізуються дії спрямовані на: зниження заборгованості за надані житлово-комунальні послуги, впорядкування пільг у сфері житлово-комунального господарства, залучення висококваліфікованих кадрів для забезпечення функціонування підприємств житлово-комунального господарства тощо.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТАРИФОУТВОРЕННЯ У ВКГ

А. С. ГАРМАШ, студентка

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
nas.garmash2012@yandex.ua*

Процеси щодо удосконалення функціонування ВКГ відбуваються постійно і, насамперед, стосуються удосконалення системи тарифоутворення, яка поступово оновлюється та покращується за рахунок нововведень, запроваджених НКРЕКП у 2017р. [1].

З метою децентралізації повноважень органам місцевого самоврядування передані права по встановленню тарифів, якщо: чисельність населення менше 100 тис.чол.; річні обсяги централізованого водопостачання менше 300 тис. м³, централізованого водовідведення – 200 тис. м³. Таким чином, з підпорядкування НКРЕКП вийшли 96 діючих ліцензіатів, що складає 67% від їх загальної кількості.

Нововведення стосуються і фінансових елементів функціонування підприємств ВКГ:

- компенсація витрат 2016р. за електроенергію, по податках і зборах, загальна величина якої становитиме 21,9 млн. грн.;

- індексація витрат 2017 із врахуванням прогнозного індексу зростання цін виробників промислової продукції 1,085 на паливно-енергетичні ресурси, реагенти, послуги з підкачки води;

- коригування тарифів у 2017р. при їх зміні більше, ніж на 5%, зумовлених змінами ставок податків і зборів, розміру мінімальної заробітної плати, витрат на придбання води в інших підприємств та/або очищення власних стічних вод іншими підприємствами, цін на паливно-енергетичні ресурси.

З метою забезпечення прозорості встановлення тарифів у 2017р. змінюється процедура їх затвердження, яка передбачає такі нововведення:

- 1) Встановлено терміни подання документів до НКРЕКП: заяви на встановлення тарифу з розрахунками – до 10 серпня поточного року, інвестиційної програми – до 01 листопада поточного року.

- 2) Якщо підприємства ВКГ не подали своєчасно заяву та розрахунки на встановлення тарифів, то в подальшому при зверненні до НКРЕКП їм буде відмовлено в індексації цін та здійснення компенсації за попередній період.

- 3) Якщо ліцензіати не подали своєчасно інвестиційну програму, то при зверненні до НКРЕКП надалі їх плановані витрати на ремонт зменшаться на суму амортизації. Таких ліцензіатів у 2017р. було 3 з 27: КП «Стрийводоканал», КСП «Лисичанськводоканал», Колективне підприємство «Васильківська шкіряна фабрика».

Враховуючи незадовільний рівень виконання запланованих інвестиційних програм у 2016р.: у водопостачанні – 48,5%, у водовідведенні – 25,2%; НКРЕКП планує скоротити витрати ВКГ при розрахунку тарифів на 2017р. для 4 підприємств, які не виконали заходи інвестиційних програм протягом 2014-2015рр.: МКП «Хмельницькводоканал», КП «Лозоваводоканал», МКП «Львівводоканал», КП «Івано-Франківськводокотехпром».

Отже, запровадження вказаних нововведень дозволить удосконалити діяльність підприємств ВКГ та забезпечити економічну ефективність їх функціонування.

Список використаних джерел:

1. Тарифи - 2017 у сфері централізованого водопостачання і водовідведення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.slideshare.net/NKREKP/2017-22032017-73489412>

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Г. В. ГОЛОВЧАК

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79001 Україна, м.Львів, вул.Університетська,1
ahv3498phz1z@yandex.ua*

Ринок житлово-комунальних послуг є складовою частиною відкритої економіки. Основною серед особливостей суб'єктів ринку житлово-комунальних послуг є високий рівень комплексності, який характеризується різноманіттям науково-технічного і технологічного характеру діяльності підприємств-виробників послуг, та взаємозв'язком з єдиною системою територіального господарства. Ще однією важливою особливістю є націленість на задоволення першочергових потреб населення, тому домінуючим у розвитку та функціонуванні ринку житлово-комунальних послуг є соціальний фактор.

На рис.1 представлено пропоновану організаційну структуру державного регулювання ринку житлово-комунальних послуг України. Органами державного регулювання на ринку житлово-комунальних послуг є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та Антимонопольний комітет України. Відповідно зауважимо, що житлово-комунальні послуги НКРЕКП не регулюються, а знаходяться у сфері відповідальності місцевих органів влади, що створює правовий конфлікт між виконавцями послуг та їх замовниками.

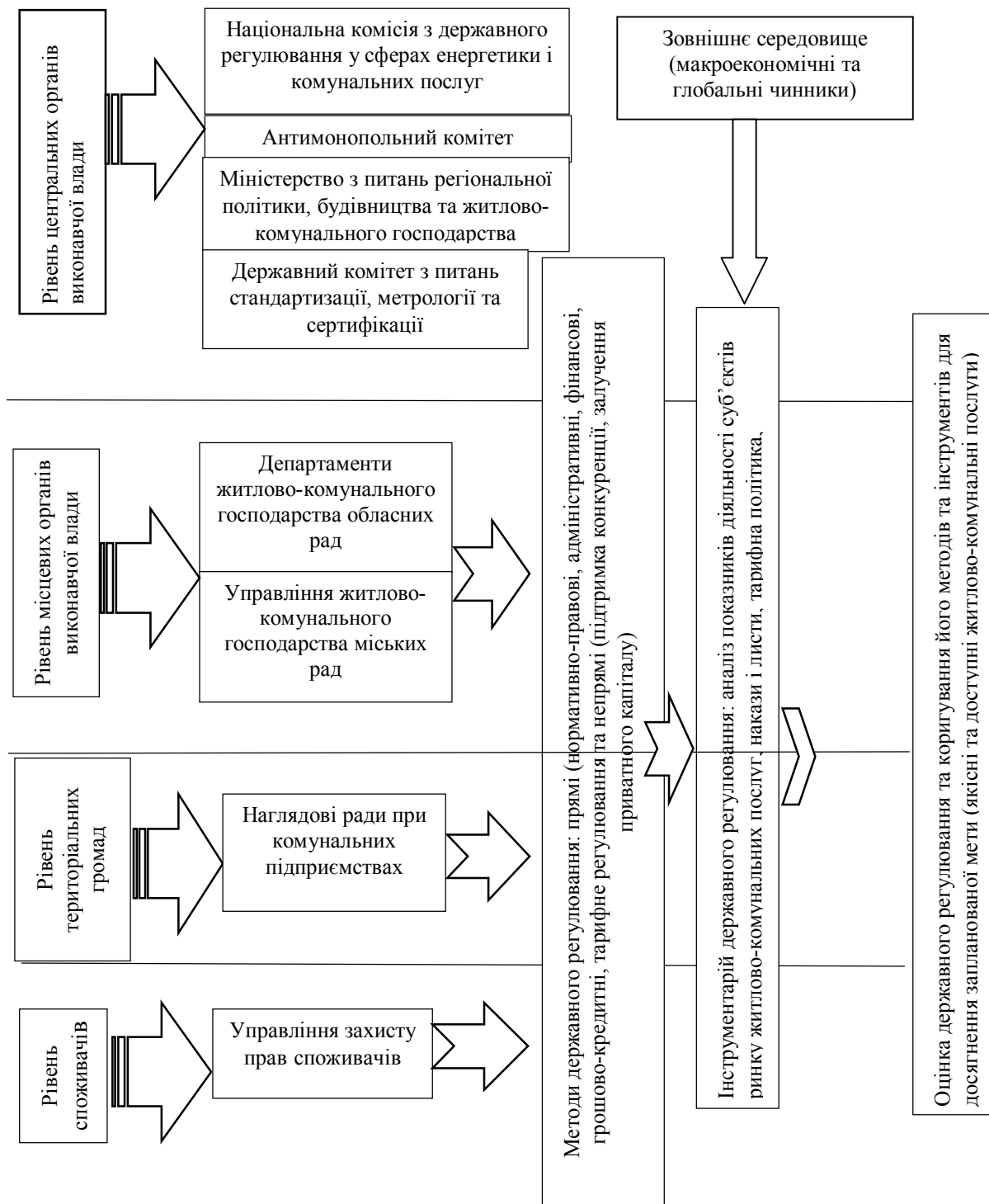

Рисунок 1 – Організаційна структура державного регулювання ринку житлово-комунальних послуг України

Органами державного регулювання на ринку житлово-комунальних послуг є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та Антимонопольний комітет України. Відповідно зауважимо, що житлово-комунальні послуги НКРЕКП не регулюються, а знаходяться у сфері відповідальності місцевих

органів влади, що створює правовий конфлікт між виконавцями послуг та їх замовниками.

Вважаємо необхідними такі напрями удосконалення організації державного регулювання на ринку житлово-комунальних послуг: заохочення розвитку конкуренції на ринку (антимонопольні дії); реформа державної житлової політики; контроль НКРЕКП за ринком житлово-комунальних послуг; запровадження стандартів якості житлово-комунальних послуг; аудиторська перевірка обґрунтованості тарифів на житлово-комунальні послуги; перехід від пільг і субсидій до адресних грошових виплат; створення умов та визначення чіткого механізму державно-приватного партнерства на ринку житлово-комунальних послуг; економічна мотивація енергозбереження та ефективного поводження з твердими побутовими відходами.

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Н. В. ДРІЛЬ, ас.

К. В. КУХТІН, ас.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова 17
ndril@mail.ru; katty.kuhtin@gmail.com*

Проблеми реформування і розвитку галузі житлово-комунального господарства (ЖКГ) сьогодні є надзвичайно актуальними, оскільки підприємства житлово-комунального господарства з одного боку знаходяться в кризовому стані (про що свідчить збитковість їх функціонування та використання фізично зношених основних засобів), а з іншого – відповідають за якість надання послуг, що забезпечують задоволення базових потреб населення.

Про актуальність вирішення проблем житлово-комунального господарства свідчить і значна кількість публікацій, присвячених дослідженню різних аспектів функціонування підприємств галузі. Зокрема, проблемам реформування системи управління підприємствами ЖКГ присвячені сучасні публікації таких дослідників як: Л. Г. Бойко О. В. Заїка, О. О. Потапчик, О. В. Тарановський та ін.

За результатами аналізу робіт вітчизняних та зарубіжних науковців можна зробити висновок про те, що одним з дієвих інструментів реформування підприємств ЖКГ є зміна підходів до управління цими підприємствами. У літературі, виділяють три таких підходи: управління за цілями, управління за результатами та програмно цільове управління.

1. Управління за цілями – передбачає встановлення чітких цілей для кожного працівника і контроль їх досягнення через зворотній зв'язок. Цей підхід

пов'язаний із деталізацією цілей для кожного виконавця, тому за умов змін умов діяльності підприємства, коригування цілей та переорієнтація на їх досягнення пов'язана із значними зусиллями, що можна вважати одним із основних недоліків цього підходу.

2. Програмно-цільовий підхід – пов'язаний з розробкою і реалізацією програм розвитку суб'єктів господарювання різних рівнів для досягнення обмеженого переліку пріоритетних цілей. Метод відрізняється ретельним обґрунтуванням витрат ресурсів та поділом програм на складові елементи, реалізація яких контролюється менеджментом. Підхід активно використовується для управління підприємствами, що контролюються державною (включно з підприємствами ЖКГ).
3. Управління за результатами – передбачає не лише встановлення цілей, а й чітких кількісних критеріїв міри їх досягнення, що дозволяє обґрунтовувати рішення, що стосуються удосконалення системи управління.

Серед переваг застосування управління за результатами на підприємствах ЖКГ можна виділити такі:

а) встановлення зрозумілої системи критеріїв досягнення цілей дозволить розраховувати показники ефективності для кожної тактичної або стратегічної цілі на основі порівняння витрат ресурсів та результату (при цьому для кожного підприємства розробляється унікальна система критеріїв, залежно від його специфіки: теплопостачання, водопостачання, електропостачання та ін.);

б) застосування управління за результатами дозволяє розробити систему матеріального стимулювання працівників галузі (при цьому розмір премії залежить від міри досягнення цілей, що у свою чергу вимірюється шляхом порівняння нормативних та фактичних показників, що характеризують успішність діяльності підприємств ЖКГ);

в) управління за результатами дозволяє краще контролювати досягнення цілей і реагувати у разі незадовільної роботи керівників структурних одиниць підприємств галузі.

Таким чином, застосування управління за результатами дозволить підвищити ефективність підприємств ЖКГ і забезпечити розвиток цієї галузі.

Список використаних джерел:

1. Бурак О. М. Аспекти державного стратегічного управління житлово-комунальним господарством України / О. М. Бурак // «Бізнес Інформ». – Харків : ВД ІНЖЕК, 2015. – № 3. – С. 275–279
2. Димченко О. В. Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління: монографія / О.В. Димченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 356 с.
3. Покуца І. В. Системний підхід до планування капітальних ремонтів основних засобів на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства / І. В. Покуца // «Бізнес Інформ». – Харків : ВД ІНЖЕК, 2014. – № 12. – С. 220–224

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РЕФОРМАЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ ЖКГ ТА КРИТЕРІЇВ ВИБОРУ ПРОЕКТІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ

Я. В. ДРАПЕЗА, аспірант
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова 17
ariadna713@yandex.ua

Наукове забезпечення процесу розвитку ЖКГ не є самодостатнім для практики проведення реформ. Воно має бути включеним в механізм програмно-проектного управління самим процесом реформ.

Основні зусилля вчених в цьому напрямку спрямовані на такі проблеми:

- Розробка програм економічного розвитку;
- Вивчення зарубіжного досвіду;
- Вплив реформ;
- Ціноутворення (тарифи) і політика забезпечення ЖКГ;
- Рівень монетизації пільг.

Не викликає сумніву актуальність дослідження цих проблем, але слід підкреслити і неповноту спектра напрямків наукової уваги. На наш погляд, недостатньо уваги приділяється реорганізації систем управління, залученню в галузь інвестицій, входженню в ринкове середовище і вирішенню завдань енергозбереження. Недостатньо досліджені і питання використання програмно-проектного інструментарію у забезпеченні реформ. У програмно-проектній методології прискорення реформ, ми пропонуємо заходи практичного здійснення рангової класифікації проектів, які планується включити в забезпечення процесу реформ.

В такій методології ранжування проектів пропонується:

- сформувати пакет: проблемних завдань і ситуацій, локалізованих блоків ЖКГ в територіальному розрізі, набору проектів, можливих ресурсів для їх вирішення.
- провести поглиблені дослідження наявних і необхідних ресурсів для розробки і впровадження проектів, оцінити в цілому готовність підприємств ЖКГ до проведення реформ.
- виконати позадачно (поелементно) економічні розрахунки, соціальні і екологічні оцінки і на базі цих розрахунків розробити організаційно-економічну модель проведення реформ з прогнозуванням їх наслідків та можливого синергетичного ефекту.
- визначити вірогідні (і бажані) строки виконання проектів та заходів і розмістити їх за пріоритетами в часі.
- провести маркетингові дослідження джерел фінансування.

Формуючи механізм управління реформаційним процесом в сфері ЖКГ на інструментарії управління проектами, слід використовувати полікритеріальний підхід, як представлено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Критерії вибору і ранжування проектів для проведення реформ

Ранг значимості та часової пріоритетності проектів	Фактори оцінки критеріального значення	Критерії відбору і ранжування проектів
1	Проекти для модернізації (технічного оновлення) систем, що знаходяться в зоні найбільшого і досить вірогідного ризику техногенної катастрофи	Критерій системної надійності. Проект реалізується за рахунок любых джерел фінансування
2	Проекти (заходи) з найбільшим позитивним впливом на здоров'я населення і екологію території	Критерій екологічної безпеки і здоров'я людини. Питна вода, санітарія.
3	Проекти (заходи) високої економічної ефективності	Критерії економічної ефективності і безпеки.
4	Системорегулюючі проекти, в т. ч. з проблем якості послуг та зниження соціальної напруги	Критерії керованості, техніко-економічної оптимальності і організаційно-виробничої надійності
5	Проекти зниження собівартості виробництва та тарифного навантаження на споживачів	Критерій – економія всіх видів ресурсів. Підвищення доступності до сфери послуг. Демоніполізація.
6	Проекти забезпечення розвитку території, підвищення рівня сервісу та корпоративної культури ЖКГ	Критерій – забезпечення саморозвитку Залучення приватних інвесторів

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ

А. С. КОРОТЄЄВА, магістрант,
В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
61002, Україна, Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
ms.steelanna@mail.ru , nika.velni@mail.ru*

У сучасних умовах розвитку економіки, коли відбувається реформування усіх галузей господарства країни, важливим є розвиток комунального господарства, оскільки функціонування галузі задовольняє першочергові життєві потреби населення, забезпечує підприємства й організації необхідними комунальними послугами та впливає на розвиток всіх галузей економіки. Відсутність протягом тривалого часу достатнього фінансування, заходів з

реконструкції та розвитку комунального господарства призвела до негативних наслідків – кризового стану.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю реформування комунального господарства, що забезпечить стабільний розвиток та ефективне функціонування підприємств за рахунок поступового переходу на бездотаційний, самоокупний принцип роботи, поліпшення фінансового стану та забезпечення їх прибутковості з метою повного задоволення потреб споживачів.

Комунальні підприємства, що працюють в сучасних кризових умовах, як і інші суб'єкти підприємництва, піддаються впливу мінливого зовнішнього середовища. Зміни, що відбуваються, підвищують ступінь невизначеності при прийнятті управлінських рішень, то ж підприємству необхідно мати орієнтири руху вперед, тобто стратегію розвитку. Відсутність стратегії розвитку призводить до того, що комунальне підприємство може виявитися нездатним в повному обсязі забезпечити виконання послуг споживачам через нестачу виробничих потужностей або покриття фінансових витрат на виробництво комунальної продукції (послуг) поточними платежами споживачів. В результаті виникають технічні і фінансові труднощі у виконанні виробничої програми, зростання боргових зобов'язань, і замість виходу зі складної ситуації становище підприємства ще більш ускладнюється, через відсутність цільової стратегічної спрямованості. Отже, чим вище невизначеність і динаміка зміни зовнішнього середовища, тим актуальніше для підприємств є розробка стратегії розвитку [1,2].

Наявність стратегії підприємства дозволяє здійснити більш цілеспрямоване і взаємопов'язані перспективне планування, яке зменшує матеріальні і фінансові втрати при досягненні стратегічних цілей. При цьому увага концентрується на тому: які послуги комунальне підприємство надає і які послуги не надає за певним спрямуванням та, що головне і що менш важливе в діяльності, яку здійснює комунальне підприємство. Процес планування стратегії для організацій комунального комплексу залежить від умов, в яких формуються ціни на товари, роботи, послуги організації.

При формуванні стратегічного плану підприємства використовують підхід «від минулого до майбутнього», тобто екстраполяційний підхід. Він характерний для планування розвитку традиційної для підприємства комунальної продукції (послуг), що знаходиться в стадії росту або насичення і відрізняється стабільністю технологічних процесів і характеристик, а також є відомою на ринку комунальних послуг. Отже, важливим елементом в управлінні комунальним підприємством є розробка і здійснення стратегії розвитку, особливо в умовах фінансово-економічної кризи, яка має місце в теперішній час.

Список використаних джерел:

1. Головінов М. І. Стратегія розвитку підприємства : сутність і ознаки / М. І. Головінов, О. І. Литвинов // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.19. – С. 224–228

2. Левицький Ю. А. Визначення місця стратегії розвитку в класифікації стратегій / Ю. Д. Костін, Ю. А. Левицький // Вісник економічної науки України. – 2008. – № 2. – С. 60–63.

ПРОБЛЕМА ПЛИННОСТІ ПЕРСОНАЛУ В ШЛЯХОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

О. В. КУРМАЗ

КПСП «Шляхрембуд»

61004 м. Харків, вул. Москалівська, 20

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

Харківський національний університет міського

господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

dor_kadr@mail.ru

Шляхове господарство характеризується значним рівнем (більше третини) руху персоналу порівняно з іншими галузями, що негативно впливає на ефективність діяльності підприємств цієї галузі. Серед причин слід зазначити складні умови праці, пов'язані з роботою на відкритому повітрі при підвищеній та пониженій температурі повітря і сезонним характером діяльності, а також за даними Міністерства інфраструктури України низький рівень оплати праці – 3200-4000 грн.

Таке становище визиває значні економічні збитки, а також створює організаційні, кадрові, технологічні та психологічні труднощі, негативно впливає на моральний стан робітників, що залишились, на їх трудову мотивацію і відданість праці, оскільки зі звільненням персоналу у більшості випадків порушуються міжособистісні зв'язки у сталому трудовому колективі.

При визначенні економічного збитку враховується такі складові:

- втрати, спричинені перервами у роботі підприємства;
- втрати, викликані необхідністю навчання і перенавчання новоприбулих працівників;
- втрати, зумовлені зниженням продуктивності праці у робітників перед звільненням;
- втрати, викликані недостатнім рівнем продуктивності праці новоприйнятих робітників;
- витрати з найму персоналу внаслідок плинності;
- втрати від браку нових працівників.

Загальна величина економічного збитку, викликаного плинністю персоналу, визначається добутком всіх одиничних втрат. За оцінками експертів витрати на заміну робочих становлять: 7-12% річної заробітної плати для робітників; 18-30% – для фахівців; 20-100% – для керівного складу.

Для покращення існуючого стану доцільно впроваджувати на підприємстві програму адаптації нових працівників, що дозволяє зменшити плинність

персоналу на 10-20%. Для забезпечення ефективності впровадження такої програми обов'язково слід передбачити мотивуючі заходи для управлінського персоналу підприємства. За даними спеціалістів[1] на комунальних підприємствах доцільно використання біхевіористського підходу. Оскільки директора підприємства шляхового господарства призначають органи міської влади і укладають з ним контракт, пропонується ввести у контракт окремий підпункт щодо стимулювання директора до економії ресурсів, у тому числі шляхом зменшення плинності персоналу. Це сприятиме вивільненню коштів і створенню резервів для матеріального заохочення робітників.

Список використаних джерел:

1. Єсіна В. О. Впровадження мотивуючих заходів у діяльність управлінського персоналу комунального підприємства / В. О. Єсіна, Д. Ю. Рижевська // Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки : тези доп. на III міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 1–28 лютого 2017 р.). – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – С.113–115.

КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В ЖКГ

С. Ю. ЮР'ЄВА, канд. екон. наук, доц.,
К.В. КУХТІН, ас.

*Харківський національний університет
міського господарства ім. О.М.Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
yurevass@mail.ru*

Сьогодні перед ЖКГ стоїть задача удосконалення технології надання послуг, підвищення їх якості та ефективності діяльності задля отримання конкурентної переваги.

Невід'ємним елементом ринкової економіки є конкуренція, саме тому формування конкурентного середовища в ЖКГ стало одним з першочергових завдань. Сформувати конкурентне середовище означає створити такі умови для об'єктів, що хазяйнують, коли їх суперництво ефективно обмежує можливості кожного з них односторонньо впливати на загальні умови обороту товарів і надання послуг на відповідному ринку.

Специфіка ЖКГ полягає у тому, що нерозвинутість конкурентних відносин у цій галузі спричинена у багатьох випадках суб'єктивними причинами, які склалися ще у адміністративній системі управління економікою країни.

Відповідно до моделі, запропонованої М. Портером, стан і природу конкуренції можна охарактеризувати п'ятьма конкурентними силами: суперництвом між продавцями усередині галузі, погрозою появи нових товарів-замінників, погрозою появи нових конкурентів, конкурентною системою постачальників, конкурентною системою покупців.

Привабливість галузі значною мірою залежить від інтегральної дії на ринок усіх п'яти умов. На прикладі ЖКГ можна дати оцінку рівня конкуренції на ринку житлових послуг (табл.1).

Подальшому розвитку конкурентного середовища в ЖКГ сприятиме подальше впровадження менеджменту житлово-комунальних послуг (ЖКП), який характеризується виконанням основних функцій: планування, організація, мотивація, управління, контроль.

Таблиця 1 – Порівняння конкурентного середовища ЖКГ за ознаками

Ознаки конкуренції	Конкурентне середовище ЖКГ		
	<i>Керуючих компаній</i>	<i>Підрядних організацій</i>	<i>Ресурсопостачаючих організацій</i>
1. Суперництво між продавцями	Слабке	Досить високе	Слабке
2. Погроза появи нових сервісних послуг	Слабка	Стійка	Слабка
3. Конкурентна система постачальників	Відсутня	Висока	Відсутня
4. Погроза появи нових конкурентів	Слабка	Висока	Слабка
5. Конкурентна сила покупців	Слабка	Наростаюча	Слабка

На наш погляд, для подальшого проведення реформування галузі, особливу увагу треба приділити посиленню функції управління, створивши при цьому ефективну систему управління, яка дозволить:

- сформувати діючі суб'єкти житлово-комунального ринку та строго розподілити функції між ними;
- сформувати ринок професійних управляючих компаній;
- здійснювати конкурсний відбір підрядників та залучення приватного бізнесу в житлово-комунальну сферу;
- забезпечити повний охопит договірними відносинами всіх суб'єктів житлово-комунального ринку, що дозволить оптимізувати взаємовідносини між поставщиками та споживачами житлово-комунальних послуг;
- створити єдину інформаційну базу про інвестиційні проекти в ЖКГ для потенційних інвесторів;
- забезпечити прозорість процедур формування та зміни тарифів;
- продовжувати модернізацію житлового фонду та комунальної інфраструктури.

Все вище перелічене сприятиме становленню ефективної системи надання житлово-комунальних послуг населенню.

ТАРИФНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В СФЕРІ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ – ПЕРЕДУМОВА ВИХОДУ ГАЛУЗІ З КРИЗИ

Є. С. ЛІСІЧКІН, здобувач
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
61022, Україна, м. Харків, пл. Свободи, 4
genialisichkin@gmail.com

Незважаючи на гучні гасла, які ми чуємо останні 2-3 роки від центральної влади про масштабну децентралізацію, про передачу повноважень та коштів на «місця», насправді в нас залишається багато галузей економіки, які надзвичайно замонополізовані, зацентралізовані, зарегульовані. В сфері житлово-комунального господарства, зокрема в сфері централізованого водопостачання та водовідведення залишилася «централізація» влади (профільна комісія - НКРЕКП), яка мала та має на меті мінімізувати іміджеві втрати центральної влади від соціальних «тарифних» питань.

Протягом багатьох десятиліть при встановленні тарифів на послуги підприємств сфери централізованого водопостачання та водовідведення використовувалися фактичні дані, тобто дані минулого періоду. При цьому обґрунтування підприємствами сфери централізованого водопостачання та водовідведення рівня собівартості і тарифів також полягало у відтворенні фактичних даних минулого періоду [2].

3 4 листопада 2016 року у Харкові тариф на централізоване водопостачання збільшився на 25%, на централізоване водовідведення на 26,9%. Попереднє підвищення вартості тарифів було з 1 січня 2016 року.

У зв'язку з тарифною «централізацією» в 2011 році в сфері послуг на централізоване водопостачання та водовідведення, підприємства галузі відправляючи заявки на коригування вартості тарифів на послуги, в кращому випадку можуть очікувати затвердження нових тарифів через 6-7 місяців. Так, було з попередніми тарифами, заявку-обґрунтування на які відправляли в липні 2015 року, так само і з діючими тарифами, заявку-обґрунтування на які відправляли ще в квітні 2016 року.

Таким чином, діючі тарифи «Харківводоканал» вважає вже економічно необґрунтованими, у зв'язку з значним розривом в часі між формуванням та затвердженням тарифів на послуги. Тобто, тарифи не відповідають постійно зростаючому рівню витрат у зв'язку з тривалою процедурою їх затвердження. За ті 6-7 місяців, які НКРЕКП розглядає заявки-обґрунтування ліцензіатів на коригування рівня тарифів – постійно зростають тарифи на енергоносії, ціни на паливно-мастильні матеріали, на хімічні реагенти. На той момент, коли відправлялась заявка на діючі тарифи – ще було невідомо про збільшення вдвічі мінімальної заробітної плати.

Станом на 1 лютого 2017 року тариф на централізоване водопостачання відшкодовував необхідні витрати для надання послуг на 66%, тариф на

централізоване водовідведення на 51,4%. Звісно, від цього і рівень розрахунків КП «Харківводоканал» за електроенергію в 2016 році внаслідок цього склав 40%, в тому числі в грудні 2016 – 54%.

Замкнуте коло – в тарифі на централізоване водопостачання та водовідведення багато складових, вартість яких постійно зростає, в тому числі і з політичних причин, що зумовлює підприємства галузі працювати на збільшення боргів. У зв'язку з цим погіршується якість послуг та знижується зацікавленість працівників підприємств галузі.

В березні 2017 року НКРЕКП запевнила, що встановлення тарифів передається на рівень органів місцевого самоврядування для 67% ліцензіатів-монополістів в сфері централізованого водопостачання та водовідведення, а саме для тих міст, де: сукупна чисельність населення міста — до 100 тисяч осіб; обсяг послуг з централізованого водопостачання до 300 тис.метрів кубічних на рік; обсяг послуг з централізованого водовідведення до 200 тис.метрів кубічних на рік [1].

На наш погляд, рішення про «тарифну децентралізацію» в сфері централізованого водопостачання та водовідведення є принциповим. Нічим не було виправдане рішення згідно якому, повноваження з встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення «відібрали» у місцевої влади і передали в «центр». Але, незрозумілим залишається чому рішення стосується лише міст та селищ, де живе менше 100 тисяч населення. В містах обласного значення присутній ефект масштабу (чим більше обсяг надання послуг, тим менші фактичні витрати), проживає набагато більше фахових спеціалістів галузі, вища політична відповідальність місцевої влади, набагато більше можливостей для залучення бюджетних та інвестиційних ресурсів.

Є певні побоювання, що центральна влада не надає такі ж повноваження обласним центрам, великим містам, намагаючись контролювати очільників цих міст. Центральна влада, залишаючи в НКРЕКП повноваження затвердження тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, свідомо проводить централізацію влади на місцевому рівні. Це породжує залежність мерів від органів центральної виконавчої влади.

Наступним принциповим кроком НКРЕКП має стати така ж передача на «місця» повноважень встановлювати тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, тепер в великі міста.

Але, це буде працювати лише у разі, якщо місцеві жителі будуть здійснювати фінансовий контроль за відповідністю ціна/якість при отриманні послуг.

Список використаної літератури:

1. Кривень Ю. Влада позбувається тарифного тягаря [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.galychyna.if.ua/publication/society/vlada-pozbuvajetsja-tarifnogo-tjagarja/print.htm>
2. Матвеева Н. М. Тарифне регулювання; мотиваційний механізм врахування ризику [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/45430/1/ilovepdf_com-106-109.pdf

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
НА ВІДДІЛЕННІ «ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА»
В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ КОЛЕДЖІ ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА**

В. І. ЛУК'ЯНОВ, директор
В. П. ДЯДЧЕНКО, завідувач відділення
*Житлово-комунальний коледж
Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова
61033 Україна, м. Харків, вул. Шевченко, 233-а
jkt45@ukr.net*

Світовій науці і економіці сьогодні притаманні нові риси-інтеграційність, відкритість інформації, стрімкий розвиток інноваційних технологій та динамізм.

За таких умов ключовою суспільною інституцією стають навчальні заклади – основні генератори, накопичувачі та поширювачі знань, інформації досвіду і культурного багатства. Організація та здійснення освітнього процесу в Житлово-комунальному коледжі ХНУМГ імені О. М. Бекетова регламентується законами України, державними стандартами освіти та іншими нормативними актами. В коледжі згідно з Положенням освітній процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності, швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

На відділенні «Економіки та підприємництва» в коледжі є дві спеціальності – це «Облік і оподаткування» і «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», де підготовка спеціалістів здійснюється за рахунок державного бюджету та коштів юридичних і фізичних осіб як на денній та і на заочній формах навчання. Після отримання диплома молодшого спеціаліста випускники коледжу мають можливість за скороченими термінами та відповідним напрямом підготовки продовжити навчання в ХНУМГ імені О.М. Бекетова.

В коледжі для організації освітнього процесу економічного напрямку застосовуються усі форми: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, курсові роботи та контрольні заходи і це дає можливість в подальшому вдало їх використовувати на більш високому освітньо-кваліфікаційному рівні з обраного фаху в університеті. Студентами коледжу згідно з навчальними планами на відділенні вивчаються дисципліни гуманітарної і соціально – економічної підготовки,

професійної і практичної підготовки, вибіркової частини і ці плани періодично узгоджуються та вдосконалюються з відповідними кафедрами університету. Однією з проблем минулих років на відділенні була організація виконання курсових робіт з дисципліни «Економічний аналіз» у відповідності до встановлених вимог. На сьогоднішній день ця проблема успішно вирішена і це допомагає у подальшому навчанні. Викладачами розроблені методичні рекомендації та завдання для курсової роботи з обох спеціальностей, студенти вміло аналізують господарську діяльність водопровідно-каналізаційного господарства м. Харкова, включаючи такі основні показники як:

1. Аналіз показників виробничої програми підприємства.
2. Аналіз показників стану, руху і ефективності використання основних фондів.
3. Аналіз показників праці та її оплати.
4. Аналіз витрат підприємства.

Курсовими роботами керують кваліфіковані й досвідчені викладачі та спеціалісти, які мають досвід практичної діяльності у відповідній галузі та проходили стажування на кафедрах університету.

Необхідно відмітити і зворотній зв'язок, оскільки викладачі кафедри «Економіка підприємства, бізнес – адміністрування та регіонального розвитку» постійно на базі коледжу проводять майстер – класи в групах напряму «Економіка та підприємництво», що покращує освітню діяльність.

СТАНОВЛЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Н. М. МАТВЄЄВА, канд. екон. наук, доц.

К. С. ПІВАЗЯН, студент

Д. В. ШТАНА, студент

Харківський національний університет міського

господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

manana_79@inbox.ru

Поняття підприємництва набуло поширення в економічній літературі та практичній економічній діяльності як еквівалент поняття бізнес (англ. business) – дієве підприємництво, а бізнесмен – як підприємець, людина, що робить вигідну справу. Синонімами слова бізнес є комерція, торгівля, фірма, ділова активність, підприємництво. Дуже часто поняття "бізнес" пов'язується з малим і середнім підприємництвом, індивідуальною трудовою діяльністю громадян, що є характерним для вітчизняної практики. Очевидно, це пов'язано з домінуючою орієнтацією посткомуністичних країн на розвиток саме цього сектора економіки. Адже основою процвітання економічно розвинутих країн є велика кількість малих і середніх підприємств [1].

Слід зазначити, що існують також інші підходи до розуміння співвідношення підприємництва і бізнесу за ознакою обсягу понять. Згідно з наступним підходом, бізнес є ширшим, ніж підприємництво. Тут бізнес – не просто діло, а система діяльності на основі приватної власності з метою отримання прибутку. Ще один підхід акцентує увагу на тому, що підприємництво є ширше за бізнес. Такий підхід є визначальним у наукових публікаціях стосовно теоретичного обґрунтування природи і призначення підприємництва в суспільстві. Значною мірою підприємництво пов'язується з творчою природою людини і її розкриттям у конкретних історичних та економічних умовах; розглядається як одна з основних форм соціальної діяльності, що змінює не лише умови життєдіяльності, але й саму людину: її поведінку, погляди, місце в суспільстві тощо. У процесі розвитку підприємництва змінювалось і розвивалось розуміння сутності підприємництва як соціально-економічного феномену [2]. Значну різнобічність підходів щодо розуміння сутності підприємництва можна, на нашу думку, згрупувати умовно у декілька підходів: атрибутивний, процесуальний, діяльнісний, функціональний та інституціональний.

Підприємницька діяльність здійснюється громадянами на свій ризик і під майнову відповідальність у межах, визначених організаційно-правовою (правничою) формою підприємства. "Близьким до попереднього є функціональний підхід, найбільш яскравим представником якого вважають Й. Шумпетера. Пояснюючи витoki економічного розвитку, Й. Шумпетер протиставляє себе неокласикам, виводячи з процесу обігу капіталу принципову необхідність особливої підприємницької функції, яка полягає у реалізації організаційно-господарської інновації або, дослівно, "нових комбінацій факторів виробництва" (функції несення ризику Й. Шумпетер особливої значення не надає). Підприємці, на його думку, не утворюють особливої професії чи окремого класу. Мова йде саме про функцію, що здійснюється періодично різними суб'єктами. У кожній господарській сфері вона то з'являється, то затихає, змінюючись більш рутинними діями. При цьому підприємець не обов'язково сам винаходить "нові комбінації". Він здійснює їх практично, часто імітуючи при цьому чужий господарський досвід.

У сучасній економіці існує точка зору, що саме функціональний підхід об'єднує та вичерпує практично усі існуючі підходи. Всі інші підходи слід розглядати як видові відмінності такого підходу.

Список використаних джерел:

1. Познякова О. І. Види та методи недружніх поглинань в системі трансформування власності України та шляхи їх попередження / О. І. Познякова // Матеріали Міжнародної інтернет-конференції молодих вчених «Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення». – Львів : НУ «ЛП», 2014. – С.24–25

ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

Є. В. МОЗГОВИЙ, ас.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
jack-mozgovoy@mail.ru*

Роботу будь-якого підприємства оцінюють по безлічі показників, і всі вони характеризують різні аспекти його діяльності. Так, обсяг виробництва показує потужність підприємства, рентабельність – його економічну ефективність, забезпеченість тими чи іншими ресурсами – стабільність і надійність поставок. Дебіторська та кредиторська заборгованість є важливими показниками фінансового здоров'я підприємства. Дебіторська заборгованість відображає суму, яку повинні підприємству його контрагенти – покупці, постачальники, органи влади і так далі. Іноді трапляється так, що заборгованість контрагента представляє собою якісь матеріальні цінності, які вже оплачені, але ще не доставлені. Незважаючи на те, що реальний предмет заборгованості – товари, в балансі все одно відображається їх грошова вартість. Кредиторська ж заборгованість – це сума, яку заборгувало саме підприємство іншим суб'єктам господарської або органам державного управління. Таким чином, дебіторська та кредиторська заборгованість є, з одного боку, протилежними, а з іншого – тісно взаємопов'язаними поняттями.

У цілому наявність заборгованостей є нормальним і допустимим явищем у певних межах. Якщо ж борги перевищують ці межі, то висока ймовірність виникнення кризи. Виходячи з вищесказаного, найважливішим завданням для керівництва підприємства є управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. Даний процес покладається на вищу ланку керівництва в галузі фінансів. Його складовими є: облік дебіторської та кредиторської заборгованості, прогнозування майбутніх показників заборгованості; встановлення гранично допустимих сум боргу; при необхідності – вжиття заходів щодо коригування показників, що не задовольняють вимоги керівництва. З причини стрімкого зростання тарифів на послуги теплопостачання різко знизився рівень розрахунків споживачів. Це стало причиною зростання дебіторської заборгованості підприємств ЖКГ, в тому числі і теплоенергетичних. В свою чергу теплоенергетичні підприємства не мають змоги розрахуватись за поставлене паливо перед НАК «Нафтогаз України» та іншими постачальниками, що призводить до збільшення рівня кредиторської заборгованості.

Проведений аналіз досліджених підприємств теплоенергетики м. Харкова та Харківської області показав, що майже з кожним роком кредиторська заборгованість зростає. Зростання є дуже стрімким тому, для визначення подальшого росту та накопичення кредиторської заборгованості було

проведено її прогнозування на I квартал 2017 р. за допомогою використання адаптивних моделей [1-3]. Для прогнозування кредиторської заборгованості обиралася найбільш адекватна модель із найменшою помилкою (<10%) [1-3].

Проведений прогноз показав, що в I кварталі 2017 року кредиторська заборгованість одного з досліджуваних підприємств, а саме КП «Харківські теплові мережі» складе – 16344,00 тис. грн, що говорить про негайне впровадження управлінських рішень, направлених на ліквідацію заборгованості.

Список використаних джерел:

1. Лукашин Ю. П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования временных рядов / Ю. П. Лукашин. – Москва : Финансы и статистика, 2003. – 414 с.
2. Моделі аналізу кризових ситуацій на підприємствах житлово-комунального господарства / Т. С. Клебанова, О. О. Рудаченко // Прикладные аспекты моделирования социально-экономических систем: монография / Под. ред. докт. экон. наук. проф. В. С. Пономаренко, докт. экон. наук. проф. Т. С. Клебановой. – Бердянск : Издатель Ткачук А.В., 2015. – 512 с.
3. Оцінка, аналіз і попередження кризового стану підприємств житлово-комунального господарства : монографія / Т. С. Клебанова, О. В. Димченко, О. О. Рудаченко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 213 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

М. А. ОЛЬХОВСЬКА, ас.

К. М. ГРЕБЕНЕЦЬ, магістрант

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

m.a.olkhovskaya@gmail.com, ziedert@gmail.com

У сучасних умовах функціонування підприємств великого значення набуває проблема ресурсозбереження.

Великий тлумачний словник трактує поняття «ресурси», як «кошти, цінності, запаси, можливості, джерела коштів, доходів». У свою чергу поняття «ресурси підприємства» трактуються, як «кошти, можливості, цінності, запаси підприємства, джерела її доходів, що забезпечують стабільну роботу підприємства в напрямках її діяльності й одержання прибутку» [1]. Таким чином, виходячи з визначень сутності ресурсів, можна говорити про їх велике значення для підприємства та про необхідність впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Згідно ДСТУ 3051-95 ресурсозбереження – це «діяльність (організаційна, економічна, технічна, наукова, практична, інформаційна), методи, процеси, комплекс організаційно-технічних заходів, що супроводжують всі стадії

життєвого циклу об'єктів і спрямованих на раціональне використання та економне витрачання ресурсів». [2] Таким чином, з позиції чинного стандарту ресурсозбереження може розглядатися в чотирьох основних аспектах: як діяльність, методи, процеси та комплекси заходів.

Ресурсозбереження має кілька рівнів:

- ресурсозбереження в цілому по країні;
- ресурсозбереження по регіону;
- ресурсозбереження в галузі;
- ресурсозбереження на підприємстві;
- ресурсозбереження окремого індивіда.

Під ресурсозбереженням на підприємстві мається на увазі захищеність його науково-технічного, технологічного, виробничого і кадрового потенціалу від активних або пасивних економічних загроз, пов'язаних, наприклад, з неефективною науково-промисловою політикою держави або формуванням несприятливого зовнішнього середовища тощо. Необхідне постійне коректування стану юридичних, економічних відносин, організаційних зв'язків, матеріальних та інтелектуальних ресурсів підприємства, при якому гарантується стабільність його функціонування, фінансово-комерційний успіх, прогресивний науково-технічний і соціальний розвиток [3].

Організація ресурсозбереження на підприємстві включає в себе техніко-технологічні, кадрові, інтелектуальні, фінансові, інформаційні, політико-правові, екологічні та інші елементи.

Під час організації господарської діяльності на підприємстві варто реалізувати такі принципи ресурсозбереження, як: наукової обґрунтованості, тобто поєднання екологічних і економічних інтересів суспільства; принцип комплексності – багатоцільова спрямованість у використанні ресурсів, розвиток маловідходних і безвідходних виробництв, використання вторинних ресурсів; принцип економії – раціональне використання наявних економічних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Радчук І. М. Сутність поняття «ресурсозбереження» та шляхи його впровадження на підприємстві / І. М. Радчук // Вісник ХНТУ. – 2009. – № 3 (36). – С. 93–96.
2. ДСТУ 3051-95 (ГОСТ 30166-95) Ресурсозбереження. Основні положення. Чинний від 1997.01.01. – Київ : Держстандарт України, 1996. – 15 с.
3. Механізми економічного управління підприємством в умовах сталого розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pandia.ru/text/79/501/43308-6.php>.

ВИВЕЗЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ

В. М. ПРАСОЛ, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
prasol-2011@mail.ru

Проблема вивозу сміття своїм корінням сягає в далеке минуле. Як тільки почали з'являтися перші міста, так відразу ж постало питання про утилізацію різних відходів. Міська влада прекрасно розуміла, що якщо сміття буде безладно збиратися на вулицях (як це нерідко й відбувалося), то, врешті-решт, місто перетвориться на справжнє сміттєзвалище. Саме тому стали з'являтися різні розпорядження, які наказували збирати всі відходи з міських вулиць і здійснювати вивіз сміття за межі міста.

Але із зростанням міст, кількість сміття постійно збільшувалася, і все більша кількість побутового сміття виявлялося в стічних канавах, що жодним чином не покращувало екологічний стан міста. Саме цей період в історії відомий багатьма епідеміями холери та чуми, спалахи яких регулярно відбувалися то в одному, то в іншому місті. Ситуація носила катастрофічний характер.

І тільки в 17 столітті за проблему, пов'язану з вивезенням сміття, вирішили взятися ґрунтовно і вулиці міст поступово стали звільнятися від накопичених відходів, хоча вивіз сміття при цьому все ж таки здійснювався на примітивні звалища, які перебували за межами міста [14].

Нині мешканці Європи до процесу збору сміття підходять дуже відповідально, самостійно сортуючи сміття, вони відправляють його за призначенням.

Так, у кожному будинку Німеччини передбачено окремі сміттєві баки, а у кожній квартирі для збору сміття використовують мінімум як три ємності.

Систем збору сміття також декілька. Яка з них застосовується в конкретному будинку, залежить як від землі, де цей будинок розташований, так і від того, з якою компанією власник будинку уклав договір на вивезення сміття. Звичайне домашнє сміття в Німеччині не можна викидати у великий сміттєвий контейнер. Замість цього набір контейнерів різного кольору закріплений за кожною спорудою [1].

При найпростішій системі, в один бак потрібно викидати харчові відходи, в інший – решту сміття. Наприклад, пляшки. Все скло потрібно збирати в спеціальний ящик будинку. Раз на два тижні цей ящик слід виносити на вулицю та в спеціальний день склосбиральна машина в певний час його спустошить. Хоча у великих містах скло можна викинути самостійно в спеціальні контейнери [2].

Меблі з дерева і пластмаси треба викидати окремо, також виставляючи все біля будинку. Різдвяні ялинки німцям можна викинути тільки раз на рік. Якщо

ж викинути забули – доведеться утилізувати самому. Але викидати з іншими видами сміття заборонено, можуть і оштрафувати.

Окремо потрібно викидати старий одяг і взуття. Для цього біля магазинів або поруч з парковками ставлять спеціальні контейнери. Часом невеликі контейнери виставляються прямо під двері житлових будинків.

Важливим питанням впровадження системи роздільного збирання побутових відходів в Україні є саме налагодження ринку збуту відсортованих побутових відходів, що наразі не набув належного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Як викидають сміття у Німеччині [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://www.gorod.cn.ua/news/gorod-i-region/33858-jak-vikidayut-smittja-u-nimechchini.html>
2. «Мистецтво» сортування відходів [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://www.rav.com.ua/ua/useful_know/clauses/sorting/sortuvannya_ua/

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

О. О. РУДАЧЕНКО, канд. екон. наук, ас.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
polkin87@ukr.net*

Показники фінансового стану підприємств житлово-комунального господарства свідчать про те, що більшість підприємств мають негативний результат фінансової діяльності, тобто несуть великі збитки, також більшість підприємств цієї сфери мають велику дебіторську та кредиторську заборгованості. Крім того, значна кількість підприємств знаходиться на межі платоспроможності, отже все це в майбутньому може призвести до кризового стану.

У вітчизняній і зарубіжній літературі існує безліч видів та класифікацій криз. Так, на думку Л.О. Лігоненко, однією з найпоширеніших класифікацій за локальною сферою прояву є [1]: криза збуту – викликана невідповідністю обсягу і структури попиту покупців (реалізованих товарів) до обсягу і структури вироблюваної продукції; виробнича криза – невідповідність виробничих можливостей підприємства ринковому попиту; фінансова криза – неможливість одержання необхідних фінансових ресурсів; криза менеджменту – невідповідність стилю, форм і засобів керування підприємством його статусу, можливостям та стратегічним цілям господарювання.

В сучасних умовах ринкової економіки все більшого розвитку набуває фінансова криза, яка, призводить до втрати підприємством ліквідності, надмірної кредиторської та дебіторської заборгованості, неплатоспроможності

та банкрутства підприємства. На сьогоднішній день, банкрутство в Україні як ніколи актуально.

Щоб можливо було застерегти українські підприємства від фінансової кризи необхідно, перш за все, дати визначення понять «банкрутство» та «банкрутство підприємств житлово-комунального господарства». Вважається, що не кожен неспроможний боржник зветься банкрутом. До таких відносяться ті, хто не платить своїм кредиторам в зв'язку з розоренням. Звідси можна зробити висновок, що банкрутство – неспроможність, що супроводжується припиненням платежів по боргових зобов'язаннях.

Особливої уваги заслуговують монополісти – підприємства ЖКГ, які є – підприємствами державної форми власності (підприємства з теплопостачання, газопостачання, водопостачання, тощо) та підприємствами різної форми власності, що перебувають у комунальній власності територіальної громади міста, на договірних засадах, оскільки Верховною радою введений мораторій [2] на банкрутство державних комунальних підприємств та підприємств частка яких державної власності перевищує 50 відсотків. У зв'язку з нестабільною політичною ситуацією в країні, що склалася на сьогоднішній день, питання, пов'язані з банкрутством підприємств цієї сфери залишаються невизначеними. Тому, визначення та попередження кризових ситуацій набувають великого значення як на рівні підприємства, так і на рівні держави.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико методологічні засади та практичний інструментарій / Л. О. Лігоненко. – Київ : КНТЕУ, 2001. – 580 с.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ

К. С. САВЕНКО, канд. екон. наук
*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця,
заступник начальника відділу фінансування
житлово-комунального господарства Управління
фінансування житлово-комунальної сфери
Департаменту бюджету і фінансів Харківської міської ради.
kseniasavenko13@gmail.com*

Процес децентралізації сфери житлово-комунального господарства (ЖКГ) передбачає на сам перед фінансову децентралізацію, створення конкурентного середовища, забезпечення стабільного функціонування підприємств-надавачів послуг, проте він не враховує економічні інтереси споживачів житлово-

комунальних послуг.

Забезпечення економічної безпеки споживачів послуг ЖКГ передбачає:

- всебічну оцінку середовища функціонування споживчого ринку послуг ЖКГ;
- конкретизацію існуючих проблем, існуючих у сфері житлово-комунального господарства;
- визначення впливу реальних і потенційних джерел небезпеки, економічних внутрішніх та зовнішніх загроз, притаманних житлово-комунальній сфері, які негативно впливають на економічні інтереси споживача житлово-комунальних послуг;
- нівелювання загроз задля забезпечення належного рівня захищеності споживачів;
- забезпечення належного рівня захищеності через обґрунтування та реалізацію відповідних стратегій.

З метою виконання завдань секторальної децентралізації з урахуванням економічної безпеки споживачів житлово-комунальних послуг, слід приділити увагу конкретизації низки проблемних питань, які істотно збільшують загрозу як самої сфери житлово-комунального господарства, так і кінцевого споживача вироблених нею послуг:

- недосконалість менеджменту об'єктів житлово-комунальної галузі. Неефективне управління підприємствами житлово-комунального господарства пояснюється як відсутністю системи економічної мотивації, так і низьким рівнем підготовки кадрового складу;
- низький рівень інвестиційної активності у сфері житлово-комунального господарства;
- неврегульованість питання формування комунальних тарифів, зокрема в частині визначення інвестиційної складової, заважає належному управлінню економічною безпекою споживача послуг ЖКХ;
- відсутність врахування можливостей платоспроможності соціально вразливих верств населення, ставить питання щодо ефективності субсидування як з точки зору посилення навантаження на бюджет, так і з позицій можливого цільового спрямування акумульованих фінансових потоків надавачам житлово-комунальних послуг – монополістам;
- низький рівень організації альтернативних видів житлово-експлуатаційних кантор, служб єдиного замовника;
- низький рівень енергоефективності житлово-комунальних послуг, що стає причиною зростання витрат енергетичних ресурсів. Поряд з цим, за таких умов, рівень якості кінцевих житлово-комунальних послуг для споживача залишається незадовільним, що є загрозою його економічної безпеки. Понад 60% житлових будинків регіонів України мають дуже низькі показники енергозаощадження [1];
- неврегульованість питань власності на об'єкти сфери ЖКГ, що спричиняє додаткове навантаження на місцеві бюджети. Зокрема, на регіональному рівні залишається відкритим питання щодо передачі об'єктів від

підприємств, що ліквідуються, реорганізуються на баланс міста. Так рішенням 8 сесії 7 скликання від 17.09.2016 року затверджений перелік майна прийнятого у комунальну власність м. Харкова, що налічує 49 об'єктів, серед яких поряд об'єктів житлового фонду також представлені інші комунальні споруди: зовнішні мережі водопостачання, каналізації, тепловий та водопровідний ввід до житлового будинку [2].

Активна позиція у питаннях забезпечення економічної безпеки споживачів послуг ЖКГ в умовах децентралізації житлово-комунальної сфери сприяє розвитку територій, дозволяє зменшити до мінімуму дію негативних факторів, сприяє підвищенню оптимізації та раціональності використання фінансового потенціалу підприємств даної сфери, забезпеченню стабільності систем теплопостачання, водопостачання і водовідведення та зменшенню енергоспоживання, вирішенню екологічних питань, підвищенню інформованості та визначеності майбутнього, забезпеченню керованості та ефективності змін.

Список використаних джерел:

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk8>.
2. Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.city.kharkov.ua/uk/>

ОСОБЛИВОСТІ ПОНЯТТЯ «ДОСТУПНОСТІ» ПОСЛУГ У СИСТЕМІ ЖКГ

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
dymchenkoov@gmail.com*

З понятійного набору характеристик доступності і її ролі у механізмі взаємодії можна сформулювати і його загальне визначення. Доступність – це узагальнена властивість цілісної системи «людина-об'єкт-суспільство», що дозволяє людині, групі, соціуму вступати в контакт із об'єктом, оперувати його характеристиками, вирішувати свої проблеми в умовах обмеженості властивостей об'єкта, його ресурсів або правил користування.

У підсумку, у значеннєвому визначенні «доступ» – це можливість користування, розв'язання, проникнення [1]. Похідне від «доступ» – доступність також має різні значеннєві значення: «наявна кількість ресурсів протягом заданого тимчасового інтервалу», «кількість доступної оперативної пам'яті», «доступність ринкової інформації», «у доступній формі», «рівень витрат на подолання перешкод», «властивість об'єкта бути доступним» [2].

З наведених висловів і міркувань сформуємо ключові слова, що розкривають поняття «доступності» у сфері ЖКГ: наявність, рівень витрат, зрозумілість, можливість, інформованість. Використовуючи цей неповний тезаурус властивостей, характеристик поняття «доступність», сформулюємо його в аспекті проблематики ЖКГ.

Доступність послуг сфери житлово-комунального комплексу, як поняття, характеризує наявність у населення (потенційних споживачів) не тільки необхідних потреб, але й ресурсів і можливостей, які практично можуть бути використані для забезпечення комфортних умов проживання в розрізі ресурсів і послуг, що надаються саме цим сектором економіки.

Виділяючи «доступність у сфері ЖКГ», як міру відповідності системи послуг попиту у споживачів, а з іншого боку – як фактор збалансованості відносин у житлово-комунальному господарстві, поставимо задачу врахування максимум інтересів учасників обслуговування. У такому випадку доступність формується і виступає в економіці і соціумі міста як матрична система обліку взаємних інтересів, вимог і можливостей.

Виділимо чотири основних сегменти:

- доступність послуг ЖКГ для споживачів з урахуванням їх угруповання за категоріями (населення, бюджетні організації, промислові підприємства, малий бізнес й ін.);
- доступність для «нових споживачів, які підключаються» до централізованих мережних структур міста (організацій, фізичних осіб та ін.);
- доступність контакту і впливу самих об'єктів ЖКГ до сфер і об'єктів, що цікавлять (до платіжних механізмів, інвестицій, кредитів, органів місцевої влади, механізмів внутрішньої інтеграції до ЖК-комплексу і міста в цілому);
- доступність громадських організацій до впливу на ситуацію в сфері ЖК-послуг.

Таким чином, структура споживачів і сил впливу на виконання місії ЖКГ перед містом і населенням має свої особливості, що найчастіше проявляється в тарифній політиці (різні тарифи для різних категорій споживачів). Тут регулювання скоріше політичні, ніж економічно обґрунтовані. Тому проблема доступності до послуг ЖКГ залишається гострою і наші розробки дають, в основному, більш глибоке її розуміння [3]. Однак, врахування рівня доступності послуг ЖКГ необхідне для оцінки потенціалу ЖКГ, формуванні фінансової політики, впровадження інформаційних технологій. Також доцільно врахувати цей істотний фактор (доступність) при впровадженні стратегії розвитку ЖКГ і активації механізмів взаємодії в міському середовищі, орієнтуючись на пріоритет забезпечення якості послуг в умовах децентралізації.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – Київ: Наукова думка, 1970-1980, 1971. – Том 2. – С. 390.
2. Collins English Dictionary – Complete & Unabridged. Digital Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>

3. Димченко О.В., Бубенко П.Т., Кашпур А.Д. Управління системною модернізацією та розвитком житлово-комунальних підприємств : монографія / О. В. Димченко, П. Т. Бубенко, А. Д. Кашпур. – Харків : ХНУМГ, 2014. – 237 с.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ДІАГНОСТИКА ІННОВАЦІЙ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

О. С. САЛТАНОВА, викл.

Житлово – комунальний коледж

Харківського національного університету міського

господарства імені О. М. Бекетова

61033 м. Харків вул. Шевченка, 233-а

saltanova503@gmail.com

Економічні зміни сьогодні здійснюються в умовах, коли ще не склалися ринкові відносини та інфраструктура інвестиційно-будівельної діяльності, а будівельний комплекс недостатньо рефлексивний до змін в інвестиційній ситуації, у перехідний період обсяг державних інвестицій різко зменшується, а інші інвестиційні джерела використовуються слабо через відсутність достатніх нагромаджень у підприємств, високу відсоткову ставку за кредит, вплив капіталу в комерційну сферу.

Істотне зменшення інвестиційно-будівельної активності обмежує можливості самофінансування науково-технічного розвитку підприємств і організацій будівельного комплексу. До того ж неадекватна інфляції амортизаційна політика призвела до знецінення амортизаційних відрахувань, що були джерелом підтримки технічного рівня. Значна залежність науково-технічного розвитку будівельного комплексу від обсягів інвестицій зумовлює необхідність аналізу і обліку впливу обсягів інвестицій на формування технічного рівня продукції, технологій, засобів і предметів праці в будівельному комплексі. Зазначимо, що на підприємствах усіх форм власності підвищено обсяги будівництва: колективної форми – на 10,3 % (ними виконано три чверті загального обсягу будівництва), державної – на 3,2 (22,1 % загального обсягу), приватної – на 25,2 % (2,5 % загального обсягу).

Економічна природа інноваційної діяльності полягає в тому, що інновація є засобом і стимулом підприємництва, фактором економічного зростання. Ключовим напрямком інтенсифікації будівництва є активізація інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність у будівельному комплексі полягає у постійному творчому пошуку і реалізації можливостей інтенсивного розвитку всіх сфер будівельної діяльності. Формою організації інноваційної діяльності є нововведення – процес створення і впровадження науково-технічних досягнень (НТД). Обов'язковою економічною умовою для нововведення є доведення ідеї до практичного використання й одержання прибутку, тобто перетворення ідеї в товар. Однією з найважливіших проблем регулювання інноваційної діяльності в будівництві є проблема ув'язування НТД з організаційно-економічним

механізмом його впровадження. Як правило, нововведення не бувають одиничними, частіше виникає потреба у впровадженні низки нововведень (феномен "пучка" нововведень). Так, незважаючи на недостатню рефлексивність будівельного комплексу, протягом тривалого періоду поступово оновився арсенал технологій практично в усіх галузях будівництва. Поява нових типів будинків і споруджень, зміна технологій на всіх будівельних ділянках (від підготовки територій під будівництво до їх благоустрою після його закінчення) разом з організаційно-економічними нововведеннями підготували ґрунт для утворення нового технологічного укладу в будівельному комплексі. Закріплення прогресивних зрушень у виробничих силах будівельного комплексу, створення адекватних організаційно-економічних умов для їх розвитку є метою інноваційної стратегії в будівельному комплексі.

Отже, для досягнення мети інноваційної стратегії в будівельному і комплексі необхідно забезпечити виконання функцій регулювання інноваційної діяльності:

1) на державному рівні: (удосконалення державної звітності з науково-технічних проектів (НТП); інформатизація інноваційної діяльності; оцінювання науково-технічного рівня галузей будівельного комплексу України; науково-технічне прогнозування; конкурсно-контрактне розміщення замовлень на виконання найважливіших науково-технічних проектів);

2) на рівні виробничих структур: (моніторинг, облік і звітність з нововведень; науково-технічний маркетинг; розробка програми розвитку; винахідницька і патентно-ліцензійна діяльність);

3) на рівні інфраструктурного забезпечення: інформаційні, маркетингові, консультативні, інжинірингові, лізингові послуги; посередницькі послуги з реалізації науково-технічної продукції; фінансування і кредитування ризикових інноваційних заходів; страхування інноваційного ризику.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні форми регіонального розвитку: навч. посібник / за ред. Стеченко Д. М. – Київ : Вища школа, 2004. – 254 с.
2. Інноваційна стратегія українських реформ / за ред. А. С. Гальчинського, В. П. Семіноженко. – Київ : Знання України, 2010. – 336 с.

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.

В. М. ПРАСОЛ, доц.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

dymchenkoov@gmail.com , prasol-2001@mail.ru

Вивезення сміття було і залишається однією із найактуальніших комунальних проблем сьогодення. Зростання чисельності населення, швидка індустріалізація та зростання ринків у всіх країнах призводять до неминучого збільшення кількості побутових відходів, які генеруються. Однак більшість розвинених європейських держав здатні захистити навколишнє середовище та досить ефективно впроваджувати сучасні технології переробки та утилізації ТПВ задля забезпечення нормальної життєдіяльності населення, охорони довкілля та ресурсозбереження. Незважаючи на досягнуті очевидні позитивні результати, державні та місцеві органи влади у цих країнах вживають додаткових зусиль для розвитку конкурентних ринків постачальників послуг та створення привабливого бізнес-середовища для інвесторів.

У той час як деякі європейські країни планують через 5-7 років повністю припинити захоронення ТПВ на полігонах, більшість українських населених пунктів продовжують інтенсивно використовувати існуючі звалища, технічний стан яких у багатьох регіонах не відповідає встановленим технічним вимогам. Відсутність необхідних коштів у бюджетах усіх рівнів, непривабливий для інвесторів бізнес-клімат в Україні, політична нестабільність, бездіяльність деяких місцевих органів влади і населення, а також суперечки щодо земельних питань на місцевому рівні протягом останніх 11 років змушують Україну продовжувати будівництво нових полігонів замість розробки та впровадження сучасної системи управління ТПВ та потужностями щодо їх переробки та утилізації.

Низька інноваційно-інвестиційна активність суб'єктів господарювання у сфері поводження з ТПВ виражається у повільних темпах упровадження роздільного збирання побутових відходів, сортування, енергетичної утилізації тощо. Грамотне просування та впровадження системи роздільного збирання ТПВ в житловому секторі населених пунктів, створення і розвиток технологічних ланцюжків через комунальні або приватні підприємства дозволить скоротити обсяг ТПВ, які щодня вивозяться на місцеві полігони/сміттєзвалища, на 25-30 % [1]. Ця діяльність потребує володіння професійними знаннями і компетентних дій органів місцевої влади, а також залучення (шляхом проведення просвітницьких кампаній та економічної мотивації) і співпраці з населенням, яке мешкає у багатоквартирних будинках, організованих в об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (далі –

ОСББ), та власників приватних будинків котеджного типу. Україна знаходиться на шляху до євроінтеграції, а тому повинна орієнтуватися на нормативно-правові акти Європейського Союзу з питання поводження з відходами.

Таким чином, існуюча в Україні практика поводження з твердими побутовими відходами не забезпечує захист населення і навколишнього природного середовища від їх шкідливого впливу. Ця ситуація характерна нині практично для усіх населених пунктів України і становить загальнодержавну проблему, необхідність вирішення якої відповідає основним принципам державної політики у сфері поводження з відходами, сформульованим у Законі України «Про відходи»[2] щодо забезпечення нормальної життєдіяльності населення, належного рівня санітарного очищення населених пунктів, охорони довкілля та ресурсозбереження.

Список використаних джерел:

1. Щербо А. П. Гігієнічні питання знешкодження побутових відходів / А. П. Щербо // Праці XXIII наукової конференції «Хлопінські читання». – Львів: Видання ін-та удосконалення лікарів імені С. М. Кирова, 2009. – С. 25.
2. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80>

ГОТЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ

В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доц.

А. С. СТЕЦЮРА, магістрант

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова,

61002, Україна, Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

si_alono4ka@mail.ru, nika.velni@mail.ru

За сучасних умов господарювання готелі під постійним конкурентним пресингом, тому повсякчас постає питання виживання та їх розвитку. Ринкові умови господарювання вимагають підтримки високого рівня конкурентоспроможності – однієї із головних складових успіху підприємства на внутрішніх і міжнародних ринках.

Актуальність теми обумовлена низькою конкурентоспроможністю готельних підприємств підприємств, кількість яких постійно зростає та витісняє більшість «старих» на задній план.

Конкурентоспроможність є однією з основних категорій, що широко використовується в теорії та практиці економічних наук, багатоаспектним поняттям, що в перекладі з латинської мови означає «суперництво, боротьба за досягнення найкращих результатів». Основою розуміння сутності поняття конкурентоспроможності підприємства є дослідження М. Портера, який оприлюднив теорію конкурентної переваги, згідно з якою

конкурентоспроможність підприємства може бути оцінена у межах груп підприємств, які належать до однієї галузі [1,2].

Сучасні тенденції та умови функціонування світової економіки диктують нові пріоритети та напрями розвитку. Провідні галузі промисловості, які у минулому були лідерами стають аутсайдерами і навпаки. Однією з галузей, що вирвалася у лідери за останні роки, є індустрія гостинності. Україна тільки розпочинає боротьбу за право називатися туристичною країною і від стану готельного господарства залежить наскільки ця боротьба буде успішною. Інтенсивний розвиток даної сфери надасть нові робочі місця, додаткові надходження до бюджету, дозволить сформувати позитивний туристичний імідж окремих регіонів та країни в цілому, тому визначення тенденцій розвитку готельного господарства України є актуальним для сьогодення.

Розвиток готельної індустрії має значний вплив на економічний стан країни в цілому. Проведений аналіз готельної галузі дозволяє знайти існуючі проблеми та шляхи їх рішення. Нестабільна економічна і політична ситуація викликала процес згортання проектів великих європейських інвесторів на території України, зрив у термінах виконання і появи нових проектів в індустрії гостинності. Для успішного розвитку галузі необхідно створити спеціальні умови, які стимулювали б приток приватних національних та іноземних інвестицій [2,3].

Глобалізація світової економіки і трансформаційні процеси в національній економіці зумовлюють інтенсифікацію ділових, наукових та культурних обмінів, зростання в соціальній структурі частки осіб середнього достатку. Роль висококатегорійних готелів і попит на високоякісні послуги в розвитку ділової інфраструктури України буде збільшуватись. Тому в перспективі важливо брати до уваги принципи створення сучасної туристичної інфраструктури, здійснювати маркетингові дослідження шляхів і методів підвищення інвестиційної привабливості проектів будівництва, модернізації засобів розміщення, розвитку економічно найпривабливішого – ділового туризму.

Список використаних джерел:

1. Кузьмін О. Є. Методи аналізування конкурентоспроможності підприємств / О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, О. П. Романко // Науковий вісник НЛТУ України, 2011. – Випуск 21.10. – С. 159–166.
2. Янковий О. Г. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / О. Янковий. – Одеса : Атлант, 2013. – 470 с.
3. Корнева Д. А. Особливості розвитку туристичної інфраструктури в Україні / Д. А. Корнева // Вісник ДІТБ, 2011. – № 15. – С. 174–180.

МЕТОДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Ю. О. ТАРАРУСЬВ, канд. екон. наук, доц.

Д. В. КОЛОДЧЕНКО, студентка

Харківський національний університет міського

господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова 17

artyur@gmail.com

Діяльність вітчизняних підприємств пов'язана з невизначеністю і підвищеним ризиком, що приводить до зниження фінансових результатів, виникнення збитків, погіршення репутації та інших негативних наслідків. У таких умовах особливої актуальності набувають проблеми оцінки та покращення фінансового стану.

Важливість вирішення цих проблем підтверджується значною кількістю сучасних публікацій з означеної тематики, серед яких варто виділити роботи І.А. Бланка, О.Ю. Верланова О.В. Зигрій, А.В. Ковалевської, Р.В. Рудої, Г.В. Савицької та багатьох інших.

Існує багато підходів до визначення фінансового стану підприємства, але у широкому розумінні він визначається можливостями підприємства відповідати за поточними зобов'язаннями, фінансувати поточну діяльність, або досягати інших завдань з використанням найбільш ліквідних активів. У деяких випадках розуміння сутності фінансового стану підприємства залежить від методу, що застосовується для його оцінки.

Серед методів оцінки фінансового стану можна умовно виділити декілька найбільш поширених, до яких відносять:

1. Коефіцієнтний аналіз – метод передбачає визначення фінансового стану підприємства на основі розрахунку показників за такими напрямками як: оборотність (ділова активність), прибутковість, структура капіталу та ліквідність.

Характеризуючи метод коефіцієнтного аналізу, варто виділити декілька його особливостей:

По-перше, фінансовий стан визначається виходячи з порівняння вартості найбільш ліквідних активів та поточних зобов'язань.

По-друге, ділова активність підприємства свідчить про ефективність підприємства, а рентабельність характеризує ефективність підприємства в цілому. Тому для визначення фінансового стану найбільшу цінність мають показники ліквідності.

Складністю застосування методу є те, що він не передбачає узагальненої оцінки фінансового стану підприємства.

2. Оцінка фінансового стану підприємства на основі визначення міри його забезпеченості власним оборотним капіталом – фінансовий стан підприємства залежить від того, чи спроможне підприємство фінансувати придбання запасів

для ініціювання наступного виробничого циклу за рахунок власного оборотного капіталу.

Головна проблема застосування цього методу полягає у тому, що він найкраще підходить для виробничих підприємств і не відображає реальний фінансовий стан підприємств, що сконцентровані на фінансових операціях.

3. Застосування математичних моделей для оцінки фінансового стану – йдеться насамперед про побудову рівнянь регресії на основі встановлення залежності між узагальненим показником фінансового стану та змінами найбільш важливих для підприємства показників діяльності.

Складність застосування цього методу пов'язана з необхідністю використання значної бази даних для побудови регресійних моделей. Крім того, з часом такі моделі втрачають актуальність, оскільки змінюються умови діяльності підприємств (як приклад можна навести модель Альтмана, що тривалий час використовувалася для діагностики банкрутства суб'єктів господарювання).

Крім перелічених проблем застосування згаданих методів оцінки фінансового стану підприємств, варто навести одне ключове протиріччя, що впливає з сутності фінансового стану: недостатність ліквідних активів для покриття зобов'язань може свідчити не лише про нестійкий фінансовий стан, а й про прагнення підприємства розвиватися, максимально ефективно використовуючи найбільш ліквідні активи. Іншими словами – недостатність коштів на рахунках може вказувати на постійне їх інвестування, а значний обсяг поточних зобов'язань – на безкоштовне використання залученого капіталу.

Для уникнення більшості з перелічених проблем пропонується для оцінки фінансового стану підприємств використовувати не співвідношення ліквідних активів, а співвідношення позитивних та негативних грошових потоків від різних видів діяльності (враховуючи, що негативний грошовий потік від інвестиційної діяльності є свідченням нарощення інвестицій та розвитку підприємства).

Оцінку фінансового стану з використанням грошових потоків підприємства пропонується проводити у декілька етапів:

1. Визначення позитивних, негативних та чистих грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

2. Визначення показників ліквідності грошових потоків за видами діяльності підприємства.

3. Встановлення нормативних значень для показників ліквідності грошових потоків.

4. Порівняння фактичних показників з нормативними та формулювання висновків про фінансовий стан підприємства.

Описаний підхід також дозволяє визначити інтегральний показник фінансового стану підприємства у разі виникнення такої потреби і може використовуватися для усіх підприємств, незалежно від їх галузевої специфіки.

СИСТЕМА ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА КАК ОДИН ИЗ ВАЖНЕЙШИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

А. С. ОХРИМОВИЧ, магістрент
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
alya-ohrimovich@mail.ru*

Система общественного транспорта является одним из важнейших показателей регионального развития в любой стране. Общественный транспорт помогает людям удовлетворять свои потребности в покупке продуктов, одежды, развлечений и многого другого. Поэтому система общественного транспортирования может рассматриваться как один из факторов, влияющих на ВВП страны.

Рассматривается вопрос перехода к Европейской системе общественного транспорта, на примере Чешской Республики, города Прага для выявления эффективности и уместности изменения отечественной системы общественного транспорта. Европейская система взята как эталон систем общественного транспорта для сравнения, критерием является удовлетворённость пользователей как жителей Европы, так и туристов.

Первой и основательной сложностью перехода на уровень европейской системы транспортирования является финансирование. Пражская транспортная компания финансируется из бюджета города Праги, за счет взносов из государственного бюджета, собственных средств и других городских организаций. Но основное финансирование - из грантов и фондов Европейского союза (ЕС) и Европейского инвестиционного банка (ЕИБ). Основная часть выделяемых средств выделяется на покупку современных транспортных средств. Поэтому рассмотрены менее затратные пути оптимизации украинской системы общественного транспорта.

Самым оптимальным решением, выявленным во время исследования, является введение системы оплаты с возможностью покупки билетов на время, а не на каждый проезд.

Временная система оплаты изменит не только ценовую политику и тип билетов, но и озадачит покупкой нового сканирующего оборудования. Но именно в этом изменении заключено улучшение финансового состояния транспортных компаний. Деньги, которые они могли бы получить в течение 5ти месяцев, поступят на счёт компаний гораздо быстрее, когда люди будут оплачивать бти-месячные и годовые билеты. И эта сумма может быть использована для инвестиций. А когда будут приняты меры, чтобы стать более привлекательным для туристов, то краткосрочные билеты принесут довольно много дохода в общем объеме продаж компаний общественного транспорта.

А что ещё может быть улучшено в украинской системе общественного транспорта без огромных финансовых вложений?

Ідея загального мульти-модального офіса народилася в Харкові в 2009 році і Городської рада схвалила її, але до 2017 року не було здійснено жодних дій. Для реалізації цієї ідеї всі види транспорту повинні рухатися під єдиним керівництвом. Це стосується також автобусів і маршрутних таксі. Звичайно, це займе багато часу і зусиль. Вартість цієї операції відносно мала порівняно з витратами на оновлення транспортних засобів.

Рухи за розкладом не збільшать дохід організації, але принесуть задоволення клієнтам, тим більше, що це найменш витратний для впровадження елемент.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

О. В. ШКУРКО, канд. екон. наук
В. В. ТІТЯЄВ, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
v.tityev@gmail.com*

Проблемними питаннями у сфері водопровідного господарства м. Харкова і інших міст України, що накопичувалися протягом останніх років є:

- незадовільний технічний стан мереж та споруд, зношеність основних фондів;
- використання застарілого енергоємного обладнання та технологій;
- значна кількість новозбудованих і безгосподарних об'єктів водопостачання, які не передані на баланс обслуговуючої організації.

Забезпечення технологічної безпеки підприємств водопостачання та водовідведення стає одним із ключових напрямків реформування ЖКГ України. Реалізація пріоритетних цілей і механізмів гарантування безпеки неможлива без системного і безперервного контролю за виконанням оперативних, стратегічних завдань суб'єктів господарювання щодо підвищення рівня техніко-технологічної оснащеності галузі. Здійснення цих завдань покладено на систему моніторингу і контролю за збереженням оптимального рівня технологічної безпеки підприємств водопостачання та водовідведення.

Засади проведення моніторингу технологічної безпеки законодавчо не закріплені, а в статті 11 Закону України «Про основи національної безпеки» лише вказані виконавці, відповідальні за моніторинг національної безпеки загалом, без конкретизації цілей і функцій самого контролю. Тому, дієвим механізмом контролю за дотриманням державної політики в сфері забезпечення

технологічної безпеки підприємств водопостачання та водовідведення має стати організаційна система її моніторингу.

Формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки на підприємствах водопостачання та водовідведення містить такі сфери:

- управлінський – наявність спеціального підрозділу, який передбачає організаційно-методичне забезпечення безпеки, створення постійно діючої аналітичної групи для аналізу інформації щодо реалізації заходів зміцнення безпеки та підготовки проектів і стратегій розвитку технологічного потенціалу;
- нормативно-організаційний – встановлення прав, обов'язків і відповідальності за реалізацію даного механізму, закріплених в посадових інструкціях;

- методично-організаційний – розробка і затвердження методичних основ механізму технологічної безпеки підприємств водопостачання та водовідведення органом управління, які регламентують зміст, строки, процедури і загальну організацію планових робіт.

Оскільки формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки житлово-комунальної галузі потребує інституційного забезпечення, то варто створити організаційну структуру, що відповідатиме за його створення і реалізацію.

ПІДПРИЄМСТВА ЖКГ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

А. Д. КАШПУР, канд. екон. наук

І. Ю. ЛУК'ЯНИЦЯ

НТУ «Харківський політехнічний інститут»

61002, Харків, вул. Кирпичова, 2

В соціальних проблемах сьогодення, в частині впливу на життєвий рівень населення, в механізмах створення соціальної напруги галузь ЖКГ є достатньо вагомим учасником, а тому в нестабільній економічній ситуації процеси. Свій вклад підтримки ЖКГ держава може внести і в стратегічні розробки державної промислової політики, включаючи в такі розробки і технічні потреби оновлення основних фондів підприємств галузі. Зараз промислова продукція України відшукує нові зарубіжні ринки збуту.

По своїй економічній сутності, що також закріплено в статистичній звітності, підприємства інженерної інфраструктури ЖКГ міст України, зокрема водопровідно-каналізаційного забезпечення, є суб'єктами промислового рівня організації і відповідно з цим, їх перспективи розвитку пов'язані з загальною концепцією промислової політики. Дослідження показують, що в системі ЖКГ України сконцентровані одночасно і цілісно три ключові характеристики промислового сьогодення, а саме:

- потужні основні фонди з відлагодженими системами автоматизованого керування і безперервним процесом виробництва – вода, тепло, електроенергія, міський електротранспорт функціонують кругло.
- максимально широкий і різнопрофільний механізм зв'язків (виробничих, інфраструктурних, комерційних) між підприємствами і з населенням.
- комплекс гострих ключових проблем державного і суспільного значення (тарифів і тарифного балансу, енергозбереження надійності і якості сервісного обслуговування населення, технічного оновлення виробничої бази).

Частково ці проблеми вирішуються в практичному аспекті, здебільшого кожним підприємством самостійно, але ситуація залишається критично-кризовою, що і потребує зусиль державного впливу.

Суттєвий крок системного характеру було зроблено проведенням реформ в ЖКГ на основах відповідної Державної програми 2009-2014рр.

Але очікуваних результатів не досягнуто, як стверджується фахівцями такий результат з вини недофінансування. Дійсно Програма була профінансована лише на 20-0% (диференційовано по регіонах). Недолік і в тому, що реформа ЖКГ не була пов'язана з державною промисловою політикою.

На новому етапі вирішення проблем розвитку ЖКГ достатньо гостро стоїть питання збереження в робочому стані систем виробництва ЖКГ-послуг і їх основних засобів. В першу чергу, це необхідно здійснити за рахунок укріплення технічної бази і організації робіт в секторі ремонтного господарства. На даний час ремонтна база ЖКГ є неуккомплектованою і недосконалою, як немає і проектних завдань її розвитку.

Пропонується для кожного підприємства галузі створити «Проект розвитку ремонтного господарства».

Позитивом можна вважати і зменшення рівня «закритості» підприємств ЖКГ в рамках монопольного статусу діяльності. Із стратегічних завдань розвитку ЖКГ вважаємо створення об'єднаних територіальних систем геоінформаційних технологій (ГІС), проблемних центрів, ремонтних баз регіонального значення. Для міста Харкова важливе і корисне значення мав би центр «очищення і екологічної охорони» річок і водоймищ в межах міської території. В перспективі такий Центр міг би перерости в «Екокластер міста», якому було б під силу об'єднати техніко-виробничі, організаційні і комерційні функції. Таким чином розвиток ЖКГ йшов би в підтримку стратегії розвитку міста, що має свій зворотній ефект – розвиток промисловості.

СЕКЦІЯ 2

РЕГІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ

Керівник секції – д-р екон. наук, професор П. Т. Бубенко
Секретар секції – ст. викл., канд. екон. наук М. С. Владимірова

ІНСТИТУЦІЙНІ ВАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

П. Т. БУБЕНКО, д-р екон. наук, проф.
*Північно-Східний науковий центр
НАН України і МОН України
61002, Україна, м. Харків, вул. Багалія, 8
office.nesc@nas.gov.ua*
В.А. ГУСЄВ, канд. фіз.-мат. наук
*Північно-Східний науковий центр НАН
України і МОН України
61002, Україна, м. Харків, вул. Багалія, 8
gusev.andr@gmail.com*

Багаторічна практика інноваційних перетворень національних економік провідних країн переконливо довела, що підсумковий успіх на цьому безальтернативному шляху залежить від дієвих систем стратегічного планування і якості інституційного середовища. Досліджуючи та розвиваючи основи неоінституціоналізму та економічного розвитку, Нобелівський лауреат Дуглас Норт підкреслював, що вірно обраний стратегічний курс у поєднанні з відповідаючими йому інституційними правилами виступає у ролі фундаментального фактору ефективного функціонування господарських систем у довгостроковій перспективі [1]. Виходячи з цього слід подивитись на вітчизняну інноваційну дійсність.

Головними причинами невдач українських інноваційних починань є:

- вкрай низький рівень фінансування наукової та інноваційної сфери;
- фрагментарність, неузгодженість існуючих інноваційних Законів, Стратегій і Програм різного рівня і / або їх невиконання;
- відсутність повноважного органу державної влади, відповідального за інноваційний розвиток економіки;
- недосконалість інститутів інноваційної інфраструктури.

Однією з головних причин вкрай низької інноваційної домінанти господарського комплексу України є хибна і контрпродуктивна практика реалізації економічної моделі розвитку на основі надконцентрації практично усіх ресурсів країни в декількох фінансово-промислових групах, попри те, що

визначальним рушійним елементом такого розвитку є малий і середній інноваційний бізнес. Який, до речі, ментально більш властивий нашому суспільству, в основі якого завжди був здоровий індивідуалізм особистості. Більш лібералізоване, диверсифіковане економічне середовище має стати не тільки підґрунтям динамічного розвитку національного виробництва, але й, що вкрай важливо – для розгортання інноваційних перетворень у вітчизняній економіці, які їй життєво необхідні. І зовсім не випадково відомий австрійський економіст Й. Шумпетер саме малому підприємцю відводив вирішальну роль у таких перетвореннях, пов'язуючи підприємницьку діяльність з новаторством і творчістю [2].

Інноваційні економіки найбільш успішних країн створюються і функціонують, спираючись на декілька фундаментальних умов (підстав).

1. Підприємці (у шумпетерівському розумінні).
2. Висококонкурентне середовище.
3. Розвинена наука.
4. Фінансові інститути та фінансові ресурси.
5. Інноваційна інфраструктура (в т. ч. правові інститути)

Критичними (що найбільш сильно впливають на ситуацію) є перша і друга умови. Якщо підприємців в країні немає, або їх дуже мало, ніякі комбінації інших чинників не можуть помітно активізувати інноваційну діяльність.

Таким чином, ми стверджуємо, що для успішного розгортання інноваційних перетворень в економіці повинні бути обов'язково представлені суб'єкти інноваційної поведінки (підприємці) і існувати конкурентне бізнес-середовище, що стимулює інноваційну поведінку цих підприємців, тобто необхідна наявність перших двох з наведеного переліку умов. А ось швидкість такого будівництва буде визначатися тим, наскільки оперативно можуть бути створені і задіяні такі умови (підстави).

Список використаних джерел:

1. North D. Institutions and economic Growth: An Historical Introduction // World Development. – 1989. – Vol. 17. - № 9. – P. 1319-1332.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / предисл. В.С. Автономова. – М. : ЭКМО, 2007. – 864 с.

DOES THE SHARE OF HOUSING RENTAL SECTOR PREDATE UNEMPLOYMENT?

ING. DAVID SLAVATA

*VŠB-TU Ostrava, Faculty of Economics Department of Public Economy
Sokolská 33, 701 21 Ostrava
david.slavata@vsb.cz*

The aim of this paper is to start discussion whether there exists any relationship between share of rental sector and unemployment. The basic idea to search this

relationship came from Oswald, who introduced the relationship between homeownership and unemployment. He explains that main problem of European unemployment is caused by the structural (un)balance of the housing market. The home ownership increases unemployment rate. The reason for his argumentation is the costs and risks involved in owning a home compare to renting. The less mobility of home owners cause the higher unemployment. He recommends to revive private rental housing as treatment for reducing of unemployment.

To confirm or refuse Oswald's postulate I modified the approach how to inspect the expecting relationship between home ownership and rental housing. The idea was to analyze the relationship using the combination of official statistics and published advertisements in daily press from 20's and 30's of 20th century in Czechoslovakia. To reduce the seasonal fluctuation, the data were as average in each year recalculated. The information concerning of the unemployment from the Czechoslovak Statistical Yearbook 1938 was taken.

To determine dependencies the basic and advance statistical methods were used. To find the correlation between the real estate indicators and unemployment the Pearson correlation coefficient was used. Once the main relationship was discovered, the data were estimated by the ordinary least squares (OLS).

By the analyzing of advertisements in contemporary press of 20's and 30's I determined the basic segments of real estate market which is the subject to the research. The most typical real estate segments are:

- 1) family houses ready for sell,
- 2) flats ready for rent,
- 3) residential homes ready for sale,
- 4) farmhouses ready for sale.

To confirm Oswald's postulate I was searching especially housing rental sector, where I expected to be sensitive for unemployment. The correlation was inspected from the point of time shifts. The range of time period is four years. It starts with comparison of unemployment two years before the indicated share of rental sector and ends with comparison of unemployment two years after indicated share of rental sector. The obtained results show the most significant positive correlation between the segment of flats for rent and unemployment in time period $T + 1.0$ (0,805). To deeply investigate the existence of relationship, a dynamic econometric analysis was performed. There was by OLS model inspected the variables for given level and time period of unemployment where the Pearson correlation coefficient was the most significant.

The results of research confirm the possible relationship between rental sector and future level of unemployment. The findings confirm, that the rental sector is highly sensitive to the level of unemployment. The main likely reason for the assumption consist in behavior of tenants and landlords. Both the groups watch their own interests to reach as higher benefit from lease agreement as they can. The search shows the detection of unemployment can be in sufficient advance done. The main result of research is the verification of assumption, that the share of the rental sector determines the future level of unemployment.

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА СФЕРА В КОНТЕКСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ

О. В. КРИВЕНЬ, канд. екон. наук, доц.
Львівський національний університет імені І. Франка
79005 Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18
Oleks_Kryven@ukr.net

Рекреаційно-туристична сфера є важливим інструментом соціально-економічного розвитку та інвестиційної привабливості України, як держави, розташованої в центрі Європи, з багатими та унікальними природними та самобутніми історико-культурними рекреаційними ресурсами. Саме ця сфера визначена однією з пріоритетних галузей національної економіки для стимулювання інвестиційної діяльності з метою створення нових робочих місць. Її розвиток закріплений, як один з пріоритетних напрямів, для АР Крим та 14 областей України у “Державній стратегії регіонального розвитку України на період до 2015 року”. У всіх цих регіонах, а також в Полтавській, Рівненській та Сумській областях, в яких рекреаційна сфера не є пріоритетним напрямом, були розроблені та виконувалися відповідні цільові програми.

Раціональне використання природно-ресурсного потенціалу, збереження культурної спадщини та найцінніших природних територій України визначені як завдання в межах пріоритетного напрямку “Підвищення ефективності використання внутрішніх факторів розвитку регіонів” для досягнення стратегічної цілі “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів” у “Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року” [1]. Його виконання, зокрема шляхом створення якісного рекреаційно-туристичного продукту на основі раціонального використання рекреаційних ресурсів, визначення зон пріоритетного розвитку рекреації й туризму шляхом рекреаційно-туристичного районування регіонів, передбачено для всіх регіонів України.

Узгодженими з національними стратегічними документами – Державною стратегією регіонального розвитку до 2020 року, Стратегією сталого розвитку “Україна – 2020” є відповідні регіональні стратегії. Так, у “Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року” визначено п’ять стратегічних цілей, зокрема таких як якість життя, конкурентоспроможна економіка, відкриті кордони, розвинуте село та туристична привабливість. Для ефективного розвитку рекреаційно-туристичної сфери в регіоні виконується Програма розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2014 – 2017 рр., метою якої є формування високоефективного туристично-відпочинкового та санаторно-лікувального комплексу відповідно до міжнародних вимог, який давав би змогу задовольнити потреби як вітчизняних, так й іноземних туристів [2].

Отже, можна стверджувати, що в Україні відбувається декларація намірів розвитку рекреаційно-туристичної сфери. Разом з тим, наша країна суттєво

програє в конкурентній боротьбі, відстаючи від провідних держав світу за рівнем розвитку рекреаційно-туристичної інфраструктури та якості рекреаційних послуг, зокрема через непослідовну державну політику у сфері рекреації та туризму, нестабільність інституту державного управління, відсутність державного фінансування всієї галузі (у 2015-2016 рр. у державному бюджеті не закладено коштів на її розвиток, створення відповідної інфраструктури, здійснення відповідних повноважень Міністерства економічного розвитку і торгівлі України). Дана ситуація вимагає рішучих кроків з визначення державної політики у даній сфері, потребує об'єднання зусиль органів державної влади, органів місцевого самоврядування і передовсім громадськості. Адже рекреаційно-туристична сфера повинна бути повноправною галуззю економіки, яка прискорює структурні зміни в господарських комплексах регіонів, сприяючи розвитку територій та підвищуючи рівень їх конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. №385 // Урядовий кур'єр від 03.09.2014 р. № 160.
2. Програма розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2014 – 2017 рік: Рішення обласної ради від 29.04.2014 № 1087 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oblrada.lviv.ua/oblprog2015>

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

П. Т. БУБЕНКО, д-р екон. наук, проф.

Північно-Східний науковий центр

НАН України і МОН України

61002 Україна, м. Харків, вул. Багалія, 8

office.nesc@nas.gov.ua

Ю. О. БАБЕНКО, студентка

Харківський національний університет міського

господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

office.nesc@nas.gov.ua

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ), виконуючи головну місію життєзабезпечення населення міст та селищ міського типу, та ресурсно-енергетичної підтримки об'єктів регіональної виробничо-господарської діяльності, не може існувати інакше, аніж у динамічному розвитку разом з регіональною економічною системою. І якщо з різних причин трапляється таке, коли оновлення та інноваційного розвитку підприємств галузі не відбувається,

то це слід вважати ознакою кризового стану не лише суб'єктів ЖКГ, а й всієї регіональної економічної системи.

Ось чому економіко-організаційні зміни і модернізація підприємств ЖКГ мають відбуватися разом з модернізацією регіональної соціально-економічної системи. Ще одним аргументом на користь такого висновку є те, що певна територія (регіон) і її система ЖКГ наділені певним комплексом однорідних характеристик (системна цілісність, зв'язки з оточуючим середовищем, динамічність змін, рефлексійна поведінка, керованість).

Виходячи з цього, на регіональному рівні буде органічним механізми системної модернізації суб'єктів ЖКГ вбудовувати та поєднувати зі створюваними моделями регіональних інноваційних систем (PIS), які останнього часу набули істотного розвитку як з точки зору економічної науки, так і практичної реалізації.

PIS – це своєрідна організаційно-технічна, експертно-консультаційна, фінансово-економічна й інформаційна система, що забезпечує соціально-економічний розвиток регіону за рахунок стійкого та випереджального розгортання виробництва і реалізації інноваційної продукції та послуг, залучення у господарську систему регіону внутрішніх і зовнішніх інвестицій, синергетичний ефект від підключення до системи супутніх сфер економіки регіону (високотехнологічні індустріальні галузі, телекомунікації, сфера послуг і дозвілля).

Логіко-структурна модель взаємодії двох великих організаційних систем – галузі житлово-комунального господарства та регіональної інноваційної системи представлена на рисунку 1.

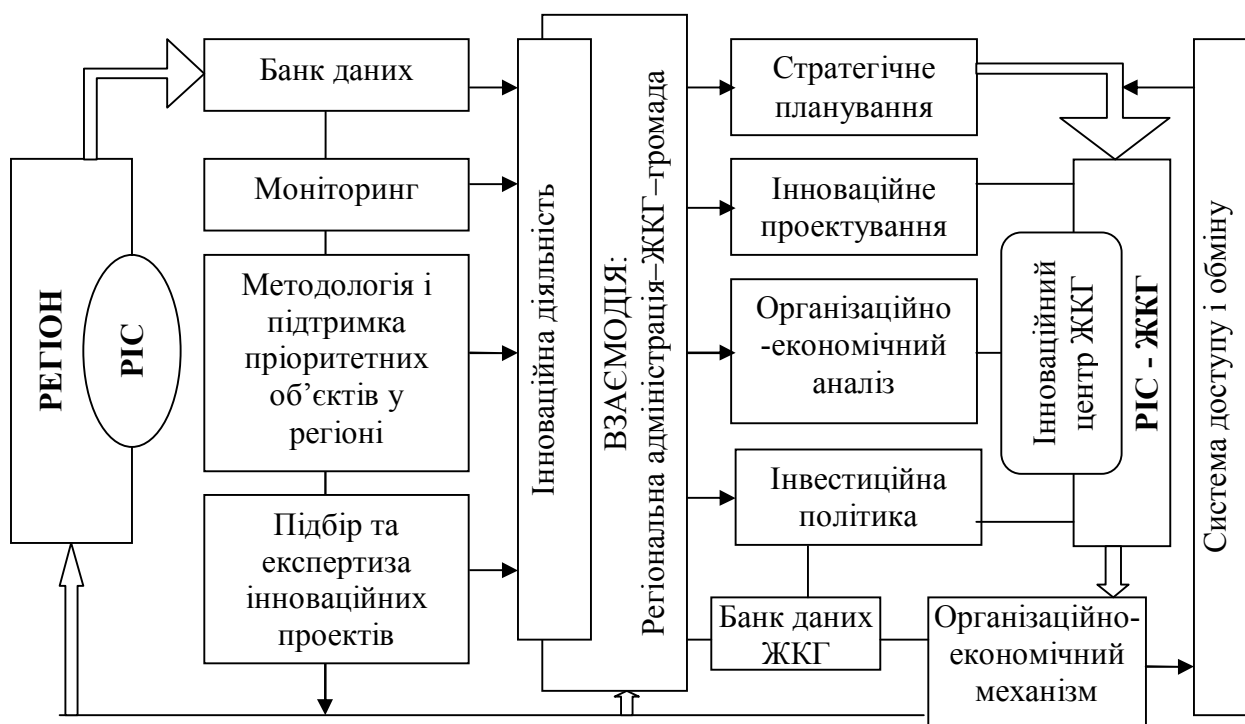

Рисунок 1 – Логіко-структурна модель взаємозв'язку PIS та ЖКГ

В модельному варіанті зв'язку (ЖКГ-РІС) дві системи мають зв'язки по лінії обміну даними, в задачах організаційно-економічного аналізу і стратегічного планування. РІС, як система більш масштабного наповнення також здійснює методичну і експертну підтримку модернізаційних програм та інноваційних проектів, в яких зацікавлені підприємства ЖКГ.

Список використаних джерел:

1. Лепейко Т. И. , Тищенко А. Н. , Юрьева Т. П. О реформировании жилищно-коммунального хозяйства Украины // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.72. – Харьков : ХНАГХ, 2006. – С. 3–9.
2. Качала Т. М. Житлово-комунальне господарство в системі міського комплексу. Монографія – Київ : Наукова думка, 2008. – 415 с.
3. Бубенко П. Т., Димченко О. В., Кашпур А. Д. Управління системною модернізацією та розвитком житлово-комунальних підприємств. Монографія / П. Т. Бубенко, О. В. Димченко, А. Д. Кашпур – Харків : ХНУМГ, 2014. – 233 с.

ІННОВАЦІЙНО – ІНВЕСТИЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА РЕГІОНУ

О. П. РОМАНКО, канд. екон. наук, доц.
*Івано – Франківський національний технічний
університет нафти і газу
76006, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська 15
romolga@list.ru*

Для успішної діяльності управлінської інфраструктури регіону який має в преоритеті інвестиційно – інноваційний шлях розвитку необхідно запустити механізми розвитку інноваційної та інвестиційної інфраструктури та створити умови перехресного взаємодоповнюючого розвитку. Ділової активності інвестиційно – інноваційної діяльності є результатом ефективної взаємодії всіх учасників управлінської інфраструктури при необхідному обсязі втручання органів влади. Вказані інфраструктури необхідно розглядати окремо у випадку ліквідації негативних факторів, які гальмують розвиток чи ставлять під загрозу нормальне регіональне функціонування. Проблеми розвитку інвестиційної та інноваційної інфраструктури є загальнодержавні та індивідуальні (в територіальному та галузевому аспекти). Розвиток цих інфраструктур має спільнідотичні причини – наслідкового взаєморозвитку, що характеризують до вагому новітню конкурентну перевагу регіону. Згідно цього твердження можна розглядати два способи розвитку інвестиційно – інноваційної інфраструктури: збереження індивідуального підходу до розвитку інфраструктур або розвиток спільних підсистем інфраструктури для подальшого взаєморозвитку.

Інвестиційна інфраструктура повинна сприяти рівномірному розподілу та зменшенню ризиків інвестування, ефективному використанню інвестиційних ресурсів, спрямуванню їх до пріоритетних інноваційних галузей економіки. Саме вона визначає основну послідовність практичних дій ринкових суб'єктів та всі аспекти удосконалення інвестиційних процесів, орієнтуючись на

просування не тільки окремих проектів, але й на формування відповідного менталітету інвестора, шляхом здійснення інституційних змін в суспільстві. Сукупність інвестиційних інститутів обумовлює, певним чином, характер, динаміку та напрямок інвестицій. Апріорі роль державних інститутів у формуванні та подальшому розвитку інфраструктури інвестиційного ринку є визначальною.

Інвестиційна інфраструктура відносно інноваційною представлення в більшій кількості сформованими суб'єктами, але їх функціонування неповненьке, яке вони несуть не відповідає потребам ринку інновацій та спотворює головне призначення інфраструктурних інститутів. Залучення інвестиційного ресурсу для потреб інноваційних високотехнологічних секторів – як правило їх надходження інвестицій в економіку здійснюється без орієнтації їх на впровадження новітніх технологій та науково-дослідних розробок, хоча в програмних документах соціально-економічного розвитку нашої країни задекларовано перехід до інноваційної моделі її розвитку, що потребує значних вкладень. За останні роки основними джерелами фінансування інноваційної діяльності є власні кошти суб'єкта господарювання та кошти іноземного інвестора (за даними 2016 року найбільше надходжень прийшло з Кіпру), а державна підтримка є мінімальна і диспропорційна.

Становлення та подальший розвиток управлінської інфраструктури регіону іде пліч-о-пліч із складними процесами формування інвестиційно-інноваційної інфраструктури як такої, що об'єднує інвестиційну та інноваційну діяльність в єдине ціле з метою спрямування інвестиційного ресурсу на започаткування інноваційних виробництв, створення конкурентоспроможної продукції та впровадження високих технологій. Отже, ми можемо говорити про деяку спільність елементів інвестиційної та інноваційної інфраструктур.

ВПЛИВ РЕКОНСТРУКЦІЇ ІСТОРИЧНОГО ЦЕНТРУ МІСТА ЯК СКЛАДОВОЇ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ НА РОЗВИТОК РЕГІОНУ

М. С. ВЛАДИМИРОВА, канд. екон. наук, ст. викл.

В. О. РИЖКОВА, магістрант

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
proinfostatus@mail.ru*

Останнім часом все частіше постає питання збереження історичних центрів багатьох міст, оскільки їх стан є незадовільним. Реконструкція старовинних будівель на даний момент є не дуже поширеною в Україні, проте саме вона може дати змогу не тільки зберегти історію міста, але й стимулювати його розвиток, а отже і розвиток регіону загалом.

Питання реконструкції історичного центру та його вплив на розвиток регіону розглядалося багатьма діячами науки. Гаташ В.С. дослідив у своїй науковій роботі «Стан та перспективи розвитку будівельної галузі України» стан та розвиток будівельної галузі, починаючи з 2000 року та наслідки занепаду будівельної галузі [2]. Понуровський О.І. у своїй науковій роботі «Інвестиційна привабливість будівельної галузі України: основні проблеми та шляхи вирішення» проаналізував інвестиційну привабливість будівельної галузі України [1].

Найголовнішим аргументом на користь реконструкції є те, що старовинні будівлі приваблюють туристів, що в результаті збільшує надходження у місцевий бюджет. Таким чином реконструкція є невід'ємним елементом стратегії розвитку регіону. Найголовнішою причиною незначної популярності реконструкції в Україні є те, що держава незацікавлена у створенні механізму її стимулювання і контролю.

Реконструкція є складовою будівельної галузі. В даний момент будівельна галузь України перебуває у стані занепаду. Обсяги виконаних будівельних робіт за останні шість років зменшилися на 33,85%, а обсяги капітальних інвестицій в будівництво зменшилися на 26,10% [3]. Проте у 2016 році спостерігалися позитивні зрушення обсяги виконаних будівельних робіт порівняно з 2015 роком зросли на 17,39%, разом з тим у 2016 зросла і середньомісячна заробітна плата на 36,59% і зменшилися ціни на будівельно-монтажні роботи, про що свідчить зменшення їх індексу у 2016 році на 14% [3]. Тож можна зробити висновок, що покращення стану будівельної галузі стимулює розвиток інших галузей і в результаті всього регіону.

Європейський досвід показує, що реконструкція старовинних будівель може дати значні прибутки у майбутньому, але при цьому головну роль тут відіграє держава. Саме стимулювання реконструкції владою привабить в країну інвесторів, що неодмінно вплине на розвиток регіону. В Європейських країнах існують певні правила та обмеження реконструкції та реставрації старих будівель. При цьому інвесторам, що займаються реконструкцією надаються значні пільги. Це дає змогу зберегти старовинні будинки і в той же час отримувати прибутки та стимулювати розвиток регіону.

Таким чином реконструкція старих будівель має велике значення, бо це не тільки великі грошові витрати, а й можливість стимулювати розвиток регіону. Проте саме незацікавленість держави і в результаті недосконала нормативна база та відсутність інвестицій призводить до того, що багато старовинних будівель не тільки не дають прибутків, які могли б отримуватися від їх використання, але й втрачаються як архітектурна спадщина міста.

Список використаних джерел:

1. Понуровський О. І. Інвестиційна привабливість будівельної галузі України: основні проблеми та шляхи вирішення / О. І. Понуровський // Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. – Вип. 6 – С. 423–426.

2. Биба В. В. Стан та перспективи розвитку будівельної галузі України / В. В. Биба, В. С. Гаташ // 36. наук. праць (галузеве машинобудування, будівництво). – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – Вип. 4 (39). Том 2 – С. 3-9.
3. Державний комітет статистики України [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

МІСЬКИЙ ТРАНСПОРТ SKYWAY – ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

В. В. ВОЛКОВ, канд. екон. наук
*Північно-Східний науковий центр
НАН України і МОН України
61002 Україна, м. Харків, вул. Багалія, 8
vvv@hneu.edu.ua*

Сьогодні, перевантаженість вулиць у м. Харкові наземними видами транспорту, надзвичайна загазованість атмосфери шкідливими викидами від пересувних джерел, недостатня кількість наявних альтернативних шляхів щодо розподілу транспортних та пішохідних потоків вкрай негативно впливає на загальний екологічний стан у місті та якість життя населення.

Сучасна єдина транспортна система м. Харкова складається з двох рівнів: наземний це трамвайні, тролейбусні й автобусні маршрути та підземний - метрополітен. Але слід зауважити, що місто Харків існує вже понад 350 років і центральні вулиці не мають можливості забезпечити зростаючі потреби городян та гостей міста щодо їх переміщення. Особливо актуальне це питання у часи пік, а також у районах де природні умови обмежують функціонування наземного або підземного транспорту.

У 2016 р. була розроблена Стратегія розвитку міста Харкова до 2020 р. (далі Стратегія), в якій визначені пріоритети та операційні цілі трансформації європейських міст згідно зі Стратегічними та Операційними планами Європейського інноваційного партнерства. В рамках стратегічної цілі «Сучасний простір та забезпеченість міста інженерною інфраструктурою» передбачено реалізацію операційної цілі «Оновлення інженерної інфраструктури» [1, с. 49]. На основі застосування SWOT- аналізу у Стратегії визначено основні: проблеми, ресурси, завдання та заходи.

Визначені у Стратегії проблеми, які потребують негайного вирішення це: перевантаженість вулиць міста автомобільним транспортом; значний моральний та фізичний знос рухомого складу міського транспорту; невідповідність інфраструктури міста потребам людей; кадровий склад тощо.

Впровадження новаторських підходів сприятиме оптимізації транспортної системи міста, зокрема у центральній його частині.

Згідно світового досвіду [2] для вирішення проблем пасажирських перевезень у мегаполісах застосовуються наземні дороги «другого рівня», наприклад: поїзд на магнітному підвісі, монорейкова дорога та ін. Вирішити

проблему транспортного колапсу у густонаселених містах України можна завдяки технології SKYWAY. Використання міського транспорту SKYWAY у м. Харкові передбачатиме розподіл потоків перевезення пасажирів на трьох рівнях: два наземних та підземний.

SKYWAY – це наземна транспортна система другого рівня, що поєднує оригінальні сучасні інженерні та технологічні рішення, які разом утворюють унікальну інноваційну систему. По суті ця транспортна технологія являє собою інформаційний, енергетичний та транспортний комунікатор естакадного типу, заснований на рейко-струнних технологіях. В якості транспортних засобів в ньому використовуються електромобілі на сталевих колесах. Крім того, SKYWAY технологія вміщує всю необхідну інфраструктуру для забезпечення пасажирських та вантажних перевезень: струнні естакади, станції, вокзали, термінали, депо, стрілочні переводи, інтелектуальні системи управління та охорони тощо [2].

Ця інноваційна технологія розроблена спеціально для переміщення великої кількості пасажирів/вантажів у місті та області. Її характерні ознаки: застосування сучасних інноваційних технологій та їх універсальність, високий рівень безпеки пасажирів, автоматизована система управління без водія, швидке та комфортне пересування незважаючи на затори на вулицях, швидкість у межах міста до 150 км/год., прогнозована вартість проїзду у двічі менша ніж у метрополітені, висока екологічність та енергоефективність, сучасна система інтелектуальної охорони та захисту периметру об'єкту.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку міста Харкова до 2020 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://strategy.kharkiv.ua/Strategiya_2016.pdf
2. Боровский А.Н. Юницкого небесные дороги: документальный роман / Анатолий Боровский. – Гомель : ОАО «Полеспечать», 2014. – 560 с.

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

І. Л. ЖЕЛЕЗНЯКОВА, ас.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
zheleznyakovairyna@gmail.com*

Забезпеченість житлом є одним із соціально-значних показників розвитку держави. Отже, проблема збереження і відновлення житлового фонду в умовах постійного збільшення кількості ветхого та аварійного житла набуває особливої актуальності.

Значно скоротилася інтенсивність досліджень у галузі розвитку методології технічної експлуатації і відтворення наявного житлового фонду, й істотно знизилося в порівнянні з світовим рівнем якості планування

експлуатаційних та ремонтних заходів [2].

Для створення ефективної комплексної системи управління відтворенням житлового фонду одним з головних етапів виступає формування узагальненої інформаційної бази щодо об'єктів житлового фонду. Джерелами інформації можуть виступати результати аналізу повного переліку одиниць фонду місцевих органів, що формується в регіоні за даними власників житла, дані установ, що займаються інвентаризацією та реєстрацією об'єктів житлової нерухомості, бази даних будівельних організацій та забудовників та ін. [1].

Вибір способу відтворення житлового фонду потребує необхідності класифікувати за певними критеріями всі одиниці об'єктів. Класифікаційними ознаками в структурному аналізі виступають якісні та кількісні характеристики об'єктів житлового фонду, а саме: рівень фізичного та морального зносу, конструктивні рішення, група капітальності, загальна площа квартир, нормативний та фактичний термін експлуатації, загальний знос, етажність, група показників конструктивних елементів будівлі, терміни виконання капітальних ремонтних робіт на об'єкті [3].

Аналіз за такими ознаками дозволяє виділити, перш за все ветхий та аварійний житловий фонд, відтворення якого потребує розселення мешканців і можливий вибір таких рішень, як знос забудови та нове будівництво. Житловий фонд, що придатний для житла аналізується для включення його в програму проведення капітальних ремонтних робіт та виконання поточного ремонту.

За думкою автора треба створити на регіональному рівні службу інформаційного забезпечення реалізації комплексної програми відтворення житлового фонду, яка накопичує інформацію, спрямовує на пошук оптимальних співвідношень матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, та прогнозує зміну стану житлового фонду між періодами інвентаризації.

Список використаних джерел:

1. Димченко О. В. Інформаційні підходи до розвитку житлово-комунального господарства / О. В. Димченко // Комунальне господарство міст: науково-технічний збірник. – Київ: «Техніка», 2010. – №94. – С.31–38.
2. Железнякова И.Л. Повышение экономической результативности функционирования объектов городского жилого фонда / И. Л. Железнякова // Економічний простір: зб. наукових пр. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2011. – Вип.49. – С. 134–140.
3. Zhelezniakova I. L. The study of impact of repair cost on housing stock repair in Kharkiv / E. YU. Zhelezniakova, T. I. Svitlychna, I. L. Zhelezniakova // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матер. міжнар. наук.- практ. конф. (м. Харків, 24-25 березня 2016 р.). – Харків : ХНЕУ, 2016. – С. 326–329.

ІНФРАСТРУКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ

А. В. ТРУШКО, магістрант
М. Ф. АВЕРКИНА, д-р екон. наук, проф.
*Національний університет «Острозька академія»,
35800 Україна, м. Острог, вул. Семінарська, 2
anastasiia.trushko@oa.edu.ua*

В сучасних умовах розвитку інформаційних технологій великого значення для господарювання підприємств набув інформаційний ринок. Інформаційний ринок як економічне явище – це єдність виробництва, розподілу, обміну й використання інформаційних продуктів та послуг, таких як інформаційні технології, ліцензії, патенти, товарні знаки, інженерно-технічні послуги, різного роду інформація тощо. Інформаційний ринок України не має чітко вираженої структури та відповідного захисту, тому значно поступається ринкам розвинутих країн і в номенклатурі товарів.

Проблематикою інфраструктури інформаційного ринку займаються такі науковці, як Іванова В.В. [1], Чижова Н.Є [3], що визначили зміст та структуру ринку інформаційних послуг та Проаналізували стан інформаційного ринку розвинутих країн світу та рівень його розвитку в Україні.

Мета дослідження полягає у визначенні проблем, що стосуються структуризації інформаційного ринку України.

Інфраструктуру інформаційного ринку визначають як сукупність секторів, що об'єднують групу людей чи організацій та пропонують інформаційні продукти та послуги. Для всіх розвинутих країн визначають наступні основні сектори: ділової інформації, професійно-орієнтованої та масової споживчої. Залежно від кола споживачів та видів інформаційних послуг виділяють наступні 5 секторів: ділова, споживча, інформація для спеціалістів, послуги освіти, інформаційні системи і засоби [3].

Інфраструктура інформаційного ринку України не є чітко окресленою. Розвиток інформаційного ринку за традицією йде від центру до регіонів – більшість структур інформаційного бізнесу зосереджено в столиці. По-друге, держава поки що відіграє на українському інформаційному ринку пасивну роль. Вона практично не регулює інформаційний ринок – ні організаційно, ні економічно. Відтак досягти стабільності національного ринку за умови пріоритетного становища на ньому вітчизняного виробника поки що не вдається. Слабкість правового регулювання інформаційного ринку накладає серйозні обмеження на його розвиток. Також однією із проблем інформаційного ринку України є захист інформації, тобто комп'ютерне «піратство» та плагіат.

Можна говорити про досить стійкі тенденції і перспективи розвитку українського інформаційного ринку, однак реалізація цих тенденцій визначатиметься активною політикою державного регулювання.

Отже, інформаційний ринок є невід'ємним компонентом економіки будь-

якої держави. Інформаційний ринок України не має чітко вираженої структури та відповідного захисту, тому значно поступається ринкам розвинутих країн. Існують серйозні обмеження на розвиток інформаційного ринку, що пов'язане із проблемою правового регулювання. Інфраструктура інформаційного ринку України не є чітко окресленою та не є рівномірною, бо її осередком є великі міста та столиця. Необхідно структурувати інформаційний ринок на державному рівні для того, щоб стало можливо конкурувати із ринками розвинутих країн світу.

Список використаних джерел:

1. Іванова В. В. Інформаційний ринок: зарубіжні та українські реалії / В. В. Іванова // Київ: Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №2. – С. 39–43.
2. Палеха Ю. І. Інформаційний бізнес: підручник / Ю. І. Палеха, Ю. І. Горбань. Київський нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2015. – 492 с.
3. Чижова Н. Є. Розвиток інформаційного ринку в Україні / Н. Є. Чижова. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2015. – №13. – С. 184–188.

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРСОНАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ ПІДПРИЄМСТВА

Н. М. МАТВЄЄВА, канд. екон. наук, доц.

А. С. ЖОГА, студентка

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
matana_79@inbox.ru*

Персонал – найважливіший стратегічний ресурс підприємства, який визначає його конкурентоспроможність та перспективи. Тому на сучасному етапі саме цей ресурс є одним із головних об'єктів управління. В умовах швидкого розвитку ринкової економіки, суб'єктів її ринку, сучасні системи управління на більшості підприємств повинні характеризуватися новими методами впливу на колектив для досягнення поставленої цілі. На сьогодні важливими питаннями для системи найму та адаптації є їх вдосконалення за допомогою сучасних персонал – технологій, які б враховували зовнішні і внутрішні чинники, стратегічну спрямованість, могли пристосовуватись до природної реакції на надмірну стихійність ринку. Під персонал-технологією розуміють сукупність прийомів, способів, форм і методів впливу на персонал у процесі його наймання, використання, розвитку та звільнення з метою отримання найкращих результатів трудової діяльності. Основною метою управлінських персонал-технологій є оптимізація та підвищення результативності управлінського процесу щодо роботи з персоналом, що досягається через пошук та застосування більш ефективних методів управління персоналом, які сприяють раціоналізації процесу управління. Саме персонал-

технології дають змогу мінімізувати витрати на управління персоналом підприємства, що сприяє підвищенню ефективності його використання [14].

В управлінні персоналом оцінювання різних потреб як організації, так і персоналу відбувається на багатьох етапах управління, а саме:

- кадрове планування, оплата, стимулювання і мотивація праці,
- трудова адаптація, професійне навчання, підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації, звільнення персоналу.

Оцінювання потреби – це діяльність керівників структурних підрозділів і спеціалістів служби управління персоналом, спрямована на визначення будь-яких потреб організації чи її співробітників.

Список використаних джерел:

1. Третьяк О. П. Сучасні персонал-технології у системі управління персоналом на підприємстві / О. П. Третьяк // Науковий вісник НЛТУ України, 2014. – Вип. 24.4. – С. 389–395.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доц.

С. М. ГАЙДЕНКО, ас.

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова,

61002, Україна, Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

nika.velni@mail.ru, alanserg@mail.ru

Житлово-комунальне господарство - це одна з важливих та пріоритетних галузей національної економіки, яка забезпечує життєдіяльність населених пунктів та суттєво впливає на розвиток економічних взаємовідносин у регіоні та державі в цілому. Проте у представленій сфері накопичено значні проблеми, що ставлять під загрозу можливість її сталого функціонування. Недосконалість системи управління житлово-комунальним господарством, недостатні темпи реформування призвели до того, що підприємства галузі неспроможні ефективно працювати в ринкових умовах, надавати споживачам послуги рівня та якості, які співставлені із їх вартістю, зростають ризики техногенних аварій.

Перехід економіки України до ринкових відносин потребує реформування та розвитку житлово-комунального господарства України, у цілому, та відповідних підприємств, зокрема, враховуючи особливості та досвід, накопичений в інших розвинених країнах світу. Відсутність системних перетворень у житлово-комунальному господарстві, недосконалість нормативно-правової бази та непослідовність у прийнятті рішень не дозволило досягти бажаного результату щодо створення фінансово-спроможних та ефективно працюючих у ринкових умовах підприємств, які б надавали

споживачам послуги необхідного рівня та якості.

Одним з найважливіших кроків розвитку регіону є реформування житлово-комунального господарства через концепцію управління житлово-комунальним господарством [1,2].

Виявлення місця й ролі підприємств житлово-комунального господарства в розвитку регіону і аналіз організаційно-економічних проблем управління, а також розробка методичних принципів дозволили обґрунтувати, що успішна реалізація концепції управління підприємствами житлово-комунального господарства можлива з використанням методів програмно-цільового управління.

Для забезпечення державного регулювання процесів функціонування підприємств житлово-комунального господарства потребує впровадження сучасних правових механізмів, які були б здатні забезпечити стабільне функціонування економічної системи. Важлива роль серед таких заходів належить регіональному управлінню, а саме діяльності обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, яка спрямована на досягнення стратегічних пріоритетів.

Таким чином, формування та реалізація стратегії розвитку регіону через реформування підприємств житлово-комунального господарства включає особливості й напрями державного регулювання представленої сфери у рамках якого основна увага фокусується на подальшому удосконаленні нормативно-правового забезпечення, децентралізації та дерегуляції галузі, застосування відповідних механізмів та інструментів, залученні приватного капіталу, визначенні напрямів фінансування запропонованих програм розвитку галузі, характеристиці соціальних, економічних, екологічних та ін. стандартів і створенні можливостей їх дотримання, впровадження інноваційних форм, методів, моделей та інструментів на підприємствах ЖКГ.

Список використаних джерел:

1. Величко В. В. Актуальні питання управління підприємствами житлово-комунального господарства в сучасних економічних умовах / В. В. Величко, С. М. Гайденко // Економіка та суспільство, 2016. – № 4. – С. 119–126.
2. Величко В. В. Наукові складники розробки стратегії розвитку підприємств житлово-комунального господарства / В. В. Величко, С. М. Гайденко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки, 2016. – №19. – С. 57–61.

ІННОВАЦІЙНІСТЬ СТРАТЕГІЙ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. М. БУРАК, канд. екон. наук, доц.

Н. В. ДРІЛЬ, ас.

Харківський національний університет

міського господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Ndril@mail.ru

Будівельна галузь Україні за 2016 рік показує позитивні тенденції в змінах: на 14,1 відсотків зросли обсяги робіт, поживалися процеси видачі дозвільних документів в будівництві, покращується інвестиційний мікроклімат завдяки процесам дерегуляції економіки.

Дані тенденції дають змогу говорити про необхідність підготовки всіх підприємств будівельної галузі до змін умов функціонування, тобто підсилення конкурентної боротьби за споживачів і інвесторів. Для отримання стійких конкурентних переваг в сучасних реаліях кожному будівельному підприємству необхідно зробити свою стратегію розвитку інноваційною.

Метою даної роботи є висвітлення питання надання стратегіям будівельних підприємств ознак інноваційності.

І. Ансофф у своїх роботах зауважує, що стратегічне управління на підприємстві, результатом якого є створення стратегії, має носити проактивний характер, тобто саме підприємство має буди генератором змін в зовнішньому середовищі. Досягти такого стану можливо лише за умов того, що розроблені стратегії всіх рівнів будуть мати неповторні параметри інноваційності.

На сьогодні більшість підприємств будівельної галузі формують свої стратегії за принципом реактивності. В цьому є певна доцільність, пов'язана з високим рівнем динаміки кризових явищ у будівництві. Більшість стратегій перетворилися на антикризові стратегії.

З позитивними змінами прийде необхідність володіти унікальними складовими розвитку, ними може стати стратегії інноваційного розвитку будівельного підприємств з урахуванням ринкової позиції підприємства.

Для підприємств, що володіють значною часткою ринку (наприклад, ПрАТ «Трест Житлобуд-1») актуальним є вже зараз готувати своє підприємство до стратегічних змін, пов'язаних зі стратегією проактивного стратегічного управління.

Підкреслимо, мова йде не про інноваційну стратегію підприємства, що за класичним групуванням поділяється на віолентну, патієнтну, комутантну і експлерентну. Нами пропонується включити інноваційність як фактор в більшість процесів управління стратегічного рівня.

Ковтун О. І. запропонував класифікувати інноваційні стратегії наступним чином: корпоративні стратегії (для підприємства в цілому); інноваційні стратегії бізнес-одиниць (як складові конкурентних стратегій); інноваційні стратегії окремих бізнес-процесів; конкретні господарські операції

інноваційного змісту на рівні окремих підрозділів [1]. Підтримуючи даний підхід, звернемо увагу, що інновативність має, в першу чергу, стосувати трьох рівнів – корпоративного, бізнес-рівня і функціонального.

Сьогодні на будівельних підприємствах інноваційність частіше за все відображена на функціональному рівні створенням стратегії науково-дослідницьких та конструкторських робіт, яка може входити до складу виробничої стратегії. Інноваційність маркетингової стратегії активно обговорюється науковцями, але повільно впроваджується в практику.

Отже, для сприяння процесам забезпечення інноваційності стратегічного набору будівельним підприємствам слід переходити до усвідомлення незворотності змін інноваційного вектору стратегічного управління.

Список використаних джерел:

1. Ковтун О. І. Інноваційні стратегії підприємств : теоретико-методологічні засади / О. І. Ковтун // « Економіка України». – 2013. – № 4. – С.44–56

СЕКЦІЯ 3

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Керівник секції – канд. екон. наук, доцент В. О. Єсіна
Секретар секції – ас. Н. В. Дріль

КОРУПЦІЯ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РІСТ, ЗНАЧЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Б. В. КРАСІЮК, студент
М. Ф. АВЕРКИНА, д-р екон. наук, проф.
Національний університет «Острозька академія»
35800 Україна, м. Острог, вул. Семінарська, 2
bohdan.krasiuk@oa.edu.ua

В наш час, практично немає країни, жителі якої б спостерігали зниження рівня корупції. Наявні підходи до боротьби з корупцією дають результат лише в окремих випадках або неактуальні взагалі [2]. Корупція негативно впливає на економічний ріст, а саме послаблює ефективність заходів для підвищення добробуту населення та системи заходів спрямованих на усунення негативних наслідків корумпованості [1].

Для підтвердження гіпотез використано економіко-математичне моделювання. Вибірка була представлена у вигляді панелей, 245 країн за три роки з 2012 до 2014. Визначено емпіричний вигляд моделі:

$$gdp_{it} = \beta_0 + \beta_1 corrupt_{it} + \beta_2 gsaving_{it} + \beta_3 hres_{it} + \beta_4 pinv_{it}, \quad (1)$$

де gdp_{it} – ВВП на душу населення, $corrupt_{it}$ – індекс сприйняття корупції, $gsaving_{it}$ – валові заощадження, $hres_{it}$ – якість робочої сили відповідної країни, $pinv_{it}$ – портфельні інвестиції.

На етапі тестування моделі виявлено проблему ендогенності, вирішивши її, вигляд моделі змінився до наступного:

$$\begin{cases} gdp_{it} = 8,63 + 0,29corrupt_{it} + 0,67hres_{it} - 1,07pinv_{it} \\ gsaving_{it} = 1,60 + 2,39corrupt_{it} + 6,27hres_{it} - 9,02pinv_{it} \end{cases} \quad (2)$$

t_1 : (2.75), (2.80), (-1.77)
 t_2 : (1.89), (1.96), (-8.23)

$Corrupt_{it}$, з ймовірністю допущення помилки у 3%, при збільшенні індексу сприйняття корупції на одну позицію, ВВП на душу населення зросте на 0,29%. $Hres_{it}$, з ймовірністю допустити помилку в 3, при збільшенні, індексу

якості людських ресурсів на 1 позицію ВВП на душу населення зростає на 0,67%. $Pinv_{it}$, з ймовірністю допущення помилки у 5%, при збільшенні обсягу портфельних інвестицій на 1000 дол. США, ВВП на душу населення знизиться на 1,07 %. Загальні показники моделі: $R^2 = 0,12$, $adj.R^2 = 0,09$, $F = 4,42$. Що ж до наступного рівняння, то: $corrupt_{it}$ – з ймовірністю допустити помилку в 5%, при збільшенні індексу сприйняття корупції на одну позицію, валові заощадження зростуть на 2,39 тис. дол. США; $hres_{it}$, з ймовірністю допустити помилку в 5%, при збільшенні індексу якості людських ресурсів на 1 позицію валові заощадження зростуть на 6,27 тис. дол. США; $pinv_{it}$, з ймовірністю допущення помилки в 1%, що при збільшенні обсягу портфельних інвестицій на 1000 дол. США, валові заощадження знизяться на 9,02 тис. дол. США. Загальні показники моделі: $R^2 = 0,56$, $adj.R^2 = 0,55$, $F = 31,79$ – які свідчать, що модель відповідає дійсності.

Для визначення значимості децентралізації, вибірку розділено на підвибірки. Рівняння для вибірки країн із не впровадженою децентралізацією виглядає так:

$$\begin{cases} gdp_{it} = 3,77 + 0,07corrupt_{it} + 0,58hres_{it} - 1,01pinv_{it} \\ gsaving_{it} = 1,37 + 2,17corrupt_{it} + 5,14hres_{it} - 10,16pinv_{it} \end{cases} \quad (3)$$

t_1 : (2.39), (2.50), (-1.39)
 t_2 : (1.75), (1.87), (-6.14)

В загальному бачимо підтвердження основного припущення, спостерігається зниження впливу кожного показника, як і тих що спричиняли позитивний ефект так й інших. Подальші наукові роботи будуть спрямовані на дослідження впливу рівня корупції на економічний ріст в умовах децентралізації.

Список використаних джерел:

1. Entity-Relationship Modeling: Historical Events, Future Trends, and Lessons Learned» by Peter Chen [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://bit.csc.lsu.edu/~chen/pdf/Chen_Pioneers.pdf
2. Forbes, J.Kristin (2000), A Reassessment of the Relationship Between Inequality and Economic Growth, The American Economic Review. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <https://goo.gl/5DDXFZ>

ДО ПИТАННЯ ОЦІНЮВАННЯ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

П. Т. БУБЕНКО, д-р екон. наук, проф.

О. Д. ПАНОВА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
office.nesc@nas.gov.ua, panova_biz@ukr.net*

Існує цілий ряд показників нерівності доходів і вибір конкретного підходу суттєво впливає на висновки про рівень нерівності доходів і його взаємозв'язку із економічним добробутом населення. Показники нерівності доходів можна поділити на три групи:

1 група включає коефіцієнт Джіні, індекс Тейла, середнє логарифмічне відхилення (СЛВ). Коефіцієнт Джіні є найбільш відомим і найчастіше використовуваним показником нерівності доходів, який підсумовує абсолютні відмінності між кожним попарним порівнянням доходів домашніх господарств. Це дає статистичний показник нерівності доходів від нуля – абсолютної рівності до одиниці – повної нерівності. Хоча коефіцієнт Джіні пропонує легкість інтерпретації, він має деякі обмеження: по-перше, він показує, що нерівність доходів існує, але не дає інформації про те, де в розподілі доходів існує нерівність; по-друге, він надмірно чутливий до змін доходу сім'ї у напрямку до середини розподілу і мало чутливий до змін доходу сім'ї на нижній і верхній частинах розподілу доходу, що означає, що коефіцієнт Джіні може бути незмінним або навіть показати меншу нерівність, у той час як соціальний дохід стає більш поляризованим.

Індекс Тейла і СЛВ є також сумарними показниками дисперсії доходів, проте, індекс Тейла – більш чутливий до змін, які впливають на верхню частину розподілу доходів, а СЛВ – більш чутливий до змін, які впливають на нижню частину розподілу доходів.

2 група показників нерівності доходів включає співвідношення рівня доходів, які демонструють різні частини розподілу доходів. Коефіцієнт Пальма розраховується, як відношення загального доходу, отриманого у домашніх господарствах у верхніх 10% розподілу доходів до загального доходу, отриманого у домашніх господарствах в нижніх 40% розподілу доходів. Коефіцієнт Пальма чутливий тільки до змін у верхній і нижній частині розподілу доходів, таким чином, він є змістовною альтернативою коефіцієнту Джіні.

Відношення 80:20 порівнює, наскільки багатшими є верхні 20% домогосподарств у порівнянні до нижніх 20% домогосподарств. Це співвідношення не враховує вплив середнього 60%, який має тенденцію бути стабільними і менш цікавими в економічному плані.

3 група показників нерівності доходів розглядає непересічні частини розподілу доходів і розраховується з використанням тих же методів, що і співвідношення 80:20. Ці метрики включають співвідношення 90:10 і 99:90. Співвідношення 90:10 додатково розбивається на співвідношення 90:50 і 50:10. Кожне з цих співвідношень показує, що відбувається у різних частинах розподілу доходів і, таким чином, забезпечується більш повний аналіз нерівності доходів ніж простий узагальнюючий показник. Але ці співвідношення теж недосконалі: наприклад, між 51-м і 89-м процентилем можуть бути усі види змін, які не відображаються в співвідношенні 90:50.

Таким чином, кожна метрика нерівності доходів має якості, які роблять її кращою або гіршою для вимірюванні того чи іншого аспекту нерівності доходів, що свідчить про те, що забезпечення точності досліджень, пов'язаних з нерівністю доходів, слід використовувати кілька метрик в їх аналізі для перевірки на наявність помилок.

ОЦІНКА ГОТОВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ДО СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН НА ПАТ «ТРЕСТ ЖИТЛОБУД-1»

О. М. БУРАК, канд. екон. наук, доц.

К. С. АКОП'ЯН, студентка

Харківський національний університет

міського господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Olena.Burak@kname.edu.ua

Аналіз фінансово-господарської діяльності виявив, що на ПАТ «Трест Житлобуд - 1» стратегічне управління як система відсутнє, лише окремі складові стратегічного планування мають місце.

Будівельна галузь все більше розвивається у напрямку конкурентних ринкових механізмів, тому ПАТ «Трест Житлобуд - 1» необхідно завчасно реалізувати стратегічні зміни всередині підприємства для набуття стійких переваг. Метою даної роботи є висвітлення питань оцінки готовності персоналу будівельного підприємства до змін. Враховуючи теоретичне обґрунтування, було проведено експертне оцінювання готовності персоналу ПАТ «Трест Житлобуд-1» до стратегічних змін, результати представлено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінка готовності персоналу до розробки і реалізації стратегічних змін [1]

Група показників загальної готовності	Оцінка
1.Рівень керівників вищої ланки	
1	2
Здатність забезпечити цілісне стратегічне управління	3
Здатність до проактивного бачення і планування стратегічних змін	1
Здатність до збалансованого відтворення управлінських функцій «РАЕІ»	3

1	2
Відповідність організаційної структури організаційній культурі	1
<i>Загальна сума балів</i>	8
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,222
2.Рівень керівників від середньої до вищої ланки	
Здатність до навчання та швидкого застосування нових управлінських знань у практиці	5
Здатність посилювати адаптивність організаційної структури	3
Здатність до вибудови узгодженого бачення цілей, задач і механізму впровадження стратегічних змін	5
<i>Загальна сума балів</i>	13
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,481
3.Рівень працівників і спеціалістів від рядових до керівних	
Здатність до навчання та швидкого застосування нових знань у практиці	5
Рівень розвитку структурованої бази знань на підприємстві	3
Здатність до швидкого пристосування до командної роботи у новому складі команди	5
Рівень розвитку програм соціального розвитку на підприємстві	7
Рівень залученості працівників не керівного складу в управлінні змінами	3
<i>Загальна сума балів</i>	23
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,51
<i>Група показників ситуативної готовності</i>	
1.Рівень керівників вищої ланки	
Здатність сформувати компетентну команду управління змінами	7
Здатність скоординувати процес розробки проекту стратегічних змін, спрямованих на розвиток вертикальної інтеграції	5
Здатність забезпечити зміцнення ключових компетенцій на основі аутсорингу логістичних та маркетингових бізнес-процесів підприємства	1
Соціально-економічна ефективність минулого досвіду впровадження змінами	1
<i>Загальна сума балів</i>	14
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,3889
2.Рівень керівників від середньої до вищої ланки	
Здатність удосконалювати виробничі бізнес-процеси на принципах «збережливого виробництва»	5
Здатність до побудови ефективної системи збуту нової для підприємства продукції	7
Здатність до побудови ефективної системи взаємодії з новими для підприємства постачальниками	7
<i>Загальна сума балів</i>	19
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,7037
3.Рівень працівників і спеціалістів від рядових до керівних	
Коефіцієнт стабільності персоналу	3
Середній термін роботи працівника на підприємстві	7
Рівень позитивного сприйняття і підтримки майбутніх змін залученими працівниками підприємства	5
Рівень професійної майстерності працівників	7
Рівень емоційної прив'язки до підприємства	5
<i>Загальна сума балів</i>	27
<i>Відсоток готовності до реалізації стратегічних змін</i>	0,6

Отже, готовність персоналу до реалізації стратегічних змін недостатня. Необхідною є розробка заходів по підвищенню готовності до змін.

Список використаних джерел:

1. Методологічні основи формування системних компетенцій стратегічно орієнтованого підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n4.html>

ІНДЕКСНА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ

І. А. ОСТРОВСЬКИЙ, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
i.ostrovskiy@mail.ru*

Оснoву програми інвестиційної діяльності підприємства має становити стратегія, яку розробляють з урахуванням життєвого циклу організації і виробничих продуктів, ринкової позиції підприємства і науково-технічної політики, що ним проводиться. При плануванні можуть передбачатись три підходи до реалізації стратегії: 1) задовольняючий (satisfacation); 2) оптимізаційний (optimizing); 3) адаптаційний (adaptation) [1, с. 23].

Планування стратегії підприємства пов'язане з розподілом ресурсів між певними напрямками його діяльності з урахуванням їх перспективності і тими підрозділами, які принесуть прибуток за умов цілеспрямованого і постійного вдосконалення усіх аспектів діяльності, підтримання здобутих і формування нових конкурентних переваг [2, с. 112].

Створюючи математичну модель стратегічних змін в інвестиційному розвитку підприємства при визначенні умов проведення змін, необхідно враховувати стан зовнішнього і внутрішнього середовища, що забезпечується раціональною взаємодією усіх елементів системи. Така взаємодія заснована на принципі динамічної рівноваги – постійному вдосконаленні ключових елементів організації та приведенні у відповідність до них інших. Це формує виробничо-технічний потенціал організації, забезпечує її здатність стабільно функціонувати в межах обраної стратегії, незважаючи на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі.

Інноваційно-інвестиційний потенціал визначає розвиток усіх елементів організації як виробничо-господарської системи. Проте часто підприємства, що налагодили стабільне виробництво за певних умов, стикаються із значними труднощами при зміні цих умов. Причиною цього є інертність елементів внутрішнього середовища. Тому в процесі аналізу внутрішнього середовища необхідно з'ясувати, які з його елементів можуть сприяти реалізації стратегії розвитку, а які є слабкими ланками.

Абсолютну і відносну зміну функції треба розкласти за факторами-множниками. Оцінювання ступеня та абсолютного розміру впливу кожного з них на динаміку функції варто здійснити в рамках індексної моделі, в якій відтворились взаємозв'язки між показниками прибутку від реалізації продукції, вартості основних засобів, матеріальними затратами та витратами на оплату праці.

Узагальнюючий інтегрований показник аналізу – індекс сукупної продуктивності підприємства (I_{GP}) розраховується за формулою:

$$I_{GP} = \frac{I_{PR}}{I_{FA} \cdot I_M \cdot I_L} \quad (1)$$

де I_{PR} – індекс прибутку від реалізації продукції;

I_{FA} – індекс первісної вартості основних засобів;

I_M – індекс матеріальних затрат;

I_L – індекс витрат на оплату праці.

Таким чином, умови здійснення на підприємствах стратегічних змін в інноваційному розвитку пропонується розглядати як важливу складову, яка є узагальненою характеристикою поточного стану підприємства в зовнішньому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Волошук К. Б. Механізми забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств / К. Б. Волошук // Збірник наукових праць ПДАТУ. – Вип. 22 – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2014. – С.121-126.
2. Дудар Т. Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. // Т. Г. Дудар, В. В. Мельниченко – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ НА ОСНОВІ КОНСОЛІДОВАНОЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

В. О. ЄСІНА, канд. екон. наук, доц.

Д. Ю. РИЖЕВСЬКА, студентка

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

vayesina@gmail.com

Мотивація є важливим елементом менеджменту на підприємстві. Однак, в сучасних умовах для визначення ефективності управлінських рішень, мотивація потребує оцінки. Однією з ефективних методик побудови подібної системи є використання ключових показників ефективності. До них відносяться показники щодо оцінки його результативності та компетентностей. На базі вищезазначених критеріїв розраховується консолідована оцінка.

Значення консолідованої оцінки (%) розраховується з урахуванням вагового розподілу між зазначеними вище оцінками. В цілях розрахунку консолідованої оцінки робітника, може бути встановлено, що:

60% – частка оцінки результатів діяльності;

40% – частка оцінки за компетенціями.

Ваги встановлюються на певний період керівництвом підприємства. Розподіл ваг за оцінками залежить від поставлених пріоритетів:

1) якщо потрібно, щоб співробітники інтенсивно розвивалися – збільшується вага оцінки компетенції (її значимість підвищується);

2) якщо потрібно зосередитися на результаті (зростання компанії) – зростає вага оцінки результативності.

У рамках даної системи кожен робітник повинен мати бонусну картку, що включає всі значимі показники, які дадуть наочну картину того, наскільки працівник виконує ті завдання, які передбачені займаної ним посади. Виконання бонусної картки (%) є тим самим коефіцієнтом, який повинен бути застосований до величині його базового змінного винагороди, в цілях розрахунку його бонусу.

Застосування даної оцінки персоналу на практиці можливо при виконанні наступних компонентів:

- комплексна оцінка окремого працівника;
- комплексна оцінка підрозділу;
- комплексна оцінка всього персоналу.

Оцінка формується за підсумками року, за фактом проведення всіх процедур оцінки за компетенціями і розрахунку річної оцінки результативності.

Комплексна оцінка підрозділу формується на основі комплексної оцінки за компетенціями співробітників підрозділу та оцінки результатів діяльності підрозділу. Комплексна оцінка підрозділу використовується для формування комплексної оцінки персоналу та як привід зміни окладу керівника підрозділу. Для формування комплексної оцінки персоналу необхідно проранжувати діяльність підрозділу. Отриманий за даною методикою результат буде інформативним, середнім показником, що може входити складовими показником при побудові стратегії діяльності підприємства. Однак особиста оцінка мотивації кожного окремого працівника є більш інформативною та значущою при оцінці впроваджених механізмів мотивації та орієнтації менеджменту підприємства на індивідуальний підхід до кожного працівника.

Список використаних джерел:

1. Матвеева Н. М. Управление активностью персонала предприятия / Н. М. Матвеева // Коммунальное хозяйство городов: научно-технический сборник. Выпуск 108. – Київ: «Техніка», 2013. – С. 492-500.
2. Славута Е. И. О определение экономической целесообразности использования аутстаффинга / Е. И. Славута // Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі : тези доп. на IV міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 26-28 травня 2015 р.) . – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С.135-137.

МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ СТОРОНИ

В. О. ЄСІНА, канд. екон. наук, доц.

І. А. СКЛЯРОВА, магістрант

Харківський національний університет міського

господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

vayesina@gmail.com

Математичні методи є найважливішим інструментом аналізу економічних явищ і процесів, побудови теоретичних моделей (моделювання), що дозволяють відобразити існуючі зв'язки в економічному житті, прогнозувати поведінку економічних суб'єктів і економічну динаміку.

Актуальність даної теми полягає в тому, що моделювання є основним методом дослідження виробничо-економічних систем. Моделювання являє собою, такий спосіб відображення об'єктивної реальності, при якому для вивчення систем застосовується спеціально побудована модель, яка відтворює певні істотного властивості досліджуваного реального явища або процесу. Моделювання застосовується для прогнозування поведінки реальних систем і оптимізації їх функціонування.

В управлінні процесами на підприємстві більше значення мають економіко-математичні моделі. Їх часто об'єднують в комплекси моделей або системи моделей, які вирішують у взаємній зв'язку основні завдання управління підприємством.

Позитивними сторонами використання математичного моделювання в прийнятті управлінських рішень є:

1. Моделювання дозволяє виділити для дослідження найбільш важливі елементи прийняття управлінських рішень;
2. Побудова моделі і формування зв'язків між її елементами дозволяє усунути прогалини в прийнятті управлінських рішень і виявити нові якісні проблеми в управлінні, які спочатку не могли бути передбачені;
3. Сприяння кращому розумінню реальних проблем, допомагає при розробці альтернатив, спрощують їх перевірку і полегшують оцінку інтуїтивних проектів та існуючих моделей поведінки.

До слабких сторін математичних моделей прийняття рішень відноситься:

1. Проблема визначення параметрів, а також недосконалість оціночних теорій як основи їх конструкцій;
2. Моделі прийняття рішень можуть лише обмежено відобразити дійсність не тільки через дефіцит даних і недосконалості теорій.

Але недоліків значно менше ніж позитивних сторін, і з кожним роком побудова математичних моделей удосконалюються, їх використання стає ефективнішим в прийнятті управлінських рішень.

Залежно від цілей моделювання розрізняють моделі, призначені для таких цілей: проектування систем управління; оцінки ефективності; аналізу можливостей організації в різних умовах її діяльності; вироблення оптимальних

рішень в різних соціальних і організаційно-економічних ситуаціях; розрахунку організаційних структур системи управління; розрахунку інформаційного забезпечення тощо.

В даний час розроблені та знаходять застосування моделі наступних функцій управління виробництвом, а саме: планування виробничо-економічної діяльності підприємства; управління матеріально-технічним постачанням виробництва; управління збутом готової продукції; управління технічною підготовкою виробництва.

Специфіка моделей виражається в першу чергу в виборі відповідних критеріїв ефективності, а також в процедурі реалізації результатів моделювання. Кінцевою метою моделювання організаційно-економічної системи є підготовка і прийняття керівником підприємства управлінського рішення.

Список використаних джерел:

1. Покуца І. В. Комплексна модель системного планування капітального ремонту основних засобів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09/190.pdf

ЧИННИКОВИЙ АНАЛІЗ КАПІТАЛОВІДДАЧІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Ринкові відносини, конкуренція вимагають від суб'єктів господарювання підвищення економічної ефективності використання всіх видів ресурсів, зокрема основних засобів. Їх стан і ефективність використання безпосередньо впливають на кінцеві результати виробничо – експлуатаційної діяльності підприємств. Більш повне використання основних засобів дає можливість збільшити випуск продукції, зменшити її собівартість, отримати додатковий прибуток. Ефективність використання основних виробничих засобів характеризується низкою економіко – статистичних показників, які поділяються на загальні та часткові. Для узагальнюючої характеристики ефективності використання основних засобів у першу чергу використовують показник капіталовіддачі, який показує величину вартості виготовленої продукції, що доводиться на одну гривню вартості основних коштів. Зростання капіталовіддачі вказує на підвищення ефективності використання основних засобів і є позитивною тенденцією в господарській діяльності підприємства.

Зважаючи на це, актуальне значення має чинниковий аналіз показника капіталовіддачі основних засобів, тобто визначення абсолютного і відносного впливу найважливіших техніко – економічних чинників на його зміну. У

зв'язку з цим, автором пропонується наступна мультиплікативна модель цього показника для його чинникового аналізу:

$$f = d \cdot n \cdot k \cdot t \cdot v, \quad (1)$$

де f – капіталовіддача основних засобів;

d – частка активної частини основних засобів в їх загальній вартості;

n – кількість відпрацьованих виробничим устаткуванням діб, що припадає на одиницю вартості активної частини основних засобів;

k – коефіцієнт змінності роботи виробничого устаткування;

t – середня тривалість зміни;

v – середньогодинна продуктивність одиниці фактично працюючого виробничого устаткування.

Розрахунок абсолютного впливу кожного з цих чинників на загальну зміну рівня капіталовіддачі основних засобів пропонується здійснювати за допомогою методу ланцюгових підстановок. Особливу увагу слід звернути на дослідження частки активної частини основних засобів у їх загальній структурі, оскільки саме вона визначає виробничі можливості підприємства. Позитивним слід вважати стан, при якому спостерігається збільшення питомої ваги активної частини основних засобів порівняно з часткою пасивної їх частини.

Відносний вплив згаданих чинників на загальну зміну капіталовіддачі обчислюється шляхом ділення абсолютної величини впливу кожного чинника на базисне значення досліджуваного показника. Для визначення структури такого впливу необхідно величину впливу кожного чинника поділити на загальний приріст капіталовіддачі основних засобів.

У процесі чинникового аналізу слід визначити роль екстенсивних та інтенсивних чинників ефективності використання основних засобів. Інтенсивний шлях ведення операційної діяльності підприємства припускає систематичне зростання капіталовіддачі за рахунок росту продуктивності машин, механізмів і обладнання, скорочення їхніх простоїв.

Наведений підхід до чинникового аналізу капіталовіддачі основних засобів можна використати у практиці роботи будь – якого підприємства за будь – який період часу при обґрунтуванні відповідних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Банкрутство підприємств будівельної галузі України: стан, проблеми і шляхи їх вирішення: монографія / В. М. Бабаєв, В. І. Торкатюк, Л. М. Шутенко та ін.; за заг. ред. В. М. Бабаєва; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 723 с.
2. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИПЛІКАТИВНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОГО УСТАТКУВАННЯ

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц.

А. С. БАЛАКІРЄВА, студентка

А. С. ГОЛОВКО, студент

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Одним з найважливіших факторів розвитку виробництва є наявність виробничого устаткування і ефективність його використання. Більш повне використання виробничого устаткування дає можливість збільшити випуск продукції, зменшити її собівартість, отримати додатковий прибуток за рахунок економії засобів виробництва. У зв'язку з цим при дослідженні господарської діяльності підприємства важливе значення має глибокий і всебічний аналіз їх виробничого устаткування.

З огляду на це, для узагальнюючої характеристики ефективності й інтенсивності використання виробничого устаткування застосовують цілу низку різноманітних показників. Найбільш узагальнюючим із них є рівень продуктивності його одиниці. Тому актуального значення набуває дослідження теоретичних підходів щодо методики математичного моделювання і факторного аналізу цього показника, тобто визначення абсолютного і відносного впливу окремих чинників на його зміну.

Сутність такого моделювання полягає в тому, що взаємозв'язок даного результативного показника і факторних, які впливають на його зміну, передається у формі конкретного математичного рівняння, процес побудови якого є складним і відповідальним. Від того, наскільки точно побудована модель буде відображати зв'язок між досліджуваними показниками (явищами), будуть залежати кінцеві результати факторного аналізу.

Враховуючи вищезазначене, авторами пропонується наступна мультиплікативна модель досліджуваного показника рівня продуктивності одиниці виробничого устаткування для його факторного аналізу:

$$V = K \cdot \alpha \cdot d \cdot \beta \cdot t \cdot W, \quad (1)$$

де V – середня продуктивність одиниці виробничого устаткування за відповідний період часу (рік, квартал, місяць);

K – коефіцієнт готовності виробничого устаткування до роботи (відношення кількості встановленого устаткування до наявного);

α – коефіцієнт використання встановленого устаткування (відношення кількості фактично працюючого устаткування до встановленого);

d – кількість відпрацьованих діб одиницею устаткування;

β – коефіцієнт змінності роботи устаткування;

t – тривалість зміни;

W – середнього динний виробіток продукції одиницею устаткування.

Застосовуючи до наведеної моделі відповідні методи факторного аналізу можна визначити вплив згаданих чинників на зміну рівня продуктивності виробничого устаткування за будь-який період часу, дослідити закономірність такого впливу та обґрунтувати управлінські рішення щодо розробки стратегії розвитку підприємства на майбутній період.

Список використаних джерел:

1. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник / Г. В. Савицька. – Київ : Знання, 2004. – 654с.
2. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства: навч. посібник / В. О. Костюк. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 245с.

МОДЕЛЮВАННЯ І ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц.

О. В. ЧЕРКОВА, студентка

Н. В. МУРЕНЧЕНКО, студентка

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

У сучасних умовах господарювання прибуток є найважливішим узагальнюючим показником діяльності підприємства. Він складає основу економічного розвитку підприємства, забезпечуючи його життєздатність. Прибуток виступає не тільки основним джерелом фінансування діяльності підприємства, але і найважливішою основою формування доходів державного і місцевого бюджетів [1]. Саме через це, актуальне значення має дослідження і узагальнення методики економіко-статистичного моделювання і детермінованого факторного аналізу цього показника. Роль такого аналізу впливає з основних функцій, які виконує прибуток підприємства:

- отримання прибутку є вихідним мотивом створення підприємства;
- його розмір визначає рівень віддачі (ефективність) авансованих коштів і прибутковість вкладень в активи підприємства; отриманий прибуток виступає індикатором успішності основної діяльності підприємства;
- він є основою прийняття інвестиційних рішень;
- прибуток виступає джерелом самофінансування підприємства і винагороди власникам капіталу [1].

Слід зазначити, що серед безлічі чинників, які впливають на зміну прибутку підприємства особливої уваги заслуговують ті, котрі характеризують величину, структуру і ефективність використання трудового та технічного потенціалу. Це, насамперед, кадровий потенціал підприємства, його структура,

величина діючих основних засобів, питома вага їх активної частини, капіталоозброєність праці, капіталовіддача виробничого устаткування, рівень рентабельності продукції.

З урахуванням цього, авторами пропонується наступна математична модель прибутку підприємства для його детермінованого факторного аналізу:

$$\Pi = T \cdot d \cdot W \cdot \beta \cdot f \cdot p, \quad (1)$$

де Π – величина прибутку підприємства;

T – середньооблікова чисельність працівників (трудова потенція);

d – питома вага робітників у загальній величині чисельності працівників (структурний чинник);

W – капіталоозброєність праці одного робітника (технічний потенція);

β – питома вага активної частини основних засобів у їх загальній величині;

f – капіталовіддача активної частини основних засобів;

p – рівень рентабельності продукції.

Наведена формула повністю відповідає загальним принципам і формальним правилам побудови мультиплікативних моделей.

Застосовуючи до цієї моделі методи факторного аналізу, зокрема прийом ланцюгових підстановок, можна визначити абсолютний і відносний вплив згаданих чинників на зміну прибутку підприємства, розрахувати структуру такого впливу і дослідити характер розвитку даного підприємства з економічної точки зору.

Список використаних джерел:

1. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник / Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко, І. В. Гречина, Н. Е. Дєєва. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
2. Доля В. Т. Экономический анализ: теория и практические методики: учеб. пособие / В. Т. Доля. – Киев: Кондор, 2003. – 208 с.

ВИКОРИСТАННЯ БІНАРНИХ LOGIT-РЕГРЕСІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ МОЛОДІ

І. В. ПОКУЦА, канд. екон. наук, ас.

К. О. НАПОЛЬСЬКИХ, студентка

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

pokutsa@ukr.net

З метою дослідження проблеми трудової міграції молоді за допомогою методів нелінійної динаміки в економіці [1], було обрано модель визначення

вірогідності міграції в залежності від середньої заробітної плати у певному регіоні країни, яку побудовано за допомогою бінарної logit-моделі. В якості вихідних даних для розрахунку було використано офіційні статистичні данні, щодо рівня заробітної плати за 2016р. по областях України [2]. Для побудови бінарної logit-моделі були визначені бінарні значення-припущення "0" або "1". У випадках, коли заробітна плата в даному регіоні перевищує середню по Україні - бінарне значення "1"; у випадках, коли заробітна плата в даному регіоні нижча середнього значення по Україні - бінарне значення "0"; "1" - вірогідність того, що молодий спеціаліст намагатиметься залишитися в цьому регіоні, тому що його влаштовують умови праці і оплати, "0" - намагатиметься виїхати в регіони, де заробітна плата більш висока. Вихідні данні по середньомісячній заробітній платі та відповідному бінарному значенню були оброблені в програмі Statistica 12.0. та отримано рівняння logit-регресії:

$$y = \frac{e^{-40.0503 + 0.009531x}}{1 + e^{-40.0503 + 0.009531x}} \quad (1)$$

Завдяки цьому рівнянню можливо визначити прогнозне значення вірогідності за logit-моделлю, чим воно ближче до 1, тим більше вірогідність, що молодий спеціаліст залишиться у даному регіоні. На основі аналізу проблеми трудової міграції молоді по областях України, був зроблений висновок, що більшість молодих спеціалістів буде намагатися виїхати у інші регіони, де заробітна плата більш висока. У такому випадку існує велика загроза залишитись без кваліфікованих фахівців, що в свою чергу несе негативний вплив на розвиток економіки країни в цілому (результати табл.1).

Таблиця 1 – Прогнозне значення вірогідності

Назва областей	Середньомісячна заробітна плата за 1.01-1.06, грн.	бінарне значення	прогнозне значення за logit-моделлю	відхилення в очікуванні
1	2	3	4	5
Вінницька	3843,6	0	0,0318	-0,0318
Волинська	3747,8	0	0,0130	-0,0130
Дніпропетровська	4799,8	1	0,9967	0,0033
Житомирська	3724,5	0	0,0104	-0,0104
Закарпатська	3930,3	0	0,0698	-0,0698
Запорізька	4783,5	1	0,9961	0,0039
Івано-Франківська	3943,0	0	0,0780	-0,0780
Київська	4908,8	1	0,9988	0,0012
Кіровоградська	3664,1	0	0,0059	-0,0059
Львівська	4281,6	1	0,6811	0,3189
Миколаївська	4542,0	1	0,9623	0,0377
Одеська	4518,5	1	0,9533	0,0467
Полтавська	4240,5	1	0,5906	0,4094
Рівненська	4032,6	0	0,1660	-0,1660
Сумська	3830,1	0	0,0281	-0,0281
Тернопільська	3448,8	0	0,0008	-0,0008
Харківська	4192,6	0	0,4776	-0,4776

1	2	3	4	5
Херсонська	3715,1	0	0,0096	-0,0096
Хмельницька	3770,1	0	0,0160	-0,0160
Черкаська	3873,8	0	0,0420	-0,0420
Чернівецька	3539,8	0	0,0018	-0,0018
Чернігівська	3769,1	0	0,0159	-0,0159
м. Київ	8039,0	1	1,0000	0,0000

Список використаних джерел:

1. Покуца І. В. Використання методів нелінійної динаміки при прогнозуванні фінансового стану підприємств міського господарства / І. В. Покуца // Проблеми розвитку фінансових послуг. Матеріали Всеукраїнської наук.-практичн. конференції 16.11.2016р. – Ч.3. Харків : Харк. нац. ун-т будів. та архіт., 2016. – 68 с.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/s2016/zp1
3. Єсіна В. О. Розвиток інноваційного потенціалу регіонального господарського комплексу: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 / В. О. Єсіна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків, 2011. – 21 с.

ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО АПАРАТУ ПРИ ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ КЛАСТЕРНИХ СТРУКТУР

Ю. В. ФЕДОТОВА, канд. екон. наук, доц.
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
lektorin@mail.ru

Кластерні структури є достатньо новою формою співпраці суб'єктів господарювання на регіональному рівні. Незважаючи на суттєвий інтерес до структур такого типу з боку вчених, окремі аспекти функціонування кластерів потребують подальших досліджень. Так, аналіз ефективності кластеризації ускладнюється тим фактом, що кластери не мають єдиного балансу, а отже не можуть бути охарактеризовані стандартними показниками аналізу господарської діяльності. В той же час система оцінки фінансової стійкості мережі повинна відповідати діючим стандартам.

Існує точка зору [1, с. 115], що для кожного підприємства кластера окремо розраховуються рівень ліквідності, забезпеченості власними коштами, дохідність тощо, потім показники кожного учасника корегуються відповідно до частки обороту з контрагентами. При цьому достатньо враховувати не всіх партнерів, а лише тих, які забезпечують три четвертих (3/4) валового доходу кластера.

Розрахунок здійснюється наступним чином.

$$R_{\kappa} = \frac{\sum_{i=1}^n R_i \times \alpha_i}{n_{\kappa}}, \quad (1)$$

де R_i – скорегований показник діяльності конкретного підприємства-учасника кластера;

R_{κ} – узагальнюючий показник діяльності кластера;

α_i – частка окремого підприємства в обороті всього кластера;

n_{κ} – кількість учасників кластера.

Однак такий підхід не враховує долю невеликих підприємств кластеру у загальному обсязі валового випуску. Ігнорування цього не дозволяє оцінити специфічний синергетичний ефект, який виникає в результаті співпраці різних суб'єктів господарювання.

Зауважимо, що на процес кластероутворення сьогодні чинять вплив (в тому числі і негативний) безліч факторів (перелік та напрями впливу таких факторів сьогодні детально описані в наукових публікаціях), які в кінцевому підсумку відображаються на результатах функціонування кластеру. Враховуючи це, виникає необхідність визначення цих негативних факторів шляхом аналізу ієрархії проблем.

Найбільш дієвим методом аналізу ієрархій є метод Т. Сааті [2, с. 88], оскільки він дозволяє враховувати різні точки зору учасників за допомогою анкетування та знайти відповідний компроміс у процесі обговорення. Сутність цього методу полягає у групуванні початкового переліку елементів на великі класи, які у подальшому розподіляють та класи більш низького порядку тощо. Метою такого групування є отримання загальних пріоритетів усіх елементів. На першому етапі аналізу здійснюється формулювання пріоритетів кожного учасника кластеру, визначення середніх оцінок і рівня їхньої узгодженості. Другий етап полягає в отриманні загальної оцінки. Таким чином, метод Сааті дозволяє визначати пріоритети учасників, базуючись на їхніх «нечітких» порівняннях та аналізі, тобто здійснити перехід від суб'єктивно-якісної до об'єктивно-кількісної оцінки.

Отже, для оцінки ефективності функціонування кластерних структур можуть бути задіяні як типові економічного аналізу окремих суб'єктів господарювання, так і метод оцінки ієрархій – метод Сааті.

Список використаних джерел:

1. Кузьменко Р. В. Дворівнева модель кластеризації в межах регіональних економічних систем: монографія / Р. В. Кузьменко; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2012. – 208 с.
2. Тимофєєва К. О. Методичні засади вивчення організаційного підходу до процесу формування структури інноваційного кластеру регіону / К. О. Тимофєєва, С. М. Погорєлов // Вісник НТУ «ХПІ». – Харків, 2015. – №25 (1134). – С. 85-93.

МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

І. Л. ЖЕЛЕЗНЯКОВА, ас.

І. С. КИРИЧЕНКО, студент

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17*

Сучасне промислове підприємство - це складна техніко-економічна і соціальна система. Організація підприємства та управління виробничим процесом повинні здійснюватися комплексно, тобто з позицій системного підходу, найважливішим інструментом якого є моделювання цієї системи. Побудова моделей структури підприємства як системи дозволяє не тільки комплексно (системно) уявити проєктований (досліджуваний) об'єкт, але й деталізувати будь-який вид діяльності підприємства, спрямований на досягнення поставленої мети.

Сучасне промислове підприємство являє собою єдиний виробничо-господарський комплекс, об'єднаний спільною справою - випуском продукції заданого виду та метою - отриманням прибутку.

Промислове підприємство (як і будь-яке інше) слід розглядати як складну, відкриту, динамічну, вірогідну та саморегулюючу техніко-економічну систему, проєктування і управління якої має здійснюватися з позицій системного підходу [1]. Саме системний підхід дозволяє побудувати модель (моделі), структури, системи, описати її, відобразити певну групу її властивостей, передбачити її поведінку в певному діапазоні умов.

У теорії систем і системного аналізу розрізняють два види моделей структури системи: модель макроструктури та модель мікроструктури [1]. Модель макроструктура використовується для опису всієї системи, а модель мікроструктура для деталізації і опису її окремих підсистем або блоків.

В запропонованій моделі, на рис. 1, представлена модель макроструктури техніко-економічної системи промислового підприємства. Залежно від природи структурних елементів (різних видів діяльності) в системі промислового підприємства виділено шість підсистем.

Всі зазначені підсистеми є відносно відокремленими, служать об'єктом управління, але вони взаємопов'язані і тільки в своїй єдності характеризують підприємство як систему. Цій системі властиві всі ознаки системи: різноманіття структури, багато зв'язність елементів, динамічність, багато критеріїв, імовірнісний характер, цілеспрямованість, складність і відкритість.

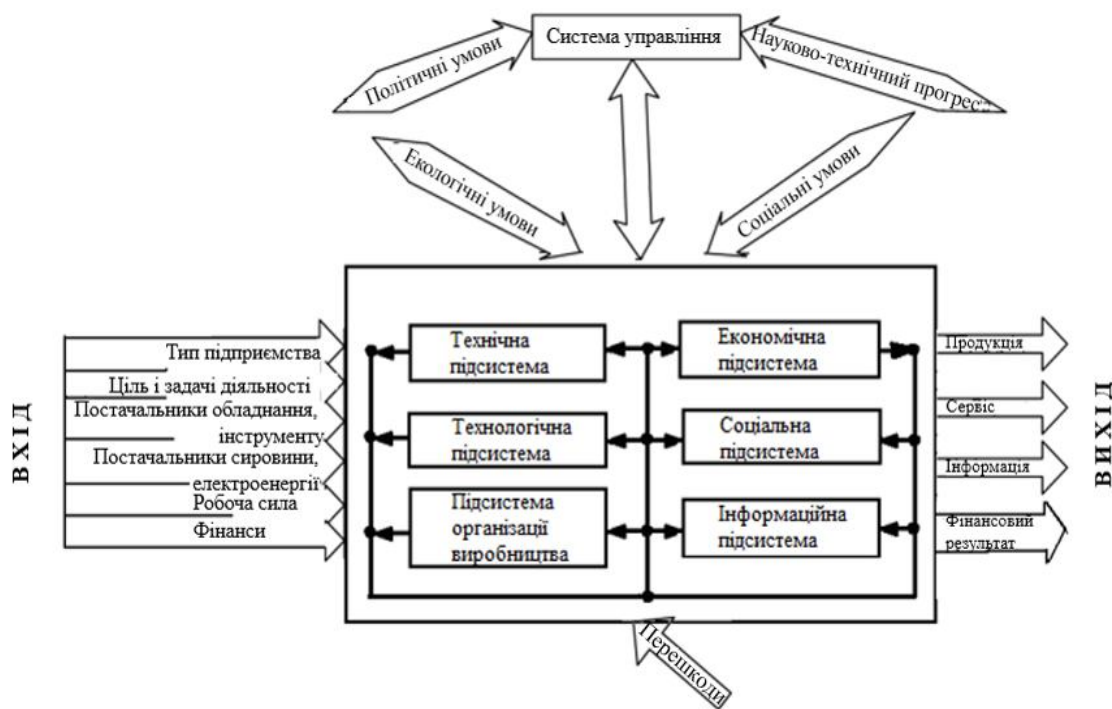

Рисунок 1 – Модель макроструктури промислового підприємства як техніко-економічної та соціальної системи

Розроблена модель макроструктури техніко-економічної системи промислового підприємства дозволяє представити систему комплексно і продовжити її проектування шляхом побудови моделей мікроструктури кожної підсистеми.

Список використаних джерел:

1. Основи підприємництва. Структура підприємства. Загальна структура підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lubbook.org/book_239.html

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ CRM У РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

І. Л. ЖЕЛЕЗНЯКОВА, ас.

Д. П. ФЕДОРЕНКО, студентка

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

zheleznyakovairyna@gmail.com

На сьогоднішній день актуальність теми впровадження CRM-системи у розвиток підприємств значно зростає. Сучасні технології розширюють свій вплив і можливі шляхи взаємодії з клієнтами, сьогодні вони охоплюють усі класичні функції. Сучасний ринок відрізняється високою конкуренцією,

постійно зростають вимоги клієнтів компаній різного профілю до якості послуг і продуктів, що надаються. Нові CRM-системи дозволяють інтегрувати внутрішні ресурси компаній із "зовнішніми" маркетинговими інструментами, що дозволяє глибше зрозуміти і краще задовольнити потреби клієнтів.

Прямим ефектом від впровадження CRM-рішень є підвищення якості і оперативності роботи з клієнтами при одночасному скороченні витрат за рахунок реалізації основних принципів концепції управління взаємовідносинами з клієнтами: стандартизації усіх бізнес-процесів, пов'язаних зі взаємодією з клієнтами, узгодженості і прозорості роботи усіх фронт-офісних підрозділів компанії, об'єднання усієї клієнтської інформації в єдину базу даних і організації оперативного доступу до неї, централізованого управління усіма можливими каналами взаємодії з клієнтами.

При виборі CRM-рішення варто в першу чергу визначити, які потреби і завдання стоять перед підприємством в галузі управління відносинами з клієнтами. CRM-система повинна максимально повно відповідати вимогам підприємства до функціональних можливостей системи та враховувати особливості бізнес-процесів продажу, маркетингу та сервісної підтримки компанії.

За П. Грінбергом є певні фактори ризику, на які потрібно звертати увагу при застосуванні CRM-системи: недолік міжфункціонального планування, відсутність офіційної стратегії CRM, недостатня підтримка на вищому рівні керівництва або повна її відсутність, недостатня підтримка користувачів або її відсутність, зачарованість виробником [1].

CRM-система - відмінний інструмент для підняття продажів і розширення бізнесу, збільшення клієнтської бази - сервіс дзвінків, який неможливий без програмного забезпечення. Це прикладний додаток, покликаний автоматизувати стратегії взаємовідносин з клієнтами, здійснювати дзвінки їм і стимулювати зростання продажів.

Західні науковці співвідносять поняття CRM та маркетинг відносин, як тіло та душу, при цьому акцентують, що вони не можуть існувати окремо один від одного.

Як зазначає В.П. Пилипчук, CRM-система, збільшує ступень задоволеності клієнтів, з'являється можливість, завдяки оперативної обробки даних - ефективно враховувати потреби замовника [2].

Використання CRM-систем вигідно кожній фірмі, проте найбільшу користь ці технології приносять компаніям сектора "business - to - business", що використовує метод прямих продажів товарів і послуг кінцевому споживачеві.

Список використаних джерел:

1. Грінберг Пол. CRM со скоростью света / Пол Грінберг. – СПб . : Символ Плюс, 2007. – 528 с.
2. Пилипчук В.П. Маркетингове та інформаційне забезпечення формування та реалізації бізнес-рішень на основі впровадження CRM технологій / В. П. Пилипчук. – Київ : Центр учбової літератури , 2009. – 364 с.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИИ АУТСТАФФИНГА

Е. И. СЛАВУТА, ст. преп.

В. В. СЛУХАЙ, студентка

Е. А. АСТАШЕНКО, студентка

*Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А. Н. Бекетова*

61002 Украина, г. Харьков, ул. Маршала Бажанова, 17

Аутстаффинг персонала является одним из эффективных механизмов оптимизации затрат предприятия. Работнику применение аутстаффинга выгодно за счёт разницы налогов и отчислений, выплачиваемых из полученного дохода[1]. Если работник является штатным сотрудником, то из полученного дохода он выплачивает: единый социальный взнос, подоходный налог, военный сбор. Если работник зарегистрирован как частный предприниматель-физическое лицо, работающий по упрощённой системе налогообложения, он выплачивает: единый налог и единый социальный взнос, величина которых зависит от группы частного предпринимателя.

Для предприятия экономическая целесообразность использования аутстаффинга будет в том случае, если затраты по аутстаффингу (Sp) меньше стандартных затрат на содержание штатного работника (So):

$$So - Sp > 0 \quad (1)$$

Представив расходы предприятия по содержанию штатного работника как сумма затрат на выплату заработной платы, единого социального взноса и расходов кадрового обслуживания, а расходы на аутсорсинг одного работника как сумма затрат на оплату работы специалиста, взятого в лизинг, и расходы на вознаграждение аутсорсинговой компании, формула примет следующий вид:

$$(Sn + Ss + Sh) - (Sa + Sa \times Ra) > 0 \quad (2)$$

где Ss – размер единого социального взноса, оплачиваемый предприятием;

Sh – расходы предприятия по кадровому обслуживанию работника;

Sa – расходы на оплату работы специалиста, предоставленного аутсорсинговой компанией;

Ra – процент от заработной платы для расчета с аутсорсинговой компанией.

По оценкам специалистов[2] при использовании аутстаффинга можно снизить такие расходы:

- взносы на общеобязательное государственное социальное страхование (до 16%);

- денежные компенсации аутстаффиговому персоналу за неиспользованный отпуск в случае разрыва с ними трудовых отношений (до 8%);
- выплаты аутстаффиговому персоналу выходного пособия при разрыве с ними трудовых отношений (до 8%);
- обязательные отчисления в фонд социальной защиты инвалидов (до 4%).

Помимо сокращения прямых затрат предприятие получает дополнительную выгоду от роста мотивации аутстаффигового персонала.

Список використаних джерел:

1. Славута Е. И. Определение экономической целесообразности использования аутстаффинга / Е. И. Славута // Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі : тези доп. на IV міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 26-28 травня 2015 р.) – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С.135–137.
2. Михайлов А. Аутстаффинг в Украине: преимущества, недостатки и ключевые тренды [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.promotion-staff.com/rus/exp/autstaffing-v-ukraine-preimushestva-nedostatki-i-klyuchevye-trendy/>

СЕКЦІЯ 4

ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ І НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ВПЛИВ ТА ВЗАЄМОДІЯ

Керівник секції – канд. екон. наук, доцент О. М. Бурак
Секретар секції – ас., канд. екон. наук І. В. Покуца

ЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ МІСТ ТА АГЛОМЕРАЦІЙ

М. Ф. АВЕРКИНА, д-р екон. наук, проф.
Національний університет «Острозька академія»
35800 Україна, м. Острог, вул. Семінарська, 2
maryna.averkyna@oa.edu.ua

На сучасному етапі забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій визначається раціональним використанням соціо-еколого-економічних ресурсів. Так, раціональне використання ресурсів – це використання певної кількості ресурсу винятково за його цільовим призначенням, тобто для максимально ефективного функціонування системи. Раціональне використання ресурсів міста й агломерації набуває вимірів ключової проблеми, оскільки передбачає гарантоване їхнє збереження та безпечне використання. Раціональне використання ресурсів залежить від ефективності їхнього використання й оптимізаційних процесів, про що йдеться в основних положеннях теорії агломерації, представник якої – Альфред Маршал [1]. На думку вченого, виробничої ефективності можна досягти двома шляхами: перший передбачає функціонування великих виробничих одиниць, вертикально інтегрованих у одне підприємство; другий – концентрацію малих фабрик, спеціалізація яких – різні стадії єдиного виробничого процесу в межах досить обмеженого географічного району. Науковець більше схиляється до другого шляху та відзначає три ключові фактори розвитку агломерації, як-от: концентрація кваліфікованої праці, яка сприяє передавню знань, умінь, навичок та інформації; наявність розвиненої інфраструктури, що інтенсифікує залучення великої кількості товарів і сервісів; географічна близькість, яка припускає налагодження тісних контактів, довіру й обмін інформацією. Разом із тим, на наш погляд, концентрація кваліфікованої праці уможливить отримання достатньої кількості якісних трудових ресурсів, а це дасть змогу раціонально вико ристовувати не лише економічні, але й екологічні ресурси внаслідок підвищення продуктивності праці, ефективності діяльності системоутворюючих підсистем міста. Розвинена інфраструктура – запорука належного функціонування системоутворюючих підсистем міста та скорочення втрат ресурсів за рахунок узгодженого в часі та просторі переміщення соціо-

еколого-економічних ресурсів. Географічна близькість зумовлюватиме зниження витрат на переміщення ресурсів і сприятиме зниженню втрат екологічних ресурсів під час транспортування.

Тому в умовах обмеженості екологічних ресурсів усе більшої ваги набуває тісна взаємодія підсистем тих міст, що близько розташовані одне до одного, для найраціональнішого використання ресурсів із мінімальними втратами під час їхнього переміщення, що увиразнює значення агломерації. Відтак, важливість урахування у процесі формування теорії стійкого розвитку положень теорії агломерації щодо ключових факторів розвитку міста вбачаємо в тому, що агломераційні утворення, формування яких відбувається переважно внаслідок дії соціальних чинників, посилюють роль науково-технічного прогресу, що позитивно впливає на рівень використання ресурсів, тобто йдеться про підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу.

Оскільки науково-технічний прогрес сам по собі не може стимулювати раціональне використання ресурсів, застосування інноваційних технологій потрібно супроводжувати залученням інтелектуальних, інформаційних та організаційних ресурсів. Засадничими визначаємо інтелектуальні ресурси як такі, що складають базис технологічного досвіду, знань і кваліфікації, створюють передумови для підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів, що сприятиме їхньому раціональному використанню за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу. У цьому контексті зауважимо, що розвиток інноваційних технологій залежить від наявності фахівців, які швидко їх опановують.

Список використаних джерел:

1. A. Marshall. Principles of Economies / A. Marshall. – 1st edition, 1890; 8th edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.scribd.com/document/328321852/Economics- Marshall-Principles-Of-Economics-1920-pdf>

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

С. П. МАТВЕЄВ, канд. екон. наук, ст. викл.

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

spmatveev@i.ua

В наш час активно дискутується проблема формування моделі розвитку економіки, яка в повній мірі враховувала б необхідність вирішення екологічних проблем.

Концепція «стійкого» розвитку, яка запропонована Організацією Об'єднаних Націй як альтернатива сучасній стратегії техногенного зростання, може бути визначена як концепція екологічно орієнтованого зростання економіки. Вона в умовах ринкового господарства та загострення конкуренції

передбачає скорочення природоохоронних витрат у виробництві, зниження споживання природного палива і одночасно забезпечення енергетичної безпеки, тобто зниження залежності від країн, що постачають енергетичні ресурси. Поступово створюються умови для розвитку нових ринків – ринків новітніх екологічно чистих технологій. Виникає та розвивається «екологічний бізнес»: розробка нових технологій, продуктів, послуг, організаційних інновацій.

Для підприємств необхідність вирішення екологічних проблем в значній мірі стимулює інноваційні процеси в цілому – технічне переозброєння виробництва, модернізація обладнання. У міру старіння основних фондів зростає частка витрат, необхідних для очищення в загальній вартості продукції, стає нерентабельним установка сучасного природоохоронного обладнання на технологічних лініях застарілого типу. До того ж необхідність природоохоронних заходів сприяє процесу зростання концентрації виробництва, так як при цьому скорочується рівень витрат по очищенню на одиницю продукції. Завдання полягає в тому, щоб привести у відповідність соціально-економічну ефективність і інтереси підприємств з точки зору впровадження заходів щодо попередження шкідливих впливів виробництва. При цьому рішення проблеми виявлення ефективності екологізації виробництва передбачає, зокрема, узгодження екологічних, соціальних та економічних критеріїв при обґрунтуванні вибору нової технології, впровадження тих чи інших інноваційних моделей. Одним з найважливіших критеріїв впровадження нових технологій є їх екологічне вдосконалення в порівнянні з технологіями, що раніше застосовувалися (зокрема, скорочення шкідливих викидів на одиницю продукції). Але ступінь екологічної чистоти моделі нової техніки можна розглядати абстрактно, поза масштабів її галузевого або локального поширення. У зв'язку з цим одним з найважливіших етапів процедури прийняття рішень для досягнення максимальної ефективності екологічних витрат (або, точніше, витрат на впровадження екологічно удосконаленої техніки) є оцінка всього обсягу забруднення, яке може викликати використання нової техніки в народному господарстві, регіоні, територіально-виробничому комплексі протягом усього прогнозованого терміну її служби.

Необхідною передумовою екологізації виробництва стає усунення можливості погіршення екологічного стану країни при зростанні суспільного виробництва. Екологічні інновації є лише однією з цілей створення нових технологій, тому виникає проблема виділення витрат екологічного призначення при їх впровадженні.

Стратегія стійкого розвитку одночасно передбачає вдосконалення системи природоохоронного регулювання в напрямку проведення більш жорсткої екологічної політики. Це зумовлює прийняття нових стандартів як у відношенні якості навколишнього середовища так і норм підприємницької поведінки, які вимагають від фірм здійснювати торгові угоди або інвестиції тільки з підприємствами, які мають низькі показники забруднення природного середовища. Значні інвестиції, які направляються в екологічні інновації, перетворюються в одну з ключових ланок інноваційної політики держави.

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОСТІ СИСТЕМ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЖИТЛОВОГО ТА КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

М. О. РОМАНЕНКО

*Інститут проблем природокористування та екології НАН України
49600, Україна, м. Дніпро, вул. Володимира Мономаха, 6
marinaroman.mr@gmail.com*

Питанням визначення екологічності різних технологічних процесів та систем за останні роки приділяється значна увага. Актуальними ці питання є також для сучасних систем життєзабезпечення об'єктів цивільної інженерії.

Життєзабезпечення об'єктів цивільної інженерії – це важлива соціально орієнтована ланка економіки країни, багатогалузевий господарський комплекс, до складу якої входять теплопостачання, водопостачання та водовідведення, газопостачання, електропостачання.

Організація життєзабезпечення об'єктів цивільної інженерії на принципах екологічності створить умови для сталого розвитку міських поселень.

Підвищення екологічності систем життєзабезпечення об'єктів цивільного інженерії та оцінка їх впливу на навколишнє природне середовище здійснюється на основі комплексної оцінки, яка проводиться на підставі визначення відповідних показників (критеріїв). При аналізі існуючих показників оцінки екологічності, в першу чергу, розглядаються ті з них, які характеризують вплив на природне середовище і встановлюють співвідношення "вплив – можливі наслідки". Аналізуючи переваги, недоліки та можливості використання різних підходів до оцінки систем життєзабезпечення об'єктів цивільного інженерії встановлено, що характеризувати екологічність різних технологій можна через показники:

- навантаження на природне середовище, але при цьому повинні бути використані інтегральні, а краще комплексні показники, які поки недостатньо розроблені;
- зміни стану навколишнього середовища під впливом різних технологій. Це більш досконала оцінка, однак методи прогнозування через не розробленість і недостатні відомості про стан природних і порушених екосистем, виявляються неефективними (необхідні трудомісткі розрахунки змін в компонентах навколишнього середовища і прогнози їх наслідків, велика ступінь невизначеності);
- техноємності навколишнього середовища та природоємності технологічних процесів і виробництв;
- збитків природному середовищу і ризику (є методики визначення збитків від забруднення водних об'єктів, атмосфери, земель, інтенсивно розробляються методи оцінки екологічного ризику).

Об'єктивною і повною є оцінка "природоємності" технологій, однак механізм такої оцінки поки не опрацьовано в повній мірі. Але зараз вже можна запропонувати деякі підходи до вирішення цього питання.

У сучасних літературних джерелах серйозна увага приділяється впровадженню екологічного інструменту – MIPS-аналізу. Термін MIPS представляє собою аббревіатуру від англійського словосполучення "Material input per unit service or utility", що в перекладі означає "матеріальний вхід на одиницю послуги або корисного продукту". За допомогою MIPS-аналізу оцінюються всі джерела споживання ресурсів на кожній стадії життєвого циклу продукції або послуги, що дозволяє оцінити потенційний вплив всього життєвого циклу на різних рівнях, а так само допомагає виявляти позитивні, в тому числі можливості ресурсозберігаючої діяльності (менеджмент споживання і послуг, витратну та ресурсну продуктивність).

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

І. В. ПОКУЦА, канд. екон. наук, ас.

І. С. КИРИЧЕНКО, студент

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
pokutsa@ukr.net*

Засобами економічної діагностики можна визначити диспропорції в процесі функціонування будівельних підприємств, визначити особливості їх фінансово-господарської діяльності, встановити причини виникнення цих диспропорцій і визначити шляхи їх усунення, тим самим формуючи необхідну управлінську інформацію про способи підвищення ефективності функціонування будівельної компанії.

Поняття «діагностика» походить від грецького слова «diagnostikos», тобто здатний розпізнавати. Спочатку поняття «діагностика» використовувалося як медичний термін. У XX столітті з'являється термін «діагностика підприємства».

Економічна діагностика спрямована на встановлення порушень нормального перебігу процесів в економіці будівельного підприємства або відхилень характеристик об'єктів від допустимих значень. Коло завдань діагностики економічного стану будівельного підприємства підприємств має містити:

- обґрунтування критично допустимих (граничних) значень показників економічного стану підприємства;
- зіставлення фактичних і порогових (або рекомендованих, нормативних) значень показників і при наявності відхилень – оцінку ступеня їх критичності з позицій стійкості і розвитку підприємства.

В ході проведеного дослідження для спеціалізованого будівельного підприємства ПАТ «Укрспецбудмонтаж» були визначені показники стану та ефективності використання основних і оборотних коштів та проведено аналіз

фінансового стану підприємства. Основною метою проведення економічної діагностики на цьому підприємстві було розробка обґрунтованих пропозицій щодо усунення диспропорцій у його розвитку, знаходження шляхів підвищення ефективності функціонування, а також складання прогнозів економічного стану. До особливостей економічної діагностики ПАТ «Укрспецбудмонтаж» слід віднести облік специфічної структури основних засобів, наявності специфічного обладнання, сезонного характеру робіт, тривалий виробничий цикл.

Діагностика стійкості економічного розвитку будівельного підприємства ПАТ «Укрспецбудмонтаж» показала, що основною проблемою підприємства є погіршення фінансових результатів діяльності та стану, руху і ефективності використання основних фондів, а також показників рентабельності. В результаті було сформульовано пропозиції щодо поліпшення прогнозування можливих фінансових результатів роботи, забезпечення планомірного надходження грошових коштів і розміщення власних та позикових коштів для забезпечення нормального функціонування підприємства й виключення банкрутства.

Крім того, було визначено засобами еколого-економічної діагностики, що компоненти екологічної підсистеми на ПАТ «Укрспецбудмонтаж» використовуються як ресурс економічної підсистеми і залучаються у виробничий цикл. Після проходження різноманітних технологічних стадій частина природних ресурсів перетворюється на готові будівельні матеріали, вироби, а інша частина знову повертається в екологічну підсистему вже у трансформованому вигляді, найчастіше у вигляді будівельних відходів, що забруднюють природне середовище. У зв'язку з цим на ПАТ «Укрспецбудмонтаж» доцільно запровадити заходи з розробки та впровадження маловідходних виробничих технологій.

Список використаних джерел:

1. Економіка довкілля і природних ресурсів: навч. посібник / за заг. ред. П. Т. Бубенка; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ, 2014. – 280 с.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПІДГАЛУЗЕЙ БЛАГОУСТРОЮ

О. М. БУРАК, канд. екон. наук, доц.

Т. В. УДАЛОВА, студентка

*Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Olena.Burak@kname.edu.ua

На сьогодні сформувалася свідомо необхідність системного вирішення проблем сфери благоустрою задля досягнення європейських стандартів

проживання у населених пунктах України, особливо в містах.

Гальмівною ділянкою розвитку підгалузей благоустрою є їх низький рівень інформатизації. Інформація здебільшого знаходиться у неформалізованому вигляді, в різних фізичних формах.

Метою роботи є висвітлення напрямків розвитку інформатизації підгалузей благоустрою.

Відповідно до законодачих норм[1] інформатизація – це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Інформаційне забезпечення підгалузей благоустрою можна проаналізувати по даним, які містяться у звітах профільного міністерства. Цифровий матеріал узагальнюється по регіонам і в даному вигляді до нього є публічний доступ. В розрізі окремих міст, комунальних підприємств чи адміністративних районів міст отримати інформацію достатньо складно.

Для сприяння розвитку сучасного інформаційного середовища в даних галузях пропонується застосовувати, по-перше, прозорі технології візуалізації даних, а також методи аналізу даних і Data Mining.

Як приклад, проведемо багатовимірне шкалювання для з'ясування регіональних особливостей сфер благоустрою України.

Для проведення розрахунків нами обрано показники офіційної статистичної звітності галузей благоустрою. Результати багатовимірного шкалювання представляють інтегральний інформаційний ресурс за всіма регіонами і 11-ма показниками. Номера на рис. 1 – окремі регіони.

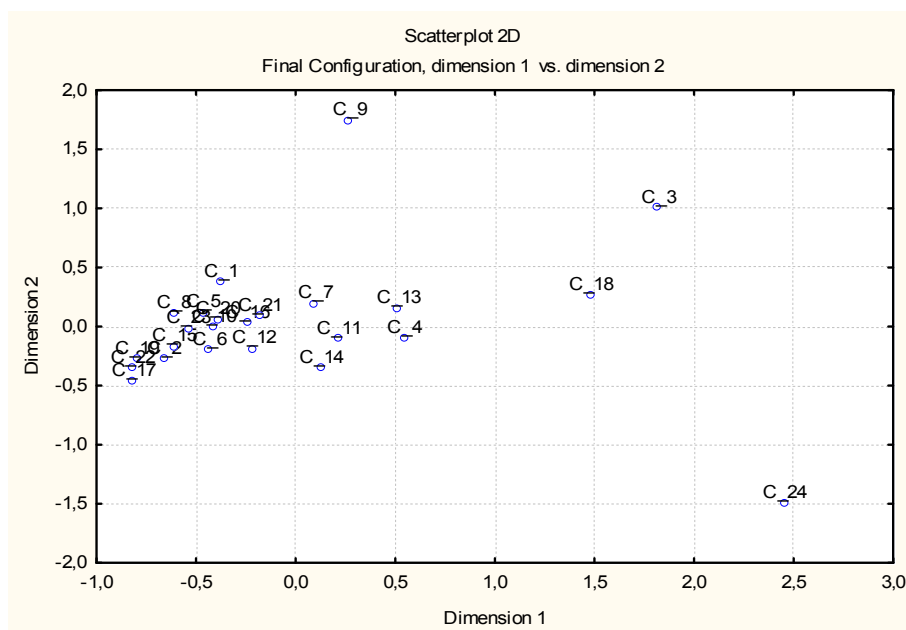

Рисунок 1 – Результати аналізу роботи сфер благоустрою України методом багатовимірного шкалювання за 2015 р.

Дана візуалізація даних дозволяє не тільки отримати загальне уявлення про розвиток сфери благоустрою України, а і виявити специфіку розвитку областей, що знаходяться окремо від інших.

Отже, пришвидшення інформатизації галузі благоустрою дозволить забезпечити реалізацію положень сталого розвитку територій і забезпечить населення України достатньою кількістю якісної інформації щодо середовища проживання.

Список використаних джерел:

1. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

С. П. МАТВЕЄВ, канд. екон. наук, ст. викл.

А. С. КОРЕНЮК, студентка

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

61000 Україна, м. Харків, пров. О. Яроша, 8

spmatveev@i.ua

Однією із світових проблем є проблема охорони навколишнього середовища. Сучасне людство знаходиться з досить суперечливим надбанням. З одного боку – бурхливі темпи загальнолюдського прогресу, а з другого – його негативні наслідки прямопротилежної спрямованості. Останні проявляються, насамперед, у надмірному забрудненні навколишнього середовища й інтенсивній його деградації.

У вирішенні цих проблем особливої актуальності набуває переосмислення людством шляхів подальшого розвитку. Для України це завдання, безперечно, є пріоритетним, якому мають бути підпорядковані державна політика, господарська діяльність, наукові розробки. Враховуючи актуальність зазначеної проблеми метою дослідження є виявити взаємозв'язки між суспільством, економікою та навколишнім середовищем. Для досягнення цієї мети розглядаються основні екологічні проблеми та причини їх виникнення, їх економічні та соціальні наслідки, що в свою чергу, зумовлює надати об'єктивну оцінку стану довкілля.

Предметом дослідження є державна екологічна політика та механізм її реалізації в сфері регулювання специфічних відносин між людиною і природою. Об'єктом виступає навколишнє середовище та його складові компоненти. Питання екологічної проблематики турбують не лише екологів, а й економістів, політиків, представників різних галузей промисловості та кожну людину зокрема.

Найактуальнішою екологічною проблемою для України залишається забруднення природного середовища, що проявляється в надмірній концентрації тих чи інших компонентів або енергії – вищій від фонових або допустимих норм – внаслідок зведення в оборот речовин, які в природі не існують. Виникнення джерел забруднення пов'язане з діяльністю суспільства, спрямованою на виробництво матеріальних благ. Наслідки цієї діяльності викликають зміну характеристик усіх природних компонентів та їх складових, що негативно впливає на життєдіяльність суспільства, особливо – на здоров'я людей.

Питання охорони навколишнього середовища мають враховувати наступні положення: біосферні ресурси та об'єкти не повинні перевищувати можливості їх природного відтворення, відновлення та самоочищення; застосовувані технології мають ґрунтуватися на ефективних методах знешкодження й відновлення використаних природних ресурсів, що повертаються у навколишнє середовище; всі види господарської діяльності слід здійснювати з обов'язковим урахуванням екологічних чинників, законів, вимог та обмежень.

Отже, нераціональне та необґрунтоване використання суспільством природно-ресурсного потенціалу в процесі господарської діяльності спричиняє виникнення негативних еколого-економічних наслідків, що викликають зміну характеристик усіх природних компонентів та їх складових, які в подальшому призводять до екологічних криз. Сучасна економічна криза, як це не парадоксально на перший погляд, сприяє переходу нашої держави до нової моделі розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бойчук Ю. Д., Солошенко Е. М., Бугай О. В. Екологія і охорона навколишнього середовища: навчальний посібник / Ю. Д. Бойчук, Е. М. Солошенко, О. В. Бугай. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2002. – 284 с.
2. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього середовища: навч. посібник / В. С. Джигирей. – Київ : «Знання», 2007. – 250 с.
3. Полозенко Д. В. Глобалізація економіки та фінансова стабільність в Україні / Д. В. Полозенко // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 5–11.

ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ МІСТ

К. В. ТУРЧИНА, студентка
О. М. БУРАК, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
Olena.Burak@kname.edu.ua*

Актуальність проблеми полягає у необхідності ефективної очистки міст від відходів, яка передбачає поліпшення екологічного стану міст та спрямована на

отримання економічних результатів. Елементами проблеми є несанкціоновані звалища твердих побутових відходів та незадовільний стан підприємств санітарного очищення міст в цілому.

Метою роботи є висвітлення питань економіко-екологічних проблем санітарного очищення міст.

За підрахунками щорічно в Україні утворюється приблизно 14 млн тон сміття, крім цього, спостерігається тенденція зростання цієї цифри кожного року на 2,5 %. До того ж лише 7% від вище згаданих відходів відсортовується та спалюється на сміттєспалювальних заводах, а решта 93% потрапляє на сміттєзвалища, які на сьогодні займають 5-7% території країни.

На даний час в Україні приблизно 6000 сміттєзвалищ є законними, а ще більш ніж 32 000 є стихійними та несанкціонованими, та становлять загрозу для навколишнього середовища.

Вирішення проблеми вимагає комплексного підходу. З метою надання якісних послуг з вивезення побутових відходів та охоплення всього населення цією послугою у 2016 році передбачено придбання на суму понад 50 млн. гривень більше 17 тис. контейнерів для збирання побутових відходів, з них біля 3 тис. контейнерів для роздільного збирання побутових відходів [1].

Почати слід з прививання молодшому поколінню культури сортування сміття. Доцільним буде установка контейнерів у дитячих садках та учбових закладах (школи, університети). Проведення якісної екологічно-освітньої роботи в учбових закладах допоможе виховати культуру сортування сміття у підростаючого покоління.

Необхідно також розробити комплекс заохочень для домоволодінь, що сортуватимуть тверді побутові відходи, наприклад зменшення квартирної плати. Крім того, це допоможе завантажити сміттєперероблювальні заводи, бо зараз вони завантажені лише на 40%. Реорганізація виробничого процесу на сміттєспалювальних заводах також буде доречною. Енергію від спалювання сміття можна використовувати для опалення багатоквартирних будинків або вироблення електроенергії. Сировина для сміттєспалювального заводу дешевше ніж вугілля та природний газ, якими зараз користуються теплоелектростанції.

Таким чином у Швеції 90% домоволодінь забезпечуються тепло- та електроенергією, що допомагає їй заощадити на закупці нафтопродуктів. А для рішення проблеми з викидами у атмосферу шкідливих речовин пропонується установка гігантських «пилососів», що були розроблені нідерландською компанією Envinit Group. Вони дозволяють пропустити через себе 80 тис. м³ повітря на годину, майже повністю позбавляючи його від частинок отруйних домішок. Встановлювати їх планується на дахах будівель, що знаходяться в безпосередній близькості до заводів.

Отже, новий підхід до осмислення проблем санітарного очищення міст та переробки відходів дає можливість не тільки поліпшити екологічний стан навколишнього середовища, а також принести фінансові результати підприємствам санітарної очистки та країни в цілому. А для реалізації перерахованих пропозицій необхідно в першу чергу сформувати відповідне

законодавство, розробити систему штрафів та заохочень, створити відповідну інфраструктуру, та виховувати у людей відповідального ставлення до сортування сміття.

Список ввикористаних джерел:

1. Інформація щодо впровадження сучасних методів та технологій у сфері поводження з побутовими відходами станом на 01.09.2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/terretory/informatsiya-shhodo-vprovadzhennya-suchasnih-metodiv-ta-tehnologiy-u-sferi-povodzhennya-z-pobutovimi-vidhodami-standom-na-01-09-2016-roku/>
2. Переработка мусора (ТБО) в Швеции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ztbo.ru/o-tbo/stati/stranni/pererabotka-musora-tbo-v-shvecii>

КІЛЬКІСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

І. В. ПОКУЦА, канд. екон. наук, ас.
*Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
pokutsa@ukr.net*

Для досягнення цілей сталого розвитку в економіці України необхідно встановлення балансу між задоволення сучасних потреб суб'єктів господарювання та захистом потреб населення в здоровому та безпечному навколишньому середовищі.

При проведенні кількісної оцінки впливу господарських процесів на навколишнє середовище доцільно виділити чотири основні групи методів: інженерні, модельні, експертні та соціальні. В 1967р. американським економістом-математиком Д. Гейлом в рамках математичного описання неокласичної економічної моделі зростання було сформульовано так звану «Проблему поїдання пирога» (Cake eating problem of Gale). Відповідно до неї, будь-який вид виробничого ресурсу можна представити у вигляді умовного «пирога» розміром F . Господарський суб'єкт, що споживає цей ресурс, діє протягом визначеного періоду часу t , тобто час є дискретною величиною. Умовно, цей вид ресурсу є єдиним до споживання, і «пиріг» не псується (тобто відсутня амортизація). За Д. Гейлом постановка задачі полягає у наступному: в кожний період часу ($t = 1, 2, 3 \dots T$) суб'єкту господарювання потрібно прийняти рішення про оптимальне споживання і заощадження цього ресурсу протягом кожного періоду часу і на тривалий період.

Транспонуємо задачу Д. Гейла на визначення оцінки впливу господарюючого суб'єкта на навколишнє середовище. Користуючись цією умовною моделлю, доповнимо умови про «не псування» природного ресурсу умовами необхідності дисконтування (тобто врахування часу споживання

природного ресурсу) та умовою стаціонарного споживання. Припустимо $F(S_t)$ – кількісне значення споживання S природного ресурсу в певний період t . Враховуючи необхідність врахування фактору часу, тобто дисконтування потоку споживання ресурсу K , формула споживання матиме вигляд:

$$K = \sum_{t=1}^T F(S_t) D^t \quad (1)$$

де D – показник, що враховує фактор часу (коефіцієнт дисконтування).

Тому що природні ресурси в умовах сильного техногенного впливу майже не підлягають відновленню, то функція матиме вигляд:

$$F(S_{t+1}) = F(S_t) - S_t \quad (2)$$

де S_t – оптимальний обсяг споживання ресурсу в кожний певний період часу, для $(t = 1, 2, 3 \dots T)$. За визначенням коефіцієнта дисконтування:

$$F(S_{t+1}) = D * F(S_t)$$

Для перетворення знайдемо похідну від обох частин рівняння:

$$F(S_{t+1})' = (D * F(S_t))'; \quad F(S_{t+1})' - D * F(S_t)' = 0; \quad (3)$$

Отримане диференціальне лінійне рівняння відомо як рівняння Ейлера в економіці (для функції споживання). Вирішуючи рівняння методом заміни, отримаємо значення споживання в початковий момент часу:

$$S_0 = \frac{1 - D}{1 - D^{T+1}} * K_0 \quad (4)$$

Тобто значення S_0 характеризує оптимальне споживання в початковий момент часу природного ресурсу K , при врахуванні фактору часу за допомогою коефіцієнта дисконтування D та показника K_0 – фактичної наявності (обсягу) природного ресурсу в момент початку споживання.

Список використаних джерел:

1. Gale D. A. Geometric Duality Theorem with Economic Applications // Review of Economic Studies. – 1967. – №34. – P. 19–24.
2. Burak O., Pokutsa I. Complex model of fixed assets reproduction in municipal water supplying and sewerage systems / Olena Burak, Illia Pokutsa // Economia Aziendale Online. – Vol.7. – No.2: Issue 2/2016. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://riviste.paviauniversitypress.it/index.php/ea/article/view/1821>

PERSPEKTIVEN DER VERWENDUNG KOMPLEXER ZAHLEN IN WIRTSCHAFTSÖKOLOGISCHEN FORSCHUNGEN

SERGIY DVORKIN

Deutsche Angestellten-Akademie München

80335 München, Marsstraße 40-42

dvorkin.s@web.de

Aktualität des Erforschens neuer Methoden des Umweltschutzes bei modernen Besonderheiten wirtschaftlicher Wachstums sowie Entwicklung wird nicht bezweifelt. Der Beitrag wirtschaftlicher Wissenschaft dazu ist wesentlich, aber er hatte bisher größeren Akzent auf Lösung organisatorischer Fragen und Probleme, die in Zusammenhang mit der Theorie der Eigentumsrechte entstehen.

In diesem Bericht will man auf einzige Möglichkeiten der Erweiterung der mathematischen Methoden achten. Diese Möglichkeit hat mit komplexen Zahlen zu tun. Bereich der Verwendung komplexer Zahlen in moderner Wissenschaft ist extrem groß, beschränkt aber meistens mit Naturwissenschaften und Technik. Unserer Meinung nach, könnte das in erster Linie mit psychologischen Gründen aufgeklärt werden. Gewohnheit als ein Faktor der wissenschaftlichen Geschichte sollte nicht unterschätzt werden.

In der Monographie des russischen Wirtschaftswissenschaftler «Complex-Valued Modeling in Economics and Finance» [1] wird im Großen und Ganzen erster Versuch der Anwendung der Funktionentheorie im wirtschaftlichen Bereich unternommen. Wir wollen da Perspektiven der Verwendung der ausgedrückten im Buch Anschauungsweise bei der Untersuchung wirtschaftsökologischer Modelle skizzieren.

Eine der wichtigsten Aufgaben bei der Forschung der Zusammenhänge der Wirtschaft und der Umwelt besteht darin, dass es nötig ist, den Beitrag des Umweltschadens ins Wachstum der Wirtschaft auf unterschiedlichen Niveaus einzuschätzen. In der Betriebswirtschaft schlagen wir vor, dass Gewinn und Umweltschaden als einheitlicher finanzieller Kennwert zu betrachten sind.

Der erwähnte Kennziffer U (die wir da als Umweltkennziffer benennen) bei gegebenen Gewinn G und Umweltshadenswert S kann dargestellt wie folgt:

$$U = G + iS \quad (1)$$

Zuordnung der Komponente eines komplexen Kennwertes entweder zum Realteil oder zum Imaginärteil wird aufgrund ihrer Charakters und Rolle in einheitlicher Kennzahl durchgeführt. Aktive, „führende“ Charakteristiken ordnet man zum Realteil, passive, „abhängige“ - zum Imaginärteil.

Die Formel (1) leistet uns die Möglichkeiten, vor allem komfortabler die U -Kennziffer graphisch darzustellen und ihre Dynamik zu erforschen (mithilfe komplexer Ebene). Außerdem können abstrakte Begriffe der Theorie komplexer Zahlen neu interpretiert werden, z.B. ist Arkustangens der Polarwinkel der U -Kennziffer Rentabilität der Umweltschaden R :

$$R = \frac{G}{S} \quad (2)$$

Darüber hinaus kann sogenannter Beitrag komplexer Zahl als Produktionsskale PS betrachtet werden:

$$PS = \sqrt{G^2 + S^2} \quad (3)$$

Natürlich ist es auch möglich und nötig, ökonometrische Analyse der Daten, die mithilfe angebotenen Modelles dargestellt werden können. Das hilft, systemmäßig wirtschaftsökologische Prozesse zu verstehen und zu prognostizieren sowie Reserve der Senkung negativen Industrieinfluss auf Umwelt rauszusuchen.

Literatur:

1. Svetunkov, Sergey Complex-Valued Modeling in Economics and Finance Springer-Verlag.– New York, 2012. – 320 p.

SUSTAINABILITY AND SMART ECONOMY: TOWARDS A SOCIAL INCLUSIVE DEVELOPMENT MODEL

PATRIZIA GAZZOLA, Professor
Department of Economics, InsubriaUniversity
Via Ravasi, 2 , Varese, Italy
patrizia.gazzola@uninsubria.it

ROBERTA PEZZETTI, Professor
Department of Economics, InsubriaUniversity
Via Ravasi, 2 , Varese, Italy
roberta.pezzetti@uninsubria.it

The objective of this paper is to analyse the linkages between sustainable development and the principles of the smart economy and their role in developing and fostering a new social and economic development model able to address the challenges of inclusive growth and social inclusion.

Within a framework globally characterized by a deep crisis, which has wiped away decades of economic and social progress, Europe is facing the challenges to design and adopt a comprehensive holistic approach to growth within which the smart sustainable policy paradigm based on knowledge, innovation and social inclusion, takes today a growing role both at local, national and supranational levels. Technological smart solutions in urban planning, architecture, infrastructure, services, ICT and social projects offer today the opportunity to design and implement innovative sustainable smart ecosystems able to integrate the three dimension of sustainability: economic sustainability, environmental sustainability and social sustainability.

An holistic smart approach to sustainable development combines IT-based innovative ecosystems with “ideas” economy promoting a high-quality environment, improving energy security and promoting social cohesion and social inclusion through inclusive strategies. Emerging European experiences of smart ecosystems, especially at urban level, provide several examples of smart projects that not only envisage a responsible use of natural resources, but also integrate new technologies and innovation for generating more inclusive services, more opportunities and improved living standards to all citizens, including the low-medium income brackets which represent the more vulnerable segments.

Smart, sustainable and inclusive growth represents today the key goal of several EU initiatives and programmes launched within the 10-year European economic strategy called Europe 2020. This long-term strategy reflects the vision of Europe’s social market economy for the 21st century, where these three new paradigms act simultaneously and are mutually reinforced. Knowledge and innovation, in fact, act as tools for promoting a more resource efficient, greener and more competitive economy able to foster both social and territorial cohesions in a high-employment economy.

The paper explores the smart economic growth paradigm as a solution for the negative externalities generated by the traditional models of economic growth, as it involves four forms of capital accumulation that drive both the economic and the social progress: human or knowledge capital; physical capital; natural or environmental capital and social capital.

The research also presents an Italian best practice of smart sustainable urban project: the first example of smart square, a public space located in Turin totally re-designed which integrate several innovation and smart technologies with the goal to promote environmental development, enhance the citizens’ well-being and promoting social inclusion.

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

М. О. НЕЧВОЛОД, студентка

А. В. ТЕРЛЕЦЬКА, студентка

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

61000 Україна, м. Харків, пров. О. Яроша, 8

anastasia_terletska@mail.ru

Процеси глобалізації мають давню історію формування, але остаточно їх конкретизація відбулася в середині минулого століття. Це об'єктивний, необхідний процес, який супроводжує людство протягом його історії. Водночас це процес суспільний, який відбувається в діяльності та взаємовідносинах індивідів, різних соціальних груп і прошарків, націй і цивілізацій. Він пов'язаний безпосередньо з їх цілями та інтересами. Сукупність численних суджень і поглядів на процеси глобалізації умовно можна поділити на два великих напрямки. Прихильники першого з них намагаються виразити

суть глобалізації через опис і подальше дослідження об'єктивних процесів насамперед в економічній сфері, що реально відбуваються в сучасному світі і радикально змінюють весь повсякденний спосіб життя сучасного людства. Відповідно до цього представники даного напрямку прагнуть розглядати дії кожної національної держави у відповідь на об'єктивні виклики глобалізації. Прихильники другого напрямку, навпаки, виходячи із власного суб'єктивного тлумачення сутності процесів глобалізації, намагаються вивести нову ідеологію світового домінування (однієї країни, вузької групи країн, прихильників одного способу життя) та пропонують національним державам відповідне поведіння та відповідний алгоритм їх існування в контексті розвитку глобалізації. Глобалізація для таких країн породжує низку додаткових проблем: збільшення технологічного відставання від розвинених країн; зростання соціально-економічного розшарування, маргіналізацію (тобто, руйнування державного суспільства, що представляє собою процес розпаду соціальних груп, розриви традиційних зв'язків між людьми, втрату індивідами об'єктивної приналежності до тієї чи іншої спільноти, почуття причетності до визначеної професійної чи етнічної групи; зубожіння основної маси населення; посилення залежності менш розвинених країн від функціонування світової господарської системи; обмеження ТНК здатності держав проводити національно орієнтовану економічну політику; зростання зовнішнього боргу, насамперед міжнародним фінансовим організаціям, що перешкоджає подальшому прогресу.

У якості найбільш обговорюваних соціально-політичних проблем, що потенційно мають місце у розвинених країнах у зв'язку з процесами глобалізації, можна назвати наступні:

1. Зростання безробіття в результаті: впровадження нових технологій, що призводить до скорочення робочих місць у промисловості, підсилює соціальну напруженість; зміни структури виробництва і переміщення масового випуску трудомістких видів товарів у країни, що розвиваються, що вдаряє по традиційних галузях цих країн, викликаючи там закриття багатьох виробництв; мобільності робочої сили;

2. ТНК нерідко ставлять власні інтереси вище державних, у результаті чого роль національних держав слабшає і частина функцій переходить до різних наддержавних організацій і об'єднань.

Таким чином, глобалізація є невід'ємною частиною життєдіяльності кожної сучасної держави у світі. Глобалізація в подальшому буде набирати ще більших обертів і тому кожній державі потрібно шукати можливості для використання переваг та вирішення проблем які виникають у наслідок глобалізація світової економіки та суспільного життя.

Список використаних джерел:

1. Суржиков М. А. Методологические основы глобализации мировой экономики / М. А. Суржиков // Международная экономика и международные экономические отношения. – 2014. – No 2 (87). – С. 345
2. Кулішов В. В. Сучасні проблеми глобальної економіки / В. В. Кулішов // Інноваційна економіка. – 2015. – N 41. – С. 8–9

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ БЛАГОУСТРОЮ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ УКРАЇНИ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

Н. М. МАТВЄЄВА, канд. екон. наук, доц.

Харківський національний університет міського

господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

boderad@ukr.net

Благоустрій населених пунктів відіграє важливу роль у життєдіяльності населення і розвитку місцевої економіки. Вагомим фактором зовнішнього середовища є ефективність державного регулювання, процеси і зміни у якому можуть неоднозначно впливати на внутрішнє середовище цієї сфери [1].

Організація благоустрою населених пунктів покладена на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування і ґрунтується на розробці і затвердженні низки нормативно-правових актів: програма благоустрою, план заходів з благоустрою, програма розвитку та збереження зелених зон, правила благоустрою, схема санітарної очистки, правила утримання домашніх тварин.

За даними 2016р. [2] найгірша ситуація склалась із програмою розвитку та збереження зелених зон – її було розроблено у 8,1% з 27711 населених пунктів України; правила утримання домашніх тварин – 16%; програми з благоустрою – 21%; схеми санітарної очистки – 37%; плани заходів з благоустрою – 39%.

Найкраща ситуація склалась із наявністю правил благоустрою населених пунктів, яких затверджено у 48,5% населених пунктів. В середньому з 2009 р. забезпеченість місцевими нормативно-правовими актами щороку збільшувалась на 10-15% [3], що демонструє повільну тенденцію до забезпечення виконання законодавства у цій сфері. Негативно на існуючий стан нормативно-правового забезпечення впливає те, що досі не затверджено «Типові правила благоустрою території населеного пункту». Існуючий проект цього документу має ряд суттєвих недоліків, серед яких можна зазначити такі:

- документ містить значну кількість відсильних норм, частка яких розроблені на виконання законодавчих актів, що станом на сьогодні втратили чинність;
- зміст проекту Типових правил потребує впорядкованості, оскільки містить частину положень, які дублюються;
- зазначений документ містить невизначені терміни на кшталт «необхідна кількість»;
- розділ III передбачає визначення порядку здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою, а натомість містить у своїй більшості посилання на інші нормативно-правові акти.

Виправлення зазначених недоліків дозволить підвищити практичну цінність Типових правил та удосконалити систему організації благоустрою населених пунктів України.

Список використаних джерел:

1. Бурак О. М. Турбулентність середовища функціонування підприємств благоустрою / О. М. Бурак // Бізнес адміністрування в умовах турбулентної економіки: Матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – С. 41–42.
2. Аналіз стану виконання вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів» за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/terretory/analiz-stanu-vikonannya-vimog-zakonu-ukrayini-pro-blagoustriy-naselenih-punktiv-za-2016-rik/>.
3. Ігнатенко О. П. Державне регулювання сфери благоустрою населених пунктів : дис. ... д-ра наук з держ. управ. : 25.00.02 / Олександр Павлович Ігнатенко. – Київ, 2016. – 471 с.

АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИ ПОХОВАННЯ І НАДАННЯ РИТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ

О. М. БУРАК канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
Olena.Burak@kname.edu.ua*

Функціонування ритуальної сфери – це не тільки простір релігійних питань, але і суттєва містобудівна, екологічна і економічна проблема.

Відповідно до норм закону[2] на всіх типах кладовищ в Україні поховання може здійснюватися шляхом: закопування в могилі труни з тілом померлого; спалювання в крематорії труни з тілом померлого та закопування в могилі чи розміщення в колумбарній ніші урни з прахом померлого; розвіювання праху померлого. З урахуванням етнічних, релігійних чи культурних традицій поховання померлих може здійснюватися іншим способом з дотриманням чинних вимог санітарних норм і правил.

На благоустрій місць поховань протягом 2016 р. органами місцевого самоврядування в Україні виділено 193 млн. грн., що на 31% більше порівняно з 2015 роком[3]. На даний час в населених пунктах України існує необхідність в будівництві 540 місць поховань, при цьому поховано шляхом кремації 24 тис. померлих особи, що складає лише 4% від загальної кількості похованих померлих. Поховання шляхом кремації здійснюються лише у містах Києві, Одесі та Харкові, де функціонують крематорії [3].

В населених пунктах Одеської області поховано шляхом кремації понад 4 тис. осіб, що становить лише 13% від загальної кількості похованих, та існує потреба у будівництві 21 нових місць поховань; в населених пунктах Харківської області поховано шляхом кремації 8 тис. осіб, що становить лише 22% від загальної кількості похованих, та існує потреба у будівництві 46 нових місць поховань; у місті Києві поховано шляхом кремації 13 тис. осіб, що

становить лише 59% від загальної кількості похованих, та існує потреба у будівництві 3 нових місць поховань[3].

Існують альтернативні методи надання ритуальних послуг і поховання. Їх розробка і розповсюдження відбуваються за межами України. Відкриті джерела інформації висвітлюють інформацію щодо проєктів європейських архітекторів, вчених і підприємців.

Біопоховання і створення «природних поховань» знайшли свої прихильників у Німеччині, Британії і Нідерландах. При біопохованні виготовляється біоурна, в якій разом з людським попелом розміщують насіння дерев, наприклад, дубу, клену чи гінкго. Історичною і первинною є ідея «природних поховань», як зауважують антропологи. В 90-х рр. перші лісокладовища з'явилися в Швейцарії, а згодом на початку XXI століття у Німеччині за інформацією DW[1]. На кожному дереві створюються невеликі іменні таблички, що максимально наближує середовище до природнього.

Альтернативні методи поховання є більш безпечними для навколишнього середовища. Розглядаючи цей аспект, можна розташувати методи поховання наступним чином: ресомация (процес гідролізу тіла у лужному середовищі); кріомация (процес замороження тіла у рідкому азоті); традиційна кремація; поховання тіла в землю.

Таким чином, для розповсюдження альтернативних методів поховання в Україні необхідні зміни у законодавчому полі, а також потужна екоосвіта молоді.

Список використаних джерел:

1. Альтернативні поховання: стати деревом після смерті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dw.com/uk/>
2. Закон України «Про поховання та похоронну справу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1102-15>
3. Стан галузі поховання в Україні за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/terretory/stan-galuzi-pohovannya-v-ukrayini-za-2016-rik/>

ПЕРЕРОБКА ОСАДІВ СТИЧНИХ ВОД З МЕТОЮ МІНІМІЗАЦІЇ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

А. О. ГРИГОРОЩУК, студентка

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

stasya_grig@mail.ua

З кожним роком зростає частка земельних ділянок, що використовується під захоронення осадів стічних вод(ОСВ), оскільки постійно зростає їх обсяг, а

наявні мулові майданчики не в змозі прийняти весь об'єм. Таким чином завдається значна шкода навколишньому середовищу: частки забруднених речовин потрапляють в атмосферне повітря; розчинні хімічні сполуки надходять у природні води і мають там подальше розповсюдження. Тому назріла нагальна потреба у модернізації наявних способів обробки осадів та пошуку і розробці нових технологій їх утилізації.

Існує кілька способів підготовки осадів для подальшого використання: термічне зброджування, компостування, механічне зневоднення, термічна сушка та ін. До прогресивних методів відносяться механічне зневоднення і подальша термічна обробка осаду. Натомість більшість станцій з невеликим добовим обсягом стічних вод дану технологію не використовують через її нерентабельність, тому для станцій з малою потужністю перевага віддається компостуванню. Також перспективним є переробка ОСВ у комплексне добриво для потреб сільського господарства.

Сади стічних вод містять поживні елементи, що дає можливість для їх використання в якості органо-мінеральних добрив. Енергетична цінність ОСВ в значній мірі визначається не тільки вмістом в них основних макроелементів, але й не менш необхідних для нормального росту та розвитку мікроелементів. Використання осаду як добрива є доволі позитивним, особливо враховуючи від'ємний баланс елементів живлення. Це потребує проведення певної низки підготовчих операцій для запобігання потрапляння в ґрунти патогенних мікроорганізмів, солей важких металів, а також чіткого дотримування рекомендацій щодо внесення органічних добрив у певній агрокліматичній зоні.

Осад після компостування повинен збігатися на спеціальних майданчиках з твердим покриттям у штабелях висотою 1,5-2 м та масою не більше 500 т. Осад, який планується використовувати як органо-мінеральне добриво, повинен містити: органічної речовини не менше 4,0 %, валових форм азоту, фосфору та калію – 1,0; 0,6 та 0,1 % відповідно, зольність не більше 6,0 % у перерахунку на суху речовину.

Для запобігання надходження токсичних речовин у рослини на ґрунтах нечорноземного типу необхідно дотримуватися обмежень за частотою внесення та агрокліматичними умовами регіонів. Також необхідно враховувати агротехнічні особливості тих культур, які формують урожай у основній та побічній продукції (силосні або овочеві культури), де ймовірно накопичення солей важких металів (ґрунти нечорноземного типу).

СЕКЦІЯ 5

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ЗМІН СЕРЕДОВИЩА

Керівник секції – д-р екон. наук, професор О. Б. Жихор
Секретар секції – ст. викл. Н. О. Волгіна

БЕЗПЕКОВІ ОРІЄНТИРИ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

О. М. ПІДХОМНИЙ, д-р екон. наук, доц.
Львівський національний університет імені Івана Франка
79000 Україна, м. Львів, вул. Університетська, 1
olegpidkhomnyi@ukr.net

Варто відзначити часте ототожнення проблем економічної та фінансової безпеки суб'єктів господарювання з проблемами фінансового менеджменту підприємств. У теоретичній площині це ставить питання про доцільність виділення фінансової безпеки як окремого предмету дослідження, а в практичній – сприяє розпорошенню відповідальності за конкретні проблеми фінансової безпеки серед різних посадових осіб.

З погляду результату, фінансова безпека суб'єкта господарювання – це досягнута ним фінансова стійкість [1]. На досягнення цього ж результату орієнтують такі дисципліни як фінансовий аналіз, фінансовий менеджмент тощо. Однак у цих дисциплінах не розглядають конфлікти й дезінформацію, що їх супроводжує, як важливі чинники порушення фінансової стійкості.

Хоч фінансова стійкість ділової одиниці залежить не лише від чинників фінансової безпеки, проте різні суб'єктивні загрози можуть накладати значний відбиток на прибутковість, ліквідність, платоспроможність підприємства. Тому, з погляду фінансової стійкості, безпека ділової одиниці – це досягнута за умов конфлікту інтересів і дезінформаційних впливів відповідність між фактичним приростом її чистих активів і плановим прибутком, вимогами й боргами тощо [2, с. 206–207]. Досягнута фінансова безпека формально нічим не відрізняється від загальноприйнятого уявлення про фінансову стійкість. Однак на основі лише звітних показників не можна з'ясувати, які загрози довелось подолати діловій одиниці, і яких небезпек вдалось їй уникнути протягом відповідного періоду.

На нашу думку, поняття фінансової безпеки й орієнтири для її оцінки потребують глибшого вивчення. Бо якщо їх пов'язувати із будь-якими чинниками ризику, які враховують в управлінських рішеннях, то проблеми фінансової безпеки стануть тотожними всій сукупності проблем управління

бізнес-структурою. У найзагальнішому розумінні ризик означає випадкову за своєю природою можливість отримати результат, що відрізняється від очікуваного. Водночас загроза зумовлює не ймовірність як негативного, так і позитивного відхилення від очікуваного результату, а чітко виражену можливість настання виключно несприятливих наслідків.

Управління господарськими системами у відносно безконфліктних ситуаціях і в ситуаціях загострених конфліктів має суттєво відрізнятись. Теорія управління фінансами у відносно безконфліктних ситуаціях на даний час досить добре розроблена хоча й не позбавлена дискусійних моментів. Управлінці, які озброєні лише знаннями, що дають корисний ефект у безконфліктних некризових умовах, схильні й у критичних ситуаціях діяти, виходячи з відомих їм шаблонів. Така лінія поведінки закономірно веде до фінансових втрат або й до ліквідації ділової одиниці шляхом банкрутства. Важливо усвідомити, що загальні цілі ділової одиниці залишаються такими ж як у безконфліктній, так і в конфліктній ситуаціях. Однак головні чинники досягнення й перешкоди реалізації цілей, залежно від ситуації, можуть суттєво відрізнятись.

Список використаних джерел:

1. Іонін Є. Є. Аналітичне підґрунтя забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання / Є. Є. Іонін, А. Г. Беспалова // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка", 2014. – Вип. 27. – С. 126–131.
2. Підхонний О. Сутнісні характеристики фінансової безпеки національної економіки / О. Підхонний // Формування ринкової економіки в Україні: зб. наук. праць — Львів : Львівський національний університет ім. Івана Франка, – 2011. Вип. 23. Част. 2. – С. 202–207.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Є. В. КОВАЛЬОВ, д-р екон. наук, проф.

Харківський національний університет внутрішніх справ

61080 Україна, м. Харків, пр. Ландау, 27

Yugran49@mail.ru

В останні роки в Україні набирає силу небезпечне явище - стрімке збідніння і необґрунтоване збільшення розриву у доходах між групами населення. За даними досліджень Інституту соціології НАНУ, якщо на початку 1990 – х років співвідношення доходів 10% найбагатших і 10% найбідніших українців складало 12:1, в 2002 році – 30:1, то к 2010 року воно виросло до 40:1. При цьому, ООН в 1974 р. прийняла «Декларацію про встановлення міжнародного економічного порядку», яка рекомендувала максимальний розрив між багатими і бідними не більше 3 : 1. В Україні незрозуміло високі тарифи і неефективна система субсидування у житлово-комунальному

господарстві поступово знищують середній клас і ведуть до ще більшого порушення світових соціально-економічних стандартів.

Для сучасної України проблема бідності проявляється і усередині – коли більшість населення стає все бідніше, а багатство концентрується у невеличкій групі людей, і зовні – коли країна стає бідніше інших країн світу. Збільшення економічної нерівності населення веде до загострення соціальної напруги, конфліктів, зростання злочинів, економічної небезпеки, революційних настроїв. Внаслідок «зовнішнього» збідніння знижуються авторитет держави і конкурентоспроможність підприємств, збільшується міграція населення в інші країни. В зв'язку з цим для України гостро актуальною є швидка і ефективна реформа економічного збагачення, обґрунтованого пропорційного зростання доходів груп населення, дотримання діючих стандартів «міжнародного економічного порядку», встановлення соціально-економічних орієнтирів розвитку бізнесу. Внаслідок аналізу проблеми зроблені висновки:

1. В цей час Україна знаходиться у дуже складному економічному становищі. Військові дії, втрата значних територій, зниження економічного потенціалу країни більше ніж на 20% різко послабили міцність економічної безпеки держави.

2. Керівництво країни ініціює численні новаторські зміни. Але серед запланованих і здійснюваних реформ відсутня головна – реформа економічного збагачення країни, її регіонів, підприємств, людей. У бідній країні завжди буде процвітати корупція. Бідна країна не зможе захистити себе, забезпечити свободу і незалежність, достойні умови життя і розвиток народу. В цих умовах реформа економічного збагачення країни повинна стати головною реформою розвитку. Без її успішного проведення інші реформи приречені на провал.

3. Незважаючи на втрати, наша держава ще має значний промисловий, аграрний, ресурсний, інтелектуальний потенціали, приємні природно-кліматичні умови, вигідне географічне положення.

4. Необхідно вирішити, за рахунок яких ринків – внутрішнього або зовнішніх доцільно проводити збагачення країни. У цей час внутрішній ринок України дуже нестабільний, послаблений, з низькою ємністю і купівельною спроможністю покупців, високим рівнем інфляції. Збагачення країни за його рахунок може розтягнутися на довгі десятиріччя. Безумовні переваги у цьому мають зовнішні ринки, особливо країн з твердою валютою – європейський, ринки США, Китаю.

5. В сучасних умовах основними суб'єктами внутрішнього ринку стають малі і середні підприємства. Визначальна роль у розвитку експорту і заробітку на зовнішніх світових ринках розвинутих країн належить великим підприємствам в організаційній формі міжнародних корпорацій, які необхідно створювати і підтримувати.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАГРОЗИ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЮ В УКРАЇНІ

З. С. ВАРНАЛІЙ, д-р екон. наук, проф.,
*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
03022 Україна, м. Київ, вул. Васильківська, 90-А
vzs1955@gmail.com*

Бізнес-адміністрування охоплює широке коло завдань, зокрема: аналіз конкурентоспроможності фірм і привабливості ринків; розробку стратегічного плану управління компанією; організацію та управління структурними підрозділами компанії; антикризове управління тощо. Як справедливо зазначає Войнаренко М.П. «бізнес-адміністрування – це діяльність, спрямована на системний підхід до покрокової та узгодженої організації всіх процесів господарської діяльності та аспектів функціонування підприємства з метою ритмічної роботи організації, задоволення потреб споживачів та дотримання високих темпів зростання обсягів реалізації, формування та дотримання позитивного іміджу підприємства, ефективного використання всіх видів ресурсів...» [2, с.50].

Водночас, системному та комплексному бізнес-адмініструванню перешкоджає низка загроз. Загрози бізнес-адмініструванню – це сукупність реальних чи потенційно можливих явищ і чинників, що створюють небезпеку для реалізації основних принципів та механізмів дії бізнес-адмініструванню.

Вкрай негативний вплив на систему бізнес-адміністрування в Україні мають інституціональні загрози як якісні викривлення інституційних форм фінансово-економічної системи держави. Основними інституціональними загрозами в Україні на сучасному етапі є: тіньова економіка, корупція, тіньова парадержава, рейдерство та непродуктивний відплив капіталу. Саме ці форми і загроз є найбільшими за обсягами, соціально-економічними наслідками та реальними загрозами бізнес-адмініструванню в Україні.

Ключовою формою вияву інституціональних ризиків будь-якої країни є тіньова економіка. Тіньова економіка – це економічна діяльність суб'єктів господарювання, яка не враховується, не контролюється і не оподатковується державою та (або) спрямована на отримання доходу шляхом порушення чинного законодавства. Системними наслідками тінізації в Україні є: втрата дієвості важелів грошово-кредитної політики внаслідок значного обсягу оборотів гривневої та валютної маси, який не підпадає під регулювання засобами банківської системи; втрата дієвості фіскальних інструментів, марнотратство дефіцитних бюджетних ресурсів; втрата потенціалу соціальної політики, занепад соціальної сфери, поширення тіньової зайнятості, зростання диференціації доходів населення; зниження рівня нагромадження в суспільстві та втрата ним інвестиційного потенціалу; гальмування переходу до інноваційної моделі розвитку у зв'язку з недостатнім розвитком інвестування та неефективним відтворенням людського капіталу тощо [1, с. 353-354].

Не менш важливою інституціональною загрозою є корупція. За даним показником Україна станом на 2017 рік знаходиться на найнижчих позиціях серед усіх країн-учасниць дослідження ЕУ. Як соціальне явище корупція існує в певних інституціональних рамках, в яких економічні, політичні, правові, соціальні процеси впливають на неї, а корупція, у свою чергу, чинить зворотній вплив на ці сфери.

Вкрай небезпечною, специфічною та багаторівневою формою інституціональної деформації економіки України є тіньова парадержава. Тіньова парадержава – це утворення макроекономічного рівня державного типу, в якому, внаслідок високого рівня корупції та тінізації, державні послуги та суспільні блага розподіляються за ринковими принципами. У такому утворенні остаточно формуються та ефективно діють корупційні ринки державних послуг та суспільних благ. Тіньова парадержава включає ринки: адміністративно-господарських рішень, державних посад, кадрової політики, державних привілеїв, державної освіти та науки, державного захисту прав та свобод громадян, виборчу систему тощо. Інституціональним базисом існування та розвитку тіньової парадержави є високий рівень тіньової економіки та корупції [1, с. 356-357].

Загрозливою інституціональною деформацією в Україні є рейдерство як недружнє поглинання компаній і перерозподіл власності й корпоративних прав. Разом з тим, недружні поглинання «по-українськи» найчастіше зводяться до силових захоплень підприємств під прикриттям законних або псевдозаконних підстав.

Інституційною загрозою також є непродуктивний відплив капіталу – це операції, які мають протиправний характер або є неефективним для країни. До них належать операції з метою оптимізації умов інвестування, ухилення від оподаткування, легалізації коштів тощо. Основними каналами та схемами непродуктивного виведення капіталів є: операції у сфері зовнішньоекономічної діяльності; інвестиційні операції; операції з цінними паперами, фіктивного страхування та перестраховування тощо.

Наявність та подальший розвиток інституційних загроз бізнес-адмініструванню в Україні зумовлюють необхідність реальних, дієвих заходів щодо їх запобігання. Зокрема, і в першу чергу, це об'єктивно зумовлює здійснення активних дій щодо детінізації економіки. Детінізація економіки – це цілісна система дій, спрямована передусім на подолання та викорінення причин і передумов тіньових явищ. Стратегічною метою детінізації економіки має стати істотне зниження рівня тінізації шляхом створення сприятливих умов для розвитку бізнес-адміністрування в Україні.

Список використаних джерел:

1. Варналій З. С. Конкуренція і підприємництво : монографія / З. С. Варналій. – Київ : Знання України, 2015. – 463 с.
2. Войнаренко М. П., Костюк О. М. Сутність та принципи бізнес-адміністрування на підприємствах / М. П. Войнаренко, О. М. Костюк. – Київ: ЕКОНОМІКА реалії часу, 2013. – № 4 (9). – С.49–51.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ЗМІН РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Л. М. ТАРАНЮК, д-р екон. наук, проф.
К. В. ТАРАНЮК, канд. екон. наук
Сумський державний університет
40007 Україна, м. Суми,
вул. Римського-Корсакова, 2
Lnt@ukr.net

В умовах змін ринкового середовища перед підприємствами житлово-комунальної сфери постає ряд проблемних аспектів для подальшого ефективного функціонування. До даних проблем слід віднести: низький рівень платоспроможності населення, неефективність механізму зарахування податку на додану вартість Державною фіскальною службою, старий фонд технологічного обладнання, як результат високі енерго- та тепловтрати, недосконала система нарахування субсидій для незабезпечених верств населення, неефективне законодавче забезпечення роботи підприємств житлово-комунальної сфери та інше.

Досліджуючи роботу житлово-комунальних підприємств в умовах змін ринкового середовища, слід зазначити, що тарифи у сфері ЖКГ зросли: на електроенергію з 01.09.2015 р. на 23%, на опалення – на 70 % порівняно з 2014 роком; тарифи на газ за останні півроку збільшилися в декілька разів. На кінець серпня 2016 р. залишається заборгованість населення зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 4,8 млрд. грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 2,5 млрд. грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 1,8 млрд. грн, за вивезення побутових відходів – 0,4 млрд. грн, за електроенергію – 2,9 млрд. грн. Станом на 01.09.2016 р. отримували субсидії на оплату послуг ЖКГ 5,2 млн. домогосподарств (34% їх загальної кількості). У 2016 році витрати держбюджету на субсидії – 5,2% загальних витрат, у 2017 році ризикують перевищити 10%, що дорівнює 3,8% [1].

Дослідивши основні проблемні аспекти статистичних результатів роботи підприємств житлово-комунальної сфери, доцільно зазначити необхідність розробки дієвого організаційно-економічного забезпечення господарської діяльності підприємств даної сфери, в межах реалізації якого, автори пропонують впровадити наступні напрями:

– розробка механізму співвідношення розміру субсидії до реального обсягу спожитих ресурсів та послуг, як результат підвищення рівня економії споживання енергоресурсів для населення та оптимізації витратної частини бюджету на регіональному та національному рівнях;

– ретельний моніторинг осіб, яким надається право отримувати субсидії, з метою уникнення ситуацій, коли не враховуються непрописані мешканці

житла, які отримують високий рівень доходу;

– впровадження грантової підтримки підприємств житлово-комунального господарства щодо реалізації інвестиційних та інноваційних програм донорів, які спрямовані на підвищення рівня енергоефективності виробничої діяльності та дбайливого відношення до споживання ресурсів населенням відповідної територіальної громади;

– зниження кредиторської заборгованості підприємств житлово-комунальної сфери, за спожиту теплову енергію та природний газ шляхом впровадження альтернативних джерел енергії в роботі підприємств ЖКГ (солом'яні брикети, торф, дрова, сонячні батареї, вітрові підстанції);

– формування електронної біржі кам'яного вугілля для підприємств теплоенергетики з метою створення єдиного реєстру закупівель даного природного ресурсу та визначення середньої ринкової ціни за 1 тону вугілля для всіх суб'єктів ринку. Даний захід допоможе знизити ціну на 1 Гкал тепла, які постачають підприємства теплоенергетики кінцевим споживачам, в тому числі підприємствам житлово-комунального господарства.

Список використаних джерел:

1. Антикризова програма спільних дій влади та бізнесу: невідкладні рішення. – Київ : УСПП, 2016. – С. 41-42.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОЇ ЕКОНОМІКИ

О. Б. ЖИХОР, д-р екон. наук, проф.

Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
olenazet@mail.ru*

В. В. БАРАНОВА, канд. екон. наук, доц.

*Харківський національний університет внутрішніх справ
61000 Україна, м. Харків, пр-т Л. Ландау, 27
valeria_baranova@ukr.net*

Д. І. УКРАЇНЦЕВА, магістрант

*Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
ukrainceva.92@mail.ru*

Фінансово-економічна криза в Україні зумовлюється багатьма факторами, серед яких важливе місце займає недосконалість стратегічного розвитку вітчизняних підприємств. Турбулентний характер негативних змін в економіці

(інфляція, ріст цін на сировину та матеріали, високі процентні ставки за кредит, зниження купівельної спроможності населення і ін.) і висока складність вирішуваних нині завдань посилюють роль науково-обґрунтованого планування у стабілізації соціально-економічних процесів і забезпеченні високої ефективності усіх видів підприємницької діяльності [1]. Сучасний темп змін в економіці є настільки значним, що стратегічне планування виявляється єдиним способом формального прогнозування майбутніх проблем і можливостей. Діючи в умовах нестабільності зовнішнього середовища, досягти успіху можна тільки тоді, коли зміни вдається передбачити і вжити необхідних запобіжних заходів.

Щодо економіки країн, то ринкові країни все частіше опиняється під впливом негативних фінансово-економічних тенденцій та кризових явищ, які підсилюються та прогресують завдяки викликам, що вже давно не мають лише локальний характер, та сконцентровані в рамках окремої країни. Саме тому, у сучасному світі з'являється нова економічна категорія, до якої все більше прикуті погляди представників наукової спільноти по всьому світу. Назва цієї категорії «економічна турбулентність», що розглядається в контексті теорії хаосу. Стан турбулентності в економічних колах вважається як перспективний, тобто при вдалому маневруванні, нестабільність створює потенціал та відкриває перед країнами нові можливості для розвитку. Для України, яка знаходиться в стані економічної турбулентності з частими і тривалими періодами кризи, на яку накладається ще і глобальна економічна нестабільність, такий стан є можливістю структурної та технологічної перебудови економіки, розвитку та зміцнення нових перспективних галузей.

Таким чином, можна зазначити, що метою стратегічного планування є покращення реакції підприємства на динаміку ринку та поведінку конкурентів, а також встановлення певного порядку дій для підготовки ефективного функціонування конкурентоспроможного підприємства [2]. Необхідність застосування стратегічного планування не викликає сумніву. В нашій країні склалися певні передумови для його розвитку, серед яких: необхідність реакції на зміни умов функціонування підприємств, потреба в об'єднанні різних напрямків діяльності підприємства в умовах розвитку процесів децентралізації та диверсифікації, наявність яскраво виражених конкурентних переваг і необхідність їхньої підтримки або їх створення, посилення конкуренції, інтернаціоналізація бізнесу, розвиток зв'язків з підприємствами, які використовують систему стратегічного планування, посилення інноваційних процесів, генерація та швидке освоєння підприємствами нових ідей тощо.

Список використаних джерел:

1. О. Б. Жихор. Теоретичні основи бізнес-адміністрування та його особливості в умовах невизначеності / С. С. Слава, О. Б. Жихор, Я. І. Алмашій, Л. І. Когут // Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки : теорія, практика, перспективи : монографія / за заг. ред. О. В. Димченко. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – С. 10–33.

2. Жихор О. Б. Діагностика діяльності підприємств будівельної галузі щодо навмисного банкрутства / Торкатюк В. І., Жихор О. Б. // Банкрутство підприємств будівельної галузі України: стан, проблеми і шляхи їх вирішення: монографія / [В. М. Бабаєв, В. І. Торкатюк, Л. М. Шутенко та ін.] за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. В. М. Бабаєва ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – С.168–326.

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА НЕРУХОМІСТЬ В УКРАЇНІ

Л. М. ДЕМИДЕНКО, канд. екон. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
01033 Україна, м. Київ, вул. Володимирська 60
ipr.demydenko@gmail.com

Податок на нерухомість в Україні з'явився в податковому законодавстві з часів проголошення незалежності, проте він довгі роки так і не був запроваджений. З прийняттям Податкового кодексу України у грудні 2010 року почалась нова спроба запровадження оподаткування власності. З 2014 року податок на нерухомість включено до складу податку на майно. Окрім податку на нерухомість, до нього включені плата за землю та транспортний податок. І на сьогоднішній день ця група податків складає більше 60% від місцевих податків і зборів. Згідно з чинного Податкового кодексу України місцеві податки та збори встановлюються рішеннями сільських, селищних і міських рад відповідно до їх повноважень у межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим кодексом України [1].

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24 грудня 2015 року було здійснено суттєві поправки до оподаткування нерухомості, які направлені на посилення фіскального характеру даного податку [2].

Розширили перелік об'єктів оподаткування – до оподаткування житлової нерухомості (квартира, будинок) додали і нежитлову нерухомість, в тому числі й господарські будівлі (сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, погребі, тощо). Отже, якщо у фізична особа має будинок та гараж із сараєм, податок сплачується з усіх об'єктів: з будинку – за ставкою, встановленою місцевою радою для житлової нерухомості; з гаражу та сараю – за ставкою для нежитлової нерухомості.

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток. Розміри пільги для невеликих за площею квартир і будинків з 2016 року залишаються незмінними – власники квартир до 60 кв. м і будинків до 120 кв. м (або будинки і квартири загальною площею в 180 кв. м) не платитимуть податок. Податок платитиметься тільки з площі понад встановлений ліміт. Разом з тим місцеві органи влади втратили право збільшувати розмір пільгової площі, яка підлягає звільненню до оподаткування.

Гранична ставка податку збільшувалась з 2% до 3% мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості (у 2016 році – 41,34 грн за 1 кв. м). Розмір податку (від 0% до 3%) буде встановлювався місцевою радою. Проте уже на 2017 відбулись зміни в частині адміністрування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зокрема: гранична ставка податку на нерухомість була обмежена – 1,5% за 1 кв. метр. До прийняття відповідним органом місцевого самоврядування рішення про встановлення ставок місцевих податків і зборів на 2017 рік відповідно до Закону №1791, встановлені таким органом місцевого самоврядування ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, застосовуються з коефіцієнтом 0,5. [3].

На 2017 рік збережено норму за якою власники житлової нерухомості, загальна площа якої перевищує 300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), платитимуть додатково 25000 гривень на рік за кожен із вказаних об'єктів житлової нерухомості (його частку). Отже, спостерігається постійне удосконалення механізму адміністрування податку на нерухомість в контексті посилення його фіскальної, а не регулюючої функції.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 №909-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/909-19>
3. Закон України від 20 грудня 2016 року № 1791-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1791-19>

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Ю. Л. НАКОНЕЧНА, канд. екон. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
03022 Україна, м. Київ, вул. Васильківська, 90 А
Tematika@ukr.net

Зміцнення фінансів органів місцевого самоврядування - одна з найважливіших складових бюджетних реформ в Україні. Децентралізація влади докорінно змінює систему управління як на державному так і на локальному рівнях. У процесі бюджетної децентралізації держава передає повноваження та фінансові ресурси на місця. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою. Трансформацію бюджетних відносин в Україні розпочато з базового рівня – громади.

1 січня 1998 року для України набрали чинності положення Європейської хартії місцевого самоврядування. У Статті 9 «Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування» Європейської хартії місцевого самоврядування зазначено, що обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування відповідає повноваженням, передбаченим конституцією або законом. Фінансові ресурси - «власні адекватні», якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень, частина формується за рахунок місцевих податків та зборів, розмір яких вони мають повноваження встановлювати в межах закону. Доходи мають достатньо диверсифікований і гнучкий характер і повинні забезпечувати відповідності наявних ресурсів і реального зростання вартості виконуваних ними завдань [1]. Як свідчить європейський досвід, збалансованість між повноваженнями органів місцевого самоврядування та доходами на їх виконання досягається при концентрації матеріальних, фінансових, людських ресурсів декількох громад, шляхом їх об'єднання.

Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні розпочато у 2014 року і вже три роки триває добровільне об'єднання територіальних громад (ОТГ). Вони є адміністративно-територіальними одиницями першого рівня. Планується створення 1500–1800 об'єднаних територіальних громад. На початок 2017 року було створено і перейшли на прямі бюджетні відносини з державним бюджетом – 367 ОТГ. До кінця року очікується, що їх кількість зросте до 800 [2]. Адміністративно-територіальними одиницями другого рівня є - райони, їх кількість зменшиться з 490 до 100. На третьому рівні – регіони (області), по 4 райони на кожную область та м.Київ.

У руках громад зосередиться 80% повноважень, на які передбачено кошти, зокрема від ПДФО, в обсязі 60%, екологічний податок -25%, частина акцизного податку, плата за природні ресурси, 100% податку на прибуток комунальних підприємств, місцеві податки і збори, платежі за надання адміністративних послуг, міжбюджетні трансферти, міжнародні гранти та інш. [3]. Уряд фінансово підтримував ОТГ, особливо тих хто був першим.

Як впливає з характеристики реформування управління фінансами територіальних громад в умовах децентралізації бюджетної системи позитивним є зростання фінансової бази органів місцевого самоврядування для забезпечення покладених на них функцій. Подальшого вивчення потребують питання перспектив запровадження повноцінного середньострокового бюджетного планування та затвердження трирічних бюджетів у розрізі головних розпорядників бюджетних коштів і бюджетних програм, підвищення ефективності застосування програмно-цільового методу при плануванні видатків місцевих бюджетів, а також дослідження проблеми підвищення якості та доступності публічних послуг ОТГ.

Список використаних джерел:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985р. Офіційний вісник України, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_036

2. Децентралізація. Місцеві бюджети. 159 об'єднаних територіальних громад за 2016 [сайт]. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/De-centr_297x210_April-2017.pdf
3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>

ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

О. Б. ЯФІНОВИЧ, канд. екон. наук,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
03022 Україна, м. Київ, вул.Васильківська, 90-а
Olena.Yafinovich@knu.ua

Для України першочерговим завданням на сьогодні є досягнення макроекономічної стабільності з поступовим переходом до економічного зростання. Реалізація поставлених цілей не можлива без ефективного функціонування суб'єктів господарювання, які виступають, з одного боку, двигуном економічного розвитку країни, а, з іншого, забруднювачами навколишнього природного середовища. В сучасних умовах позитивних змін в економіці не можливо досягнути без формування екологічно збалансованої підприємницької діяльності. Саме тому Україна визначила екологізацію обов'язковою складовою сучасної стратегії економічного розвитку, про що говориться в Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» [1].

Мета наукової праці – аналіз сучасних можливостей екологічного вектору розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, який є базовою ланкою функціонування вітчизняної фінансової системи.

Аналіз економічних показників розвитку середнього та малого підприємництва, які складають 99,8-99,9% всіх підприємств України, свідчить про те, що протягом 2013-2015 рр. їх кількість значно зменшилася. За підсумками 2015 року налічувалося 15202 середніх підприємств, що на 3657 (19,4%) підприємств менше, ніж в 2013 р. та 327815 малих підприємств, що на 45994 (12,3%) одиниць менше, ніж їх кількість у 2013 р. Такі ж негативні тенденції спостерігаються і в показниках рентабельності операційної діяльності [2, С. 452]. Рівень загальної рентабельності вітчизняних підприємств за 2015 р. склав 1,0%, тоді як в 2013 р. він був на рівні 3,9%. Протягом 2013-2015 рр. практично на підприємствах всіх сфер економічної діяльності рівень прибутковості значно знизився, за виключенням підприємств сільського, лісового та рибного господарства, у яких рівень рентабельності зріс з 11,3% у 2013 р. до 41,7% у 2015 р.

Звісно, що за таких умов, говорити про екологічний вектор розвитку підприємств дуже важко. Адже, ключовими компонентами екологізації виробництва, виступають фінансові ресурси підприємства, які визначаються

нормами прибутковості та рентабельності продукції й інвестованого капіталу. Тому, для досягнення екологічно збалансованої підприємницької діяльності необхідна координація зусиль держави та суб'єктів господарювання. В цьому аспекті, з одного боку, особливо важливим для екологічно-орієнтованих підприємств є надання податкових пільг, отримання недорогих кредитів тощо, а з іншого, має бути побудована ефективна система контролю за використанням ресурсів, набутих внаслідок пільгових кредитів, встановлення пільг в оподаткуванні, а також розроблений механізм відшкодування державі втрат за умови їх неекологічного використання.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»: [схвалена Указом Президента від 12 січня 2015 р № 5/2015]. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Статистичний щорічник України за 2015 рік / за ред. Жук І. М. ; Державна служба статистики України. – Київ, 2015. – 574 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm.

ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ПЛОЩАДОК ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПЛАТФОРМ

Т. Б. ДАНИЛОВИЧ, канд. екон. наук, доц.

А. С. ГАВРИЛЯК, канд. техн. наук, доц.

В. М. МЕЛЬНИК, канд. техн. наук, доц.

Національний університет "Львівська політехніка"

Україна, м. Львів, вул. Степана Бандери, 12

Однією із проблем вітчизняної вищої освіти є "відтік" студентів в Західну Європу. Необхідно визнати, що будь-який диплом західноєвропейського вишу дає можливість працевлаштуватися в Західній Європі і отримувати більшу винагороду за свою працю в порівнянні з українськими реаліями. Разом з тим з моменту входження великих іноземних компаній на ринок України виникла потреба в підготовці кадрів для високотехнологічного виробництва. В таких компаніях, навчання персоналу проводяться власними силами. Цей процес займає достатньо великий проміжок часу, та не забезпечує стовідсоткову підготовку всіх претендентів для подальшої праці.

За цих умов, вітчизняним вищим навчальним закладам (ВНЗ), слід змінити підходи до навчання студентів, враховуючи потреби бізнесу та перспективи створення власних підприємницьких структур. На нашу думку, містком між знаннями студентів та практичними навичками для створення і ведення бізнесу можуть стати університетські підприємницькі площадки (УПП), які формуються на базі регіональних технологічних платформ (РТП).

Створення таких площадок дозволить сформувати основну ланку для побудови комунікаційних і комерційних зв'язків між освітніми, науково-

дослідними, виробничими, фінансово-кредитними та інноваційно-інвестиційними структурами. На таких площадках виробничники, бізнесмени, науковці та освітяни зможуть навчати передовому досвіду та прививати практичні навички студентам з подальшим їх працевлаштуванням на високотехнологічних підприємствах, або допомогти у створенні власних підприємницьких структур.

Ефективність функціонування УПП забезпечуватиметься перш за все, зміною підходу до навчання студентів, а саме: формуванням комплексу необхідних компетенцій в рамках існуючих навчальних програм з врахуванням нагальних потреб бізнесу; здатністю студентів до продукування власних бізнес-ідей з подальшою їх формалізацією у стартапи.

При цьому, представники бізнесу з виробничниками та освітянами, повинні взяти на себе координацію та оцінку бізнес-ідей та проведення відбору для подальшої реалізації інвестиційно привабливих проектів.

Особливими елементами УПП повинні стати навчальні центри, біржі бізнес-ідей, виставки інновацій для ознайомлення студентів, науковців і вітчизняних спеціалістів виробничої сфери з новітніми технологіями провідних світових виробників. Для ефективного функціонування УПП потрібно створити міжвузівські центри по підготовці кадрів для виробничих структур на базі кафедр, лабораторій та підрозділів навчальних, науково – дослідних інститутів регіону. Такі навчальні центри при ВНЗ покликані усунути дану проблему, оскільки представники високотехнологічних компаній разом з освітянами будуть готувати спеціалістів для чітко визначеного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Вища освіта України: стан та проблеми / І. Б. Жилияєв, В. В. Ковтунець, М. В. Сьомкін. – Київ: Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, 2015. – 96с.
2. Молодь України: від освіти до праці / Оксамитна С., Виноградов О., Малиш Л., Марценюк Т.; за ред. С. Оксамитної. – Київ : ВПЦ НаУКМА, 2010. – С. 18.
3. Створення і розвиток технологічних платформ в ЄС: досвід для України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://innov.org.ua/2-ostanni-novyny/146-stvorenniya-i-rozvytok-tekh-nolohichnykh-platform-v-yes-dosvid-dlya-ukrayiny>.

БЕЗПЕКА У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК

О. С. МАКОВОЗ, канд. екон. наук, доц.
Харківський національний університет внутрішніх справ
61000 Україна, м. Харків, пр-т Л. Ландау, 27
makoksana@ukr.net

Сучасні умови господарювання характеризуються розширенням обсягів і структури грошового обороту, ускладненням розрахунків, необхідністю

уникнення фінансових ризиків і налагодження дієвого контролю за системою грошового обігу в Україні. Платіжна система в Інтернеті – система здійснення розрахунків між фінансовими установами, бізнес-організаціями та Інтернет-користувачами в процесі купівлі-продажу товарів і послуг через Інтернет. В Україні більшість розрахунків здійснюється у безготівковій формі. З 04 січня 2017 р. готівкове обмеження (50000 грн.) між фізичною особою та підприємством (підприємцем) протягом одного дня застосовується при будь-яких розрахунках.

Сьогодні використання банківських платіжних карток значним чином впливає на економічний розвиток держави та міста Харкова. Саме за рахунок використання платіжних систем підприємства та населення більш ефективно здійснюють перерозподіл ресурсів. Крім того фінансово освічене населення, яке добре обізнано у фінансових питаннях, спроможне відповідально ставитись та управляти сімейним бюджетом, що сприяє стабільності фінансової системи та розвитку економіки країни загалом.

За результатами соціологічного дослідження Gemius Україна, минулоріч у 4 рази зросла кількість випадків, коли українці особисто стикалися із шахрайством з платіжними картками (з 3% у 2015 році до 12% у 2016 році) і більше, ніж у 3 рази, – коли з такими випадками стикалися родичі, друзі чи колеги опитуваних (з 12% у 2015 році до 37% у 2016). Серед основних причин, які призводять до шахрайства з платіжними картками в Україні є:

- низький рівень фінансової обізнаності населення, зокрема відсутність належної поінформованості про заходи безпеки при здійсненні операцій;
- недотримання банками усіх необхідних способів і методів захисту від шахрайства;
- повільне впровадження смарт-карток, а відповідно – широке використання карток із магнітною смугою та значне поширення розрахунків в мережі Інтернет.

У Європейському Союзі місто вважається драйвером розумного (розвиток економіки, заснованої на знаннях та інноваціях), сталого (сприяння більш ефективному використанню ресурсів, екологічно чистій і конкурентоспроможній економіці) та інклюзивного (сприяння високому рівню зайнятості, що забезпечує економічну, соціальну та територіальну згуртованість) розвитку. Згідно Стратегії розвитку Харківської області на період до 2020 року – «місія міста – бути точкою інноваційно-креативного зростання національної економіки з комфортними умовами проживання освіченого і здорового населення».

У сучасному суспільстві впровадження систем електронних платежів не лише значно зменшує операційні витрати, але і є одним з основних конкурентних переваг. Слід зазначити, підвищення рівня безпеки розрахунків із використанням платіжних карток – це справа не лише банку, а й безпосередньо користувача платіжної картки. Безпека у сфері використання платіжних карток та електронних платежів серед населення відіграє вирішальну роль у забезпеченні ефективного і прозорого функціонування економіки країни, сприяє

зменшенню частки тіньового сектору економіки, скороченню витрат на обслуговування готівкового обігу, розвитку і підвищенню активності населення як учасника банківської системи. Складність сучасних фінансових продуктів і послуг вимагає додаткової фінансової обізнаності населення щодо управління власними фінансами. Таким чином, на регіональному рівні слід впровадити програму щодо підвищення фінансової освіченості населення міста Харкова та удосконалити систему моніторингу для виявлення незаконних операцій під час здійснення безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток.

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

С. П. МАТВЕЄВ, канд. екон. наук, доц.

Ю. В. ГУДКОВА, студентка

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

61000 Україна, м. Харків, пров. О. Яроша, 8

spmatveev@i.ua

З розвитком економіки і бізнесу поняття ділового адміністрування почало мати велике значення в розвитку підприємств на різних етапах. Насамперед, що несе в собі поняття бізнес-адміністрування? Цей термін складається з двох понять, що несуть в собі поєднання економічної діяльності суб'єкта в ринкових умовах, що приносить певний дохід від реалізації виготовлених товарів або послуг, і процесів керування апаратом управління підприємства. Тобто бізнес – це більш широке поняття, ніж підприємництво, бо воно включає в себе і економічні інтереси суб'єкта господарювання, і величину, і обсяг діяльності. До того ж суб'єктами бізнесу, на відміну від підприємництва, є не тільки підприємства, а й споживачі товарів і послуг, державні установи. Саме тому бізнес-адміністрування спрямоване на системний підхід до організації всіх процесів функціонування підприємства, стимулювання до зростання обсягів виробництва продукції чи послуг, ефективного використання ресурсів, підтримку іміджу підприємства, прагнення до удосконалення професіоналізму працівників.

Щоб досягнути результатів у бізнесі менеджери підприємств повинні відходити від стандартних підходів до організації управління. Як це зробити? Сучасна сфера управління повинна охоплювати не лише ситуацію на внутрішніх ринках і потреби відповідно внутрішніх споживачів, а й на інших міжнародних ринках задля розширення можливостей підприємства. Тобто менеджери повинні мати глобальний погляд на процеси в організації управління. До того ж вони не мають забувати про те, що розвиток підприємств обумовлений зміною таких чинників як попит і пропозиція на ринку, зовнішнє середовище і конкуренція, внутрішнє середовище, екологія тощо. Тому

необхідно розрахувати кроки наперед і виявити як певне рішення стосовно однієї проблеми буде впливати на інші сфери діяльності підприємства в цілому.

Впровадження інформаційних технологій та користування мережею Інтернет також позитивно впливає на функціонування підприємств. Бізнес – адміністрування зорієнтовано на вихід на нові ринки, шляхом швидкого отримання і донесення інформації щодо товарів та послуг. Це дає змогу фільтрувати необхідну інформацію в середині організацій і складати конкретний погляд на ситуацію у підприємстві для подальшого прийняття рішень щодо успішного його функціонування.

Підсумовуючи, можна сказати, що розвиток економіки в цілому дуже впливає на принципи управління підприємствами і ведення бізнесу. Воно потребує нового погляду на функціонування організації, чіткого уявлення про складність задач, які постають перед підприємствами в сучасних умовах господарювання, високого професіоналізму і логічного прийняття рішень щодо розвитку організації. Бізнес-адміністрування відкриває нові можливості для розширення виробництва товарів або послуг, що понесе за собою виведення підприємств на новий рівень розвитку, відкриття нових ринків, світове визнання.

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ ЗМІН ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ

П. А. ФІСУНЕНКО, канд. екон. наук, доц.

П. Р. ФИЛИМОНОВА, студентка

Придніпровська державна академія

будівництва та архітектури

м. Дніпро, Україна

Бізнес-адміністрування (або ділове адміністрування) – це мистецтво управління бізнесом.

Бізнес-адміністрування – поняття, нерозривно пов'язане з менеджментом, охоплює широке коло завдань:

- аналіз конкурентоспроможності фірм і привабливості ринків;
- оцінка фінансового ринку;
- розробка стратегічного плану управління компанією;
- організація і управління структурними підрозділами компанії;
- антикризове управління і т.п.

Сучасні соціально-економічні реалії спонукають до змін, вимагають безперервного вдосконалення системи управління на підприємстві, пошуку нових напрямків діяльності, розвитку технологій.

Організаційні зміни є одним із найважливіших об'єктів управління. Це сукупність змін в організації, що зумовлюють здійснення нововведень та можуть відбуватись у таких напрямках: зміна цілей організації, структури,

техніки, технологічних процесів, конструкцій виробів, управління виробничо-господарською діяльністю.

Мета управління змінами – підвищення ефективності діяльності та посилення конкурентних позицій, що є довгостроковою ціллю будь-якої організації.

Відомий американський економіст Честер-Ірвінг Бернард (1886—1961) стверджує, що перед реалізацією певних організаційних змін доцільно:

- робити зважений вибір управлінських важелів з метою забезпечення необхідного впливу на підлеглих, причетних до змін;
- враховувати структуру та обсяги витрат, які зумовлюються змінами, та ймовірність їх повної окупності;
- брати до уваги фактор часу;
- спрямовувати зміни в напрямку підвищення ефективності діяльності організації.

Власне, управління організаційними змінами є конкретною функцією менеджменту. Тому технологія управління ними реалізується через загальні функції менеджменту, охоплюючи такі етапи:

1. Планування організаційних змін.
2. Організування колективів працівників та окремих виконавців – учасників організаційних змін.
3. Мотивування працівників — учасників організаційних змін.
4. Контролювання результатів організаційних змін.
5. Регулювання відхилень, збоїв тощо, виявлених у процесі організаційних змін.

Вибір моделі управління змінами – складний процес, що потребує уваги, обізнаності у справі та врахування всіх особливостей організації. Існує безліч таких моделей, серед них найпоширенішими є класична модель К. Левіна, «Теорія Е» та «Теорія О» М. Біра та Н. Норія, метафори Г. Моргана, модель узгодження Д. Надлера та М.Л. Ташмена, модель Д. Коттера, методологія А. Адізеса, модель «дослідження-дія» та ін..

Через непередбачуваність і швидкість змін умов господарювання в сучасній українській економіці вважається, що ризик невдачі у разі проведення стратегічних змін на підприємствах набагато вищий, ніж при збереженні сталого, традиційного способу дій. Проте розраховувати на ефективність діяльності підприємства в майбутньому може тільки той, хто прагне не відставати від сучасних вимог, що відповідають духу часу, чітко визначає стратегію розвитку і постійно здійснює стратегічні зміни. Для тих, хто зробить зміни невід'ємною частиною своєї ділової практики, ризик втратити свій бізнес значно менший, ніж для тих, хто уникає змін.

Список використаних джерел:

1. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами : навч. посібник / І. А. Косач, Л. С. Ладонько, І. В.Калінько. – Чернівці : ЧДІЕУ, 2013. – 215 с.

АУТСОРСИНГ У ТОРГІВЛІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

О. В. ПОШИВАЛОВА, канд. фіз.-мат. наук, доц.
А. В. ЛЕНЬ, В. Є. ДАНИЛОВА, студентки
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
49128 Україна, м. Дніпро, ж/м Червоний Камінь, 5/180
liss1995@inbox.ru

Успіх щодо конкретного ринкового середовища досягається лише тими підприємницькими структурами, що мають змогу здійснити мінімізацію своїх витрат, не залишаючи без уваги високу якість товарів та послуг. Тому аутсорсинг являє собою сучасний інструмент управління, що дає можливість господарюючим суб'єктам підвищити свої конкурентні переваги на ринку через підвищення ефективності бізнес-процесу та якісних характеристик товарів та послуг, що надаються.

Аутсорсинг являє собою передачу суб'єктом господарювання певного бізнес-процесу або виробничої функції шляхом укладення відповідного договору. Після підписання документів, цими процесами починає керувати та розпоряджатися інша компанія, спеціалізація якої знаходиться у відповідній області.

Торгівельна діяльність має відношення до галузей, що мають значні витрати на заробітну плату у загальному обсязі витрат. У зв'язку з цим, особливої актуальності набувають питання стосовно застосування нових форм та механізмів організації торгівлі, що мають на меті мінімізацію витрат, що необхідно понести. Ефективним шляхом вирішення цих питань у торговельній сфері є застосування аутсорсингу.

Основний принцип аутсорсингу полягає у тому, щоб займатися тією діяльністю, яку ти можеш виконувати краще інших, та доручати іншим робити те, що вони виконують краще та дешевше. У тих випадках, коли торговельні підприємства не мають змоги долучати необхідних спеціалістів для вирішення поставлених завдань, або за результатами проведеного аналізу, виконання цих завдань буде неефективним та потягне за собою значні матеріальні витрати, варто застосувати аутсорсинг.

Наразі аутсорсинг вже тривалий час вийшов за межі, що були встановлені спочатку. «Американська» технологія сьогодні стала не лише актуальною методикою управління, але й окремим сектором бізнесу – самостійним та, виходячи з обсягів розвитку, доволі прибутковим.

Завдяки аутсорсингу існує можливість застосовувати в торгівлі більш сучасні технології та системи, а також висококваліфіковані професійні ресурси. Наприклад, якщо підприємство залучає фахівців в області технології, то при впровадженні програмного забезпечення, фірма може швидко реалізувати певні зміни в системі управління супермаркетів, які розташовані в містах України. Сукупність перерахованих переваг аутсорсингу дають можливість підприємству, яке займається торгівлею, збільшити конкурентоспроможність та

знизити ризики, які пов'язані з постійним кадровим складом.

Але поряд з перевагами аутсорсингу існують і недоліки, які можуть відбутися щодо страхування нерухомого майна. До недоліків можна віднести труднощі в управлінні торговельною мережею, що пов'язано насамперед з певною технологічною неузгодженістю та подвійною підпорядкованістю працівників. Тобто, це означає, що працівник може мати два роботодавця. Це в результаті призведе до збільшення суперечностей, пов'язаних з дисциплінарною відповідальністю, технікою безпеки та організацією робочого місця.

Отже, аутсорсинг дозволить знизити закупівельні витрати та оптимізувати систему управління, що є важливою запорукою успіху, а також він надає доступ до сучасних технологій та надає доступ до глобального ринку. На нашу думку, щоб аутсорсинг в Україні успішно функціонував, необхідно прийняти закон про аутсорсинг, який встановлює права і обов'язки всіх зацікавлених сторін.

ЛІКВІДНІСТЬ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

О. І. ЩУРЕВИЧ, аспірантка

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
79008, м. Львів, проспект Свободи, 18
sh-oi@ukr.net*

На сучасному етапі розвитку фінансового сектору особливої актуальності набуває питання підтримання оптимального рівня ліквідності комерційних банків, від якого залежить ефективність, рентабельність банківського бізнесу.

Розрізняють ліквідність банку та банківської системи. Отже, ліквідність банку – це його здатність своєчасно, у повному обсязі виконати свої зобов'язання, тобто проводити розрахунки, платежі, виплати вкладникам та загалом здійснювати активно-пасивні операції. Ліквідність банківської системи – це такий стан, що передбачає своєчасність, безперервність виконання усіх грошових зобов'язань банківського сектора, та дає змогу визначити достатність коштів в економіці. Дані визначення підкреслюють важливість правильного управління ліквідністю як окремого банку, так і банківської системи, оскільки саме вона безпосередньо впливає на можливості подальшого динамічного розвитку банківського сектора.

Варто зазначити, що недостатня та надлишкова ліквідність банківської системи не є позитивним явищем, тому що у першому випадку банківська установа не має ресурсів для виконання своїх функцій, а у другому – неефективно їх використовує. У зв'язку з чим, потрібно визначити такий рівень ліквідності, коли банк буде фінансово стійким і рентабельним.

Регулювання ліквідності банківського сектора здійснюється за допомогою стандартних інструментів та адміністративних методів.

Значення нормативів та обсяг операцій з підтримання та стерилізації ліквідності за 2013-2017 рр. відображено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Значення економічних нормативів ліквідності та загальний обсяг операцій з підтримання та вилучення ліквідності банків за 2013-2017рр.*

Станом на	Нормативи ліквідності (нормативне значення)			Підтримання ліквідності, млн. грн.	Стерилізація вільної ліквідності, млн. грн.
	Н4 (20%)	Н5 (40%)	Н6 (60%)		
01.01.2013р.	69,26	79,09	90,28	40 446,2	16 716,0
01.01.2014р.	56,99	80,86	89,11	33 581,3	270 407,0
01.01.2015р.	57,13	79,91	86,14	149 890,7	1 472 737,0
01.01.2016р.	78,73	79,98	92,87	61 412,3	2 849 235,0
01.01.2017р.	60,79	102,14	92,09	51 265,3	2 946 856,0

* Складено автором за даними НБУ

Дані таблиці 1 демонструють перевищення нормативних значень Н4, Н5 та Н6 більше, ніж у 1,5 рази, що свідчить про надлишкову ліквідність у системі. Протягом аналізованого періоду спостерігається щорічне збільшення операцій із вилучення надлишкової ліквідності – за весь 2012р. їхній обсяг становив 16,7 млрд. грн., протягом 2013р. – 270,4 млрд. грн., 2014 – 1,47 трлн. грн., 2015р. – 2,849 трлн. грн., 2016р. – 2,947 трлн. грн. Тобто, комерційні банки мали достатній обсяг фінансових ресурсів для спрямування у реальний сектор економіки, натомість вони їх вкладали у депозитні сертифікати НБУ. Така ситуація зумовлена високими процентними ставками за операціями з депозитними сертифікатами НБУ, порівняно з кредитуванням реального сектору, та меншими ризиками. НБУ потрібно стимулювати комерційні банки здійснювати інвестиції у національну економіку, що сприятиме її розвитку..

Таким чином, підтримання оптимального рівня ліквідності сприятиме ефективній роботі банківських установ та стабільності банківської системи.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
2. Банківські операції: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 312 с.

BUSINESS INTELLIGENCE ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО КОНСАЛТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

А. В. ШЕПЕЛЬ, студентка
М. Ф. АВЕРКИНА, д-р екон. наук проф.
Національний університет «Острозька академія»
35800, м.Острог, вул.Семінарська,2
alina.shepel@oa.edu.ua

У цифрову епоху інформаційний консалтинг шалено набирає обертів. Згідно результатів досліджень, опублікованих інформаційним агентством «Reuters», 91% управлінців Франції та 95% управлінців США вважають, що

інформація – це ключовий чинник, від якого залежить процес прийняття рішень [1]. Розробити стратегію інформаційного забезпечення, обрати релевантне інформаційне рішення, що адаптоване до індивідуальних потреб клієнта у будь-якій сфері, підготувати інформаційно-аналітичні огляди конкретних галузей і підприємств, створити і керувати базами даних, надати бізнес-довідку про потенційних партнерів по бізнесу чи про конкурентів – цінні та важливі інформаційні потреби для кожного бізнес-гравця. Скористатись засобами інформаційного консалтингу чи прийняти рішення на основі власних суджень - вибір, який постає перед ОПР, а власне у доцільності цього вибору полягає актуальність дослідження.

Вагомою частиною стратегії розвитку підприємства є якість процесів інформатизації та документообігу компанії. Актуальне та адекватне інформаційне забезпечення створює потужний фундамент управлінських рішень, від яких і залежить розвиток підприємства як в короткостроковий, так і в довгостроковий період. Аналіз документарних потоків, прогнозування ринку, пошук нових можливостей розвитку бізнесу і ринків збуту, що здійснюється на основі збирання і аналізу ділової та науково-технічної інформації – те, що потребує кожне підприємство в умовах здорової конкуренції та є основними завданнями інформаційного консалтингу.

Одною з вагомих складових інформаційного консалтингу є інструменти Business Intelligence - ієрархічно-синергетичний комплекс концепцій, технологій і засобів (OLAP, Data Mining, Business Performance Management), який дозволяє підвищити ефективність автоматизації аналітичної обробки даних для підтримки прийняття рішень у різноманітних сферах. Інструменти Business Intelligence забезпечують швидке добування потенційно корисної інформації, їх акумуляцію та візуалізацію для підтримки прийняття більш корисних рішень, які недоступні без цього аналітичним робочим групам будь-якого розміру, інтелектуальної потужності і досвіду [2].

В сучасних умовах практика управління переконує, що впровадження інструментів Business Intelligence у бізнес-організаціях України підвищує ефективність та прибутковість функціонування, проте, на жаль, ці процеси досить сповільнені. Інструменти Business Intelligence активно почали використовувати великі компанії, організації ІТ-сфери та напряму розробки програмного забезпечення. Засоби Business Intelligence застосовуються для наступних бізнес-задач: вимірювання, аналітика, корпоративна звітність, управління знаннями.

Використання та постійна робота над впровадженням та удосконаленням ВІ-інструментів дозволять налагодити процеси на підприємстві, які залежать від якості, доступності, повноти, комплексності, актуальності інформації та сприятиме формуванню раціональних рішень, які позитивно вплинуть на розвиток підприємства.

Список використаних джерел:

1. Інформаційний консалтинг // Інформаційні продукти і послуги. – 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/informacijniproduktiiposlugi/informacijni-konsalting>.

2. Нотатки про Business Intelligence. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/qb2Toh>.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЗМІН ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

М. С. ВЛАДИМИРОВА, канд. екон. наук ст. викл.

І. В. ЗУБЕНКО, студентка

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

На фоні постійних змін соціально-економічних реалій в сучасному світі система управління на підприємстві вимагає постійного перетворення, вдосконалення та періодичного пошуку нових напрямів діяльності. Бізнес-адміністрування – це своєрідне мистецтво управління бізнесом.

В умовах світової глобалізації вплив зовнішнього середовища на управління є більш відчутним і, як наслідок, управлінці вимушені постійно знаходити шляхи модифікації власної роботи для забезпечення нормального функціонування бізнесу. Здатність пристосовуватися до змін в зовнішньому середовищі – одна з основних умов бізнесу.

Багато світових та вітчизняних науковців займаються дослідженням чинників зовнішнього середовища та їх впливу на ефективність управління підприємством, а саме: В. Лопатовський, Т. Примак, Б. Мізюк, К. Мамонов, Б. Скоков, О. Короп, Ф. Котлер, Дж. Белл та інші. Провівши аналіз робіт, які містять пропозиції щодо вирішення проблем пристосування організації управління під впливом інтернаціоналізації в умовах глобалізації, очевидно, що кожна з них є актуальною, проте в той же час повністю не охоплює вирішення усіх проблем.

Для забезпечення оперативного реагування на стрімкі та неочікувані зміни, а також прогресивну мінливість бізнес-середовища, необхідно побудувати організаційно-злагожену систему управління підприємством.

В умовах сучасного мінливого оточуючого середовища підприємства необхідно розглянути та модернізувати застосування процесного принципу організації управління підприємствами. На сьогоднішній день процесний підхід є найбільш прогресивним, і може широко застосовуватися у різних сферах діяльності. Це один з небагатьох способів забезпечення конкурентоспроможності підприємства, не зважаючи на умови діяльності, що не піддаються корегуванню. Враховуючи те, що організації зобов'язані дотримуватися державних законів, вимог органів державного регулювання та швидко реагувати на зміни, які відбуваються у законодавстві, компетентність усіх, без виключення, співробітників, які мають відношення до управління, у юридичних питаннях, безпосередньо пов'язаних та впливаючих на діяльність підприємства, є необхідною рисою персоналу, наявність якої суттєво підвищить

ефективність роботи підприємства.

Також одним із важливих моментів, на який необхідно звернути увагу, є впровадження на підприємствах технології Workflow. Провідні вчені-економісти вважають її основою моделі організації сучасного бізнесу. Це - ідеальна модель для впровадження на вітчизняних підприємствах. Правильна адаптація, яка повинна відповідати організаційній структурі та специфіці напрямку діяльності підприємства дасть змогу ефективніше упорядковувати діяльність та спрямувати її не лише на отримання прибутку, а й зробити підприємство соціально-відповідальним, що також забезпечить додатковий захист від впливу зовнішніх факторів.

За умов правильного втілення теоретичних засад у життя, бізнес-адміністрування українських підприємств зможе вийти на новий рівень та відповідати суворим вимогам глобалізації світового ринку, а також, убезпечити підприємства від неочікуваних змін у вітчизняному та світовому законодавстві, які без удосконалення структури управління могли стати фатальними.

Список використаних джерел:

1. Карсеюн В. І. Менеджмент у підприємствах торгівлі та громадського харчування / В. І. Карсеюн, М. А. Манов. – Київ: Вища шк., 2011. – 321 с.
2. Цигилик І. І. Основи підприємництва: навч. посібник / З. М. Криховецька, Т. М. Паневник. – 2-е видання. - Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 224 с.

ТРАНСФОРМАЦІЯ HR-АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
nvolgina30.06@gmail.com*

В умовах поточних змін бізнес-середовища, коли компаніям необхідно адаптуватися до нових реалій, міняються інструменти управління організацією, а також традиційні функціональні складові. Бізнес повинен мати високу міру адаптивності, оскільки найближчим слід очікувати збільшення об'єму роботи на тлі скорочень, часту зміну стратегії компанії і необхідність оптимізації штату персоналу.

Дослідження, проведене у Великобританії Chartered Institute of Personnel and Development продемонструвало зв'язок правильної політики і практики HR з продуктивністю і якістю продукту. Оцінка підприємств інвесторами дуже залежить від «невідчутних» активів, цінність яких може складати від 0 до 55% зміни його ринкової вартості [1]. До них відносяться: здатність розвивати відданих працівників, урівнюючи індивідуальні і корпоративні цінності; якість управління бізнесом; здатність працювати, уникаючи конфліктів між відділами і

спеціалізаціями; здатність працівників до придбання навичок і нових методів роботи; здатність організації змінюватися і фіксувати ці зміни.

Коливання зачепили і HR-підрозділи як одну з головних одиниць успішного розвитку бізнесу. Роль функції HR перейшла з області соціального забезпечення і адміністрування в більш професійну область стратегії, практики і послуг.

Трансформуючись, HR-адміністрування починає розширювати функції, враховуючі нагальні потреби не тільки бізнесу і суспільства. Наприклад, для підвищення мотивації персоналу компанії все частіше залучають співробітників до волонтерських програм або пропонують брати участь у благодійних акціях.

В провідних компаніях поширюється використання ігрового підходу до рішення бізнес-завдань – гейміфікації. За допомогою цього інструменту оптимізують такі процеси, як навчання і мотивація співробітників. Низькорівневі процеси автоматизуються або передаються в регіональні відділення, що значно здешевлює витрати на персонал.

Також сьогодні дуже сильно стираються грані між різними компаніями і бізнесами, функціональними напрямками: на ринок виводяться однакові продукти і рішення незалежно від напрямку діяльності організацій, використовуються схожі технології. Найбільш успішною стане та команда, яка максимально ефективна, використовуючи сучасні технології, а головне завдання HR-підрозділу – забезпечити формування такої команди. Крім того, у багатьох випадках набагато ефективніше віддавати HR-адміністрування на аутсорсинг професійним компаніям, ніж займатися самим. Це дозволить меншими витратами досягти найбільшого результату.

Список використаних джерел:

1. HR: от администрирования к стратегическому управлению [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.management.com.ua/hrm/hrm020.html>

ІМІДЖБІЛДІНГ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

О. В. ПОПЕНКО, студентка

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М.Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
olesya060410@gmail.com*

Запорукою прибуткового ведення бізнесу в ринковій економіці є виявлення потреб споживачів і максимально повне їх задоволення, що обумовлює посилення ролі маркетингової складової діяльності. Трансформація умов ведення бізнесу призводить до трансформації парадигми управління маркетинговою діяльністю. На зміну концепції виробничо - збутового

маркетингу приходить концепція соціального маркетингу. За цих обставин імідж (репутація) підприємства стають активом, від використання якого значною мірою залежить успіх бізнесу та його ринкова вартість. Крім того, імідж виступає одним з головних інструментів взаємодії підприємства з його стейкхолдерами.

Побудова позитивного іміджу належить до важливих завдань підприємства, яке вирішується в рамках технологій іміджбілдінгу, важливою складовою яких є інформаційні комунікації. Актуальність іміджбілдінгу обумовлена також загостренням конкуренції серед виробників, які пропонують схожу між собою продукцію та послуги, що створює проблеми завоювання (утримання) ринку збуту та приваблення потенційного клієнта.

Іміджбілдінг являє собою процес формування іміджу та заходів, що дозволяють конкретному підприємству завоювати «широку аудиторію» та заробити відповідну репутацію. Сьогодні іміджбілдінг стає потужним важелем розвитку та орієнтиром на перспективу. В ринкових умовах господарювання позитивний імідж є вагомою конкурентною перевагою підприємства і напряду впливає на його конкурентоспроможність. Імідж являє собою інструмент досягнення стратегічних й тактичних цілей підприємства, а саме збільшення обсягів продажу, розширення ринків збуту, налагодження нових зв'язків.

Іміджбілдінг поєднує в собі сукупність послідовних, взаємопов'язаних, системних і безперервних дій, відповідних процесів та технологій, що виникають з приводу створення, підтримки і просування іміджу підприємства. Кожне підприємство прагне бути успішним, перевершити своїх конкурентів та зайняти відповідну ланку у суспільному житті, і саме іміджбілдінг забезпечує умови на шляху досягнення цих цілей.

Головним призначенням іміджбілдінгу є створення альтернативи, тобто заміни реального образу організації за допомогою спеціальних дій, які систематично нав'язують інформацію. Він виконує такі функції, які допомагають сформувати цілісне сприйняття образу підприємства різними соціальними групами, оцінити його структуру й ефективність управління, викликати довіру громадськості й лояльне ставлення, адже саме рівень довіри визначає ступінь розвитку його іміджу. За допомогою іміджбілдінгу розширюється «аудиторія» та збільшується пізнаваність підприємства через поширення інформації, пов'язаної з його діяльністю, створюється репутація підприємства, позитивний образ. Проте підприємству слід пам'ятати, що важливо не тільки створити гідну репутацію, але й виправдовувати її.

Таким чином, іміджбілдінг підприємства, який можна позиціонувати як упорядковану ефективну діяльність і взаємодію з планування, формування, організації і реалізації позитивного іміджу, в ринковій економіці, є необхідною умовою успішного функціонування підприємства на ринку і забезпечення його стратегічної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Управлінська концепція іміджбілдінгу [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://business-inform.net/pdf/2011/1_0/90_94.pdf

РЕІНЖИНІРИНГ ЯК АНТИКРИЗОВИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОЇ ЕКОНОМІКИ

А. В. КУЩ, студентка

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
basmachka2896@gmail.com*

Сучасний стан рецесії економіки України, а саме функціонування підприємств в умовах кризи на тлі турбулентності ринкового середовища, збільшення динамізму та поширення процесів глобалізації ринків стимулює керівників підприємств до пошуку шляхів виживання бізнесу. Це спонукає підприємства до використання сучасних ефективних антикризових інструментів управління бізнесом, до яких беззаперечно можна віднести реінжиніринг бізнес-процесів (РБП), що передбачає здійснення докорінних перетворень в управлінні підприємством, заснованих на впровадженні нових технологій на базі оптимізації бізнес-процесів.

Родоначальником терміну вважається Майкл Хаммер, що визначає «реінжиніринг» як фундаментальне переосмислення й радикальне перепроєктування бізнес-процесів підприємства для досягнення стрибкоподібних покращень в основних актуальних показниках його діяльності. Так як об'єктом реінжинірингу є саме бізнес-процес, то компанії піддають реінжинірингу роботу, що виконується персоналом, внаслідок чого отримують цілісну картину функціонування у вигляді послідовності і результативності процедур, а також враховуючи всі необхідні ресурси для здійснення підприємницької діяльності.

В той час як загальновідомими успішними прикладами проведення реінжинірингу є компанії IBM Credit, Ford та Kodak, прогресивні вітчизняні підприємства тільки починають використовувати цей інструмент управління в своїй практиці. Тому актуальним завданням є адаптація методів реінжинірингу до умов вітчизняної економіки.

Про наявність проявів кризи у вітчизняній економіці свідчить негативна динаміка основних економічних показників, серед яких - індекс промислового виробництва, який в лютому 2017 року склав 97,8%, в той час як у 2014 р. цей показник становив 100,5% [1]. Падіння виробництва в основних галузях національної економіки (добувній, машинобудуванні та ін.) відбувається через скорочення попиту на промислову продукцію, зниження рівня інвестиційної активності, наявність проявів фінансової кризи.

В сучасних реаліях вітчизняні підприємства потребують впровадження антикризового реінжинірингу, який орієнтований на удосконалення бізнес-процесів для забезпечення протидії негативному впливу зовнішнього середовища на функціонування бізнесу. При плануванні заходів із удосконалення бізнес-процесів підприємства слід враховувати, що варіанти

удосконалення визначаються поточною ринковою кон'юнктурою, існуючим станом бізнес-процесів і загальною стратегією розвитку бізнесу [2].

Реінжиніринг бізнес-процесів підприємств – складне завдання, яке потребує комплексного підходу і врахування ресурсних можливостей підприємства. Проте результатом успішної реалізації антикризового реінжинірингу бізнес-процесів є здобуття таких ключових переваг як зміна критеріїв оцінки ефективності роботи (від оцінки діяльності до оцінки результату), більш повне використання людського чинника та застосування технологій управління, що відповідають економічним умовам.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Волгіна Н.О. Управління основними бізнес-процесами будівельних підприємств в умовах турбулентної економіки [Електронний ресурс] / Н.О. Волгіна. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/45222/1/ilovepdf_com-54-56.pdf

АСПЕКТЫ БИЗНЕС-АДМИНИСТРИРОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ИЗМЕНЕНИЯ ВНЕШНЕЙ СРЕДЫ

Н. А. ВОЛГИНА, ст. преп.

Е. А. АСТАШЕНКО, студентка

В. В. СЛУХАЙ, студентка

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова*

*61002 Украина, г. Харьков, ул. Маршала Бажанова, 17
nvolgina30.06@gmail.com*

Управление предприятием в условиях меняющейся среды требует новых подходов к организации процесса управления и применения современных управленческих инструментов, одним из которых является бизнес-администрирование. В основе бизнес-администрирования лежит системный взгляд на предприятие и процессный подход к организации его работы. Эффективность этой деятельности в значительной мере определяет степень достигаемости стратегических и тактических целей в условиях нестабильной рыночной среды.

Большое количество факторов, влияющих на бизнес-администрирование, принято разделять на факторы внутренней и внешней среды. Но все факторы внешней и внутренней среды так или иначе взаимосвязаны и взаимодействуют друг с другом.

Современная внешняя среда предприятий характеризуется чрезвычайно высоким уровнем неопределенности. Основные значимые черты внешней среды: сложность, изменчивость, взаимосвязанность факторов, турбулентность, неуправляемость, коммуникабельность. В таких условиях главной задачей

предприятия становится быстрое реагирование на изменения и внедрения соответствующих мероприятий в организации и осуществлении предпринимательской деятельности. Анализ рынка и потребностей потребителей, исследования изменений в их потребностях и поведении стали основными, стратегически важными процессами предприятия, определяющими всю дальнейшую его деятельность по созданию продукта, его производства, доведения до потребителя и получения прибыли.

Эффективность бизнес-администрирования определяется возможностью оценки и контролируемости параметров деятельности всех участников хозяйственных процессов в организации. Четко установленные функциональные обязанности, сроки выполнения, количественные и качественные характеристики текущих и конечных результатов деятельности, установление объективного, понятного и прозрачного порядка поощрений является убедительным инструментом гарантированного достижения задач организации.

Для того чтобы эффективно осуществлять бизнес-администрирование необходимо постоянно анализировать влияние факторов внешней и внутренней среды и устанавливать связь между сильными и слабыми сторонами, а также возможностями и угрозами.

Внедрение качественного бизнес-администрирования в практику работы предприятия будет способствовать адаптации его к рыночным условиям и обеспечению успешного функционирования в меняющейся среде.

ВИКОРИСТАННЯ БІЗНЕС – АДМІНІСТРУВАННЯ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНОЮ ГАЛУЗЗЮ

С. Ю. ЮР'ЄВА, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
yurevass@mail.ru

Як відомо, будівництво є галуззю матеріального виробництва, яка забезпечує створення та реконструкцію об'єктів виробничого, комунально-побутового, соціально-культурного та житлового призначення.

На сьогодні неможливо не звернути увагу на необхідність подолання наслідків впливу складної економічної ситуації в Україні на діяльність будівельної галузі, підсумком якого стало зменшення обсягів будівництва.

Головною проблемою розвитку будівельної галузі залишається збільшення собівартості робіт через подорожчання основних складових будівництва і для того, щоб продовжувати працювати рентабельно будівельні компанії змушені підвищувати вартість робіт і послуг.

Проаналізувавши сучасний стан будівельного ринку в Україні можна стверджувати, що на розвиток будівельної галузі найбільше впливають такі зовнішні фактори: світова економічна криза; загострення політичної та економічної ситуації в Україні; несприятливий інвестиційний клімат та ін.

Тобто, основними завданнями в галузі будівництва в сучасних умовах є докорінна зміна інвестиційної політики, значне скорочення кількості одночасно споруджуваних об'єктів, істотне зменшення рівня незавершеного будівництва, розвиток малих і середніх населених пунктів.

Щоб уникнути наслідків кризи, в будівельній галузі необхідно використовувати антикризове управління, сутність якого можна визначити як систему заходів, спрямованих на запобігання або пом'якшення кризи, а також на утримання функціонування підприємств в режимі виживання в даний період і вихід підприємств з кризи з мінімальними втратами.

Цільова спрямованість антикризового управління будівельною галуззю є в забезпеченні стійкості та надійності функціонування будівельного комплексу, який створює комфортні та безпечні умов проживання у місті.

Управління будівництвом охоплює проведення єдиної технічної політики в галузі, планування та розробку організаційно-правових засад проектування й будівництва, їх матеріально-технічне та фінансове забезпечення, нормування, роботу з кадрами, організацію техніки безпеки та охорону праці, проведення заходів щодо підвищення якості архітектурних і будівельних робіт, здійснення контролю за додержанням будівельних правил, норм і стандартів та ін.

На наш погляд, лише нові підходи в управлінні до вирішення існуючих проблем дозволять покращити існуючий стан в галузі. Одним з таких напрямків пропонується впровадження саме бізнес-адміністрування, яке в свою чергу дозволяє здійснити розробку стратегічного управління, оцінку фінансових потоків, оцінку рентабельності, зниження ризиків, завдяки використанню формальних, адміністративних, наказових форм і методів в управлінні кожним будівельним підприємством.

Тому, узявши за основу базові принципи бізнес-адміністрування: системність; розмежування функцій і повноважень; оперативність; процесний підхід; можливість оцінки і контролюваність параметрів діяльності всіх учасників; орієнтація на розвиток технологій та ін., на наш погляд, з'являється можливість створення системи антикризового управління саме для будівельної галузі.

Таким чином, система антикризового управління, яка спирається на принципи бізнес-адміністрування, сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень, завдяки яким підвищиться швидкість реакції на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, тобто з'явиться можливість вибору найкращого вибору варіанту поведінки в кризі; розробці та впровадженню інноваційних проектів, що в свою чергу дозволить будівельній галузі вийти з кризи.

СЕКЦІЯ 6

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

Керівник секції – канд. екон. наук, доцент Н. В. Бібік
Секретар секції – ас., канд. екон. наук О. С. Вороніна

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.
О. Д. ПАНОВА, ст. викл.
О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
dymchenkoov@gmail.com, panova_biz@ukr.net, boderad@ukr.net*

В умовах обмеженості державних та місцевих бюджетів державно-приватне партнерство (ДПП) набуває подальшої актуальності у забезпеченні розвитку соціально-економічної інфраструктури, заповнюючи прогалину між повною приватизацією і традиційними державними закупівлями. Безумовними перевагами ДПП для державного сектору є уможливлення прийняття комплексних рішень за крупними інфраструктурними проектами; зосередження на реальній доданій вартості проекту на відміну від компенсаторного підходу; фокусування на очікуваних кінцевих результатах проекту, а не на деталізації витрат, що, в свою чергу, зобов'язує потенційного приватного партнера пропонувати інноваційні рішення задля виконання вимог проекту; зменшення часу на імплементацію проекту; перерозподіл ризиків у відповідності до компетенції кожної із сторін та ін. Поряд з цим існує ряд проблемних питань, які слід урахувувати при оцінці ефективності проектів ДПП, таких як, більш висока вартість інвестиційного капіталу, складність договірних відносин ДПП, обмежена гнучкість у зв'язку із довгостроковим характером проектів ДПП.

Вартість за гроші (англ. Value for Money – VfM) є загальноприйнятим показником потенційної ефективності проектів ДПП, але визначення даного терміна потребує уточнення, урахувуючи «об'єктивну» (економічну) та «суб'єктивну» (соціальну та екологічну) складові вартості, що зумовлює методику VfM-оцінювання.

На даний час розроблено інструментарій оцінювання економічної складової VfM (на базі компаратору державного сектору), але соціальна та екологічна складові не набули практичного урахування у рамках системного підходу оцінювання VfM. Практика реалізації проектів ДПП демонструє

приклади значного зростання цін на послуги в результаті повторного обговорення договорів ДПП, особливо в проектах з водопостачання, невчасного реагування на екологічні негативні наслідки реалізації проекту, відсутності механізму залучення громади до планування проектів ДПП у зв'язку із конфіденційністю комерційної інформації. Таким чином, поряд із підвищенням інвестиційної привабливості інфраструктурних об'єктів для приватного партнера, актуальним є розробка стимулів з боку держави щодо забезпечення комплексної економічно-соціально-екологічної сталості в процесі ініціації та реалізації проектів ДПП.

DIGITAL LITERACY ЯК ПІДґРУНТЯ УСПІШНОСТІ E-GOVERNMENT ІНІЦІАТИВ

Н. О. МАНАКОВА, канд. техн. наук, доц., дослідник
Технічний університет в Кошице, Словаччина

Н. В. МАКОГОН, ас.
*Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
natalym@rambler.ru, macnat@rambler.ru*

Центральна тема нашого дослідження стосується того, наскільки важливими є цифрові навички громадян, щоб можна було в повній мірі реалізувати сучасні підходи до реалізації цифрового, або електронного уряду. В цьому докладі розглянемо зв'язок термінологічних засад для створення фреймворку подальшого дослідження.

Електронний уряд (E-Government) - це використання інформаційних та комунікаційних технологій в процедурах державного управління.

Наприклад, один із аспектів електронного уряду це наявність цифрових громадських послуг. В цьому аспекті модернізація і оцифровка комунальних послуг можуть привести до підвищення ефективності державного управління, як для громадян і підприємств, так і уряду. Для підприємств, крім того, він (електронний уряд) може також включати подання пропозиції в електронній системі тендера, фіскальних документів в податкових органах, тощо.

Термін цифровий громадянин (digital citizen) будемо відносити до особи, що використовує інформаційні технології (ІТ) для того, щоб брати участь в суспільстві і політиці.

Люди, які характеризують себе як цифрові громадяни часто використовують ІТ широко, створюючи блоги, використовуючи соціальну мережу, а також участь в онлайн-журналістиці. Хоча цифрове громадянство потенційно починається, коли особа користується електронною поштою, використовує електронну комерцію, щоб купити товар в Інтернеті, але процес

становлення цифрового громадянина виходить за рамки простої інтернет-активності.

Цифрова грамотність (Digital Literacy) відноситься до навичок, необхідних для досягнення цифрової компетентності, впевнене і критичне використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) для роботи, відпочинку, навчання і спілкування.

Цифрова грамотність спирається на основні технічні навички використання комп'ютерів та Інтернету. Виділяють наступні категорії навичок:

1. Практичні ІКТ навички які необхідні для дослідження, розробки, проектування, стратегічного планування, управління виробництвом.

2. Користувацькі навички ІКТ це можливості, необхідні для ефективного застосування систем і пристроїв ІКТ індивідом. Користувачі ІКТ застосовують системи в якості інструменту в підтримку своєї власної роботи.

3. Навички електронного бізнесу, які необхідні для використання можливостей, що надаються ІКТ, зокрема в Інтернеті; з метою забезпечення більш ефективної роботи різних типів організацій; нові способи ведення бізнесу і організаційних процесів; для створення нових підприємств.

Для дослідження ефективності та розвитку систем, що реалізують засади електронного уряду, необхідно оцінити поточний стан цифрової грамотності громадян у розрізі наведених навичок та доступу до інтернету.

Інтернет-користувачами будемо вважати всі особи у віці від 14 до 90 років, які використовували Інтернет протягом трьох місяців до обстеження.

Необхідно приділяти увагу, яким саме чином забезпечується доступ до Інтернету. Популярні пристрої для доступу в Інтернеті в домашніх умовах є настільними і портативними комп'ютерами.

Використання мобільного Інтернету визначається як з використанням Інтернету далеко від дому або роботи на портативних комп'ютерах або кишенькових пристроях за допомогою мережі мобільних телефонів або бездротових з'єднань.

Замовлення товарів і послуг фізичними особами, розглядається за 12-місячний період до дати проведення обстеження і включає підтверджене бронювання розміщення або подорожі, придбання фінансових вкладень, телекомунікаційні послуги, відеоігри або програмного забезпечення, а також інформаційні послуги з Інтернету, які є безпосередньо оплаченими. Товари та послуги, отримані через Інтернет безкоштовно виключені. Замовлення, зроблені вручну за допомогою електронної пошти, SMS або MMS, також включаються.

Інформація зібрана в такому розрізі, має показати наскільки суспільство може вважатися цифровим суспільством, та чи достатнє підґрунтя для розвитку більш складних і більш результативних цифрових сервісів, що крім цифрового уряду можуть включати: Digital Law (цифрову юридичну підтримку) та Digital Health (цифрову медичну підтримку).

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ПУБЛІЧНО–ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

I. А. ОСТРОВСЬКИЙ, канд. екон. наук, доц.
*Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова
61002, Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
i.ostrovskiy@mail.ru*

Стимулювання розвитку публічно-приватного партнерства (ППП) є одним з важливих інституційних кроків реального реформування української економіки та європейського вектору її подальшого розвитку. Формування методологічних засад досліджень механізмів PPP дозволяє історично обґрунтовано розглянути тенденції та суперечності соціально-економічних процесів, дослідити їх причини й передбачати наслідки.

При вивченні питання публічно-приватного партнерства важливо використовувати й розвивати підхід, що ґрунтується на аналізі сумісно-розділених відносин у сфері управління й влади. Це необхідно тому, що в соціальних відносинах взаємодіють розділені інтереси, а в самій взаємодії реалізується прагнення до спільних дій з метою задоволення вказаних інтересів.

Усе починається із сумісно-розділеної праці як вихідного економічного відношення, що породжує, з одного боку, людину як суспільну істоту, а з іншого – суспільство як форму об'єднання людей і розгортається в процесі їх історичного розвитку. Сторона роздільності проявляється через розподіл і обособлення різних видів праці та розвивається у ринкову економіку, а сторона сумісності через координацію і управління розвивається в інститут держави. При цьому кожна із сторін, обособлюючись, включає свою протилежність. Чим більший розподіл праці і, відповідно, її приватний характер, тим більшим є її усупільнення. І чим більше розвинений інститут держави, тим більш повною мірою він втілює інтереси людей [1, с. 10].

Щодо відносин державно-приватного партнерства сумісними є відносини об'єднання фінансових, трудових, інтелектуальних та інших ресурсів задля спільної реалізації проектів, а розділеними є відносини власності, розподілу ризиків, а також одержання і привласнення вигід від реалізації проектів PPP.

У процесі розроблення моделі публічно-приватного партнерства важливим є використання методологічних можливостей соціологічної концепції простору. Простір міжсекторного партнерства характеризується комплексом функціонально-значущих полів [2]:

1. Нормативне і правове поле охоплює масив нормативно-правових документів.
2. Ресурсне поле поєднує сукупність матеріальних і нематеріальних можливостей учасників.

3. Фінансово-економічне поле включає не тільки грошові кошти та майно учасників, але і способи їх обліку, переміщення, витрати, а також різні фінансові інструменти.

4. Поле процедур упорядковує механізми міжсекторного партнерства.

5. Інформаційне поле – це система збору, обробки, представлення інформації, необхідної для реалізації партнерських відносин.

Саме в межах партнерства найкраще виявляються та використовуються окремі природні, географічні, ресурсні, культурні та інші відмінності та переваги території для підвищення ефективності її економіки, вирішення соціальних питань.

Список використаних джерел:

1. Гриценко А. А. Економіка України на шляху до інклюзивного розвитку / А. А. Гриценко // Економіка і прогнозування. – 2016. – №2. – С. 9–23.
2. Новаченко Т. В. Державне та приватне партнерство: український та міжнародний досвід: навч.-метод. матеріали / Т. В. Новаченко, Н. В. Піроженко. – Київ : НАДУ, 2013. – 48 с.

PUBLIC AND PRIVATE PARTNERSHIP ON THE LAND MARKET OF CITIES: PROSPECTS OF SUPERFICIES IMPLEMENTATION

GRYNENKO VOLODYMYR, PhD,
*Department of Management and Administration,
National University of Urban Economy at Kharkiv, Ukraine;
Department of Sustainable Development,
Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovak Republic
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
nvbibik@gmail.com*

The processes land market reforming should be targeted on facilitation of developers' access to land resources of cities, construction permits acceleration and minimization of labor costs and time of developers.

The Civil Code of Ukraine renewed in Ukrainian civil legislation such kind of real rights to someone else's property as superficies. Regulation of relations that appear in the processes of establishment, implementation, termination and protection of these rights have been executed under the provisions of the Civil Code, Land Code, laws of Ukraine "On the Fundamentals of Urban Development," "On the Planning and Development" and others.

Superficies (from the Latin. Superficies) has been considered with the Civil Code as the right to use someone else's land for the construction of industrial, residential, social, cultural and other buildings and structures that appears accordingly to a contract. This right to use the land for development can be established for a definite or indefinite period. Land user acquires ownership of buildings and structures built on the land, which is given for development.

The owner of land allocated for housing, have the right to receive payment for its use and land user must, in turn, make such payments. However, to demand payment for use of land is just right, not the obligation of the owner. The owner in the superficies contract may make decision about free use of the land area.

It is proposed to grant municipal and public land areas to developers on the conditions of superficies with already given construction permits.

From the point of view of the investor, the developer this proposed mechanism has the following advantages:

- The ability to start implementing the desired project, to invest in the construction of a new facility in the short term instead of many months waiting for land allotment, registration of the lease or sale. Developer can buy the right to build what he needs on the already allocated land without issuing special permits. Superficies already provides the right to build on the site. Developer should only design (or buy) and agree the project documentation what is an objective technical condition of any development project.

- The possibility at any time to exit the project by transferring the superficies right to another person. In the case of lease of land for construction, the developer who wants to withdraw from the project (e.g. due to bankruptcy) can not transfer rights to land and building maintenance to another person and the person who bought the unfinished building is forced to apply for a new lease and new construction permit what leads to additional costs.

СЕРВЕІНГ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВИД ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ УТРИМАННЯ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

А. Є. ЛЄПЬОШКІНА, студентка

Харківський національний університет міського

господарства ім. О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

boderad@ukr.net

Глобальним трендом світової економіки у сфері управління нерухомості є активне поширення в науці і практиці концепції сервейінгу. Вивчення світового і вітчизняного досвіду[1] показує, що тільки застосування професійного підходу до управління нерухомим майном дозволяє істотно підвищити його ефективність в інтересах власників, користувачів нерухомості, держави і суспільства в цілому. Виокремлення управління житловою нерухомістю в самостійний вид діяльності сприяє збільшенню пропозицій зі сторони професійних керуючих і формуванню конкурентоспроможного ринку послуг з управління, розвитку малого і індивідуального підприємництва в цій сфері.

На сьогоднішній день ринок послуг в сфері управління житловою нерухомістю перебуває на початковій стадії розвитку. Це пов'язано із

повільним процесом формування інституту власника житла, кількість яких в особі ОСББ станом на 1.07.2016р. складає 18424 од., що складає 13,6 % від загальної кількості багатоквартирних будинків в Україні; також зареєстровано 5157 од. ЖБК (3,4%), що суттєво менше, ніж передбачено програмою реформування ЖКГ. Крім комунальних підприємств з обслуговування житла створено 534 приватних підприємств, кількість яких також суттєво не впливає на рівень конкуренції в цій сфері[2].

Сервейінг є реалізацією системного підходу до розвитку та управління нерухомістю на всіх етапах життєвого циклу. Концепція сервейінгу розглядається сьогодні також як сукупність юридичних, технічних, економічних і управлінських експертиз нерухомості, проведення яких забезпечує отримання максимального ефекту від її використання. Також в практичній реалізації сервейінгові компанії виконують такі функції, як: розробка стратегії і програми управління об'єктом нерухомості, контроль за ходом її реалізації; вибір підрядних організацій і укладення з ними договорів, обслуговування і надання комунальних послуг, контроль виконання договірних зобов'язань і якості житлово-комунальних послуг, що надаються; раціональне використання об'єкту нерухомості з метою збільшення зиску власника; організація процесів розвитку нерухомості.

У рамках системи професійного управління нерухомістю відбувається розмежування функцій власника і керівника. За власником залишаються функції ухвалення стратегічних рішень і функції контролю якості управління, функції оперативного управління об'єктами нерухомості делегуються спеціалізованим сервейінговим компаніям, що управляють.

Таким чином, сервейінг охоплює усі етапи і форми прояву життєвого циклу об'єкту нерухомості, забезпечує взаємозв'язане рішення усіх практичних питань, формує новітній підхід до житлової нерухомості як економічного активу її власника.

Список використаних джерел:

1. Кулаков К. Ю. Особенности современного развития теории и практики концепции сервейинга в мировой экономике [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=16324>
2. Удосконалення системи управління в житловому господарстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/zhitlova-politika/diyalnist-osbb/udoskonallennya-sistemi-upravlinnya-v-zhitlovomu-gospodarstvi/>

ФОРМУВАННЯ ФРАНЧАЙЗИНГОВОЇ БІЗНЕС – МОДЕЛІ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

Н. М. МАТВЄЄВА, канд. екон. наук, доц.

О. В. ПОПЕНКО, студентка

А. В. КУЩ, студентка

Харківський національний університет

міського господарства ім. О. М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

basmachka2896@gmail.com

В сучасних ринкових умовах господарювання одним з пріоритетних напрямків є становлення і розвиток малого бізнесу, досягнення економічного зростання і повної зайнятості, покращення життєвих стандартів широких верств населення та зовнішньоекономічна рівновага. Для перебудови України особливої актуальності набирає впровадження франчайзингової моделі, яка є каталізатором, що прискорює процеси формування та розвитку бізнесу. Метою даної роботи є дослідження питань впровадження бізнес-моделі франчайзингу на Україні, проблем та перспектив її застосування.

Франчайзинг виступає перспективною діловою моделлю, яка характеризується низьким рівнем ризику і володіє стабільним рівнем прибутковості. При такій формі організації діяльності франчайзер компенсує нестачу капіталу й знижує ризики запозичення [1].

Оскільки франчайзинг є новим явищем для української економіки, то застосування механізму франчайзингу в будь-якій сфері бізнесу ускладнюється, перш за все, недосконалістю нормативно - правової бази та відсутністю детальної інформації про цей метод. Суттєвою перешкодою є відсутність кваліфікованих кадрів та складні умови ведення бізнесу. Тому реалізація проектів франчайзингу бізнес-процесів забезпечує здобуття основних переваг. По-перше, це відродження духу підприємництва; по-друге, роздержавлення та приватизація; по-третє, формування ринкової інфраструктури.

Україна знаходиться на порозі франчайзингового буму, але щоб створити якісну франчайзингову систему бізнес-середовище повинне відповідати наступним вимогам:

- володіти фінансовою гнучкістю;
- бути стійким до основних видів ризику;
- бути забезпеченим технічною підтримкою та допомогою;
- володіти відносною простотою впровадження;
- враховувати особливості діяльності суб'єктів ринкових відносин;
- товари та послуги повинні підтримуватись торговельною маркою та мати помітні характеристики.

Тому для українських підприємств найбільш актуальними у наш час є наступні рекомендації щодо ефективного впровадження франчайзингу:

1. Розробити методологію формування управлінських і фінансових відносин в рамках франчайзингової структури підприємств.
2. Створити систему податкових пільг для франчайзі.
3. Створити мережу навчально-консультаційних центрів з франчайзингу.
4. Зміцнити законодавчу базу шляхом прийняття нових законів.
5. Розробити організаційно-управлінський механізм регулювання діяльності франчайзингових мереж.

Отже, на сьогоднішній день франчайзинг є вдалою моделлю зростання малого та середнього бізнесу, що має ряд переваг, які дозволяють більш ефективно організувати бізнес з меншими затратами та підвищують конкурентоспроможність вітчизняної економіки. Це система, яка допомагає не тільки "вижити" малому та середньому бізнесу, але й дає йому нові великі перспективи розвитку, шляхом побудови дієвої франчайзингової мережі.

Список використаних джерел:

1. Кузьмін О. Є. Франчайзинг у підприємницькій діяльності: навч. посібник / О. Є. Кузьмін, У. Р. Сухорська, Т. В. Мирончук. – Львів: Вільна Україна, 2007. – 144 с.

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

В. В. ТІТЯЄВ, канд. екон. наук, доц.

О. В. ШКУРКО, канд. екон. наук

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
v.tityev@gmail.com*

Однією з найважливіших завдань економічно розвиненої держави є всебічна підтримка малого підприємництва, від стабільності функціонування якого залежить соціально-економічний розвиток регіонів. В даний час в різних регіонах України склалися специфічні системи інфраструктурної підтримки малого підприємництва, спрямовані на забезпечення їх ефективного функціонування і розвитку, але неефективні в силу безсистемності і неузгодженості функцій елементів інфраструктури. Створені системи не тільки не виконують в повному обсязі покладених на них функцій, а й поглинають істотні бюджетних ресурси, тому значна частина малого бізнесу незадоволена якістю, обсягом і своєчасністю надання послуг. В умовах, що склалися мале підприємництво використовує ту ж саму інфраструктуру, що і середній і великий бізнес, а це в свою чергу свідомо веде до зниження їх конкурентоспроможності та фінансової стійкості. До тих пір поки не буде забезпечена ефективність функціонування інфраструктури регіональної підтримки розвитку малого підприємництва, всі зусилля держави спрямовані на

його стимулювання не будуть досягати необхідного ефекту.

В Україні заходи державної підтримки малого підприємництва здійснюються вже більше 20 років. Одним з найбільш важливим напрямком підтримки суб'єктів малого підприємництва держава визначила розвиток регіональної інфраструктури, що забезпечує стабільне функціонування малого бізнесу. В даний час мале підприємництво використовує в основному існуючу економічну інфраструктуру регіонів. Однак воно в порівнянні із середнім і великим бізнесом знаходиться в об'єктивно гірших умовах і не може конкурувати з ними за можливостями вишукування фінансових ресурсів і отримання державних інвестицій, дослідження кон'юнктури ринку, проведення науково-технічних розробок, а також підготовці кадрів та отримання інформації.

Для мінімізації негативного впливу зовнішніх факторів, збільшення стійкості і відтворення малого підприємництва необхідно розвиток «власної» регіональної інфраструктури цього сектора економіки.

Практично регіональна інфраструктура створює канали, за якими державна підтримка доводиться до її одержувача. Одночасно через елементи інфраструктури реалізуються окремі ринкові послуги. Крім того, через об'єкти регіональної інфраструктури налагоджуються ділові контакти і кооперація, що сприяє самоорганізації малого підприємництва. Інфраструктурне забезпечення сектора малого підприємництва являє система з державних, приватних, громадських, комерційних, некомерційних організацій, які здійснюють діяльність з регулювання малого підприємництва, надають їм консалтингові, освітні, надають фінансові та майнові ресурси.

Успішне функціонування регіональної інфраструктури як єдиного цілого неможливо без обов'язкової присутності певного набору елементів – від спеціалізованих кредитно-фінансових установ до навчальних і консалтингових центрів. Поки не буде налагоджена системна взаємодія між суб'єктами малого підприємництва і регіональними інфраструктурними елементами всі зусилля призначені для стимулювання малого бізнесу, не досягнуть потрібного економічного та соціального ефекту.

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова*

*61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
boderad@ukr.net*

Мале підприємництво є одним із дієвих важелів розв'язання таких економічних і соціальних завдань як сприяння структурній перебудові

економіки, зміцнення економічної бази регіонів, швидке насичення ринку товарами та послугами, розвиток конкуренції, впровадження інновацій, забезпечення зайнятості населення. Досвід економічно розвинутих країн показав, що в умовах складного кризового стану, в якому опинилася наразі Україна, саме активізація підприємницької діяльності у сфері малого бізнесу є одним із найдієвіших шляхів виходу з критичної ситуації.

На початок 2016 р. в Україні налічувалось 1973 тис. суб'єктів малого і середнього підприємництва, з яких 1,63 млн. фізичних осіб-підприємців і 343 тис. юридичних осіб-підприємців. Частка середніх підприємств зменшилась з 4,7% до 4,4%. Відповідно з 95,2% до 95,5% збільшилась питома вага малих підприємств, з яких майже 83% мають статус мікропідприємств, за рахунок яких відбувалися позитивні зрушення[1]. Це свідчить про запровадження для мікропідприємств порівняно привабливіших умов ведення бізнесу, які переважно визначаються застосуванням диференційованого підходу в застосуванні спрощеної системи оподаткування, а також більшою гнучкістю мікробізнесу до диверсифікації видів діяльності в критичних умовах.

Малий бізнес особливо уразливий до змін підприємницького середовища і нестачі ресурсів, і процес розробки і вибору стратегія для нього особливо важлива. Аналіз і процеси осмислення, пов'язані із стратегією, дозволяють малим фірмам не тільки їх створювати, але і ефективно конкурувати, реагуючи на зміни зовнішнього середовища.

Здійснюючи зусилля по ідентифікації стратегічних альтернатив, менеджери невеликих структур бізнесу можуть виграти на основних атрибутах: більш висока гнучкість і динамічність дій на ринку. Це дозволяє скоріше виявляти зміни і використовувати свою гнучкість для вибору нової стратегії.

Серед факторів змін, що здійснюють вплив на конкурентне середовище малого бізнесу, Інтернет займає вагоме місце. Позитивні можливості, які він надає з точки зору стратегії малого бізнесу, такі:

- Інтернет сприяє і полегшує появу і зростання невеликих компаній, оскільки дозволяє займатися бізнесом без вкладання коштів в значні ресурси, роблячи ставку на нематеріальні активи;
- невеликі компанії отримали оперативний та відносно недорогий доступ до ринку. Через низькі витрати на демонстрацію своєї пропозиції через Інтернет невеликі компанії досягли недорогого і оперативного проникнення на он-лайн ринки;
- Інтернет полегшує невеликим спеціалізованим компаніям співробітництво в мережових структурах щодо доставки споживачам в будь-якій точці світу товарів або послуг, і мають можливість конкурувати із більш великими і давно діючими на ринку структурами бізнесу. Інформаційні і комунікаційні технології сприяють зручному, дешевому і ефективному співпрацюванню. Тому невеликі компанії, що спеціалізуються на певному напрямку, отримують конкурентні переваги над крупними організаційними організаціями з вертикальною інтеграцією.

Список використаних джерел:

1. Аналіз статистичних показників розвитку підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi>

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У 2017 РОЦІ В УКРАЇНІ

Н. В. БІБІК, канд. екон. наук, доц.

О. І. ПОНУРОВСЬКИЙ, аспірант

Харківський національний університет

міського господарства ім. О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

ponurovskii@mail.ua

Визначення основних тенденцій розвитку корпоративної соціальної відповідальності на найближчу перспективу надасть змогу вітчизняним компаніям більш точно та оперативно визначати проблеми, що постають перед суспільством та державою, вирішення яких допоможе бізнесу створити кредит довіри суспільства до компаній і тим самим забезпечить їх розвиток в довгостроковій перспективі.

Визначення загальносвітових тенденцій розвитку корпоративної соціальної відповідальності є більш ніж актуальним, адже врахування різних соціально-економічних та екологічних проблем та їх вирішення є основним елементом сталого розвитку економічної системи сьогодення.

Найбільшим джерелом інформації щодо тенденцій розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні виступають саме компанії з іноземним капіталом та підприємства, продукція якої зосереджена на зовнішні ринки не тільки Європи, а й усього світу [1]. В цьому контексті все більше компаній намагаються інтегрувати в свою діяльність засади соціально відповідального бізнесу, що виражається у формуванні не фінансової звітності, залученні стейкхолдерів, інформуванні суспільства про діяльність компанії щодо вирішення соціально-екологічних проблем та інше. Однак в умовах сьогодення, значна частина населення не є достатньо поінформованою щодо діяльності тієї чи іншої компанії в сфері корпоративної соціальної відповідальності, це зумовлює певні перешкоди у процесі усвідомлення суспільством необхідності переходу до нової соціально спрямованої моделі участі бізнесу в процесі вирішення соціально-екологічних проблем сьогодення.

Динаміка розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні має дещо інертний характер, що проявляється за останні три роки у слабкій мотивації вітчизняного бізнесу до впровадження принципів КСВ в практичній діяльності. Такі обставини викликані перш за все слабкою позицією як з боку держави, що недостатньо уваги приділяє формуванню стратегії впровадження КСВ на державному рівні так і стримуючими соціально-економічними

чинниками, до яких можна віднести: недостатня поінформованість населення в сфері КСВ, значні податкові навантаження на бізнес, часті економічні спади в сфері виробництва та торгівлі, брак фінансових ресурсів в сфері бізнесу, відсутність мотиваційних чинників, що могли б сприяти розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Рушійною силою, що створює сприятливу тенденцію для розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні виступають саме експортно-орієнтовані та великі компанії з часткою іноземного капіталу, що завдяки своїм програмам в різних соціально-економічних та екологічних сферах створюють позитивний імідж КСВ бізнесу як невід'ємної складової власної діяльності на ринку.

Таким чином, незважаючи на дещо мінливу ситуацію в країні з приводу формування єдиних підходів до формування корпоративної соціальної відповідальності в Україні, інтеграція принципів соціальної відповідальності є перспективним напрямком, що неминуче в перспективі призведе до всеосяжного використання бізнесом в своїй діяльності.

Список використаних джерел:

1. Корпоративна соціальна відповідальність : моделі та управлінська практика / М. А. Саприкіна, О. Ляшенко, та ін. – Київ : ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480с.

ПЕРЕПОНИ ЩОДО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

О. П. КОЮДА, канд. екон. наук, доц.

В. КОСТЮК, студент

*Харківський національний університет
міського господарства ім. О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
alex_koyda@list.ru*

Успішний розвиток державно-приватного партнерства, як механізму активізації інвестиційної діяльності та залучення приватних інвестицій в стратегічно важливі для держави сфери, можливий тільки за умови, що буде забезпечено баланс інтересів держави і приватного інвестора. Правова форма здійснення такого партнерства повинна забезпечити для інвестора привабливість, безпеку вкладення коштів в державну власність і реалізувати основну мету проекту, тобто розвивати ту сферу, яка стратегічно важлива для держави. Для цього держава повинна сприймати приватного інвестора як рівноправного партнера, вимагаючи від нього виконання передбачених угодою зобов'язань, а держава, зі свого боку, повинна гарантувати виконання власних зобов'язань у повному обсязі.

У процесі відбору та підготовки проектів державно-приватного партнерства органи державної влади повинні звертати увагу на ті сектори

економіки, в яких така взаємодія може виявитися найбільш успішною і доцільною. Так, наприклад, Великобританія зосередила проекти державно-приватного-партнерства на таких об'єктах інфраструктури, як школи, лікарні, в'язниці, оборонні об'єкти та автомобільні дороги. У Канаді значна кількість проектів державно-приватного партнерства існує в таких сферах, як енергетика, транспорт, захист навколишнього середовища, водні ресурси, інформаційні технології, охорона здоров'я, освіта.

Економічний потенціал у сфері державно-приватного партнерства в Україні можна оцінити як досить високий. Модернізація наявної виробничої інфраструктури, здійснення великих проектів з будівництва автомобільних і залізничних магістралей, портів, аеропортів, енергетичних і комунальних систем в Україні можлива тільки з залученням вітчизняного та міжнародного капіталу на базі такого партнерства. Іншого раціонального і до того ж добре перевіреного в міжнародній практиці вирішення цієї проблеми наша країна, що відчуває брак бюджетних коштів, на наш погляд, не зможе знайти.

За результатами проведених досліджень були виявлені певні ризики і перешкоди, які заважають успішному практичному впровадженню проектів державно-приватного партнерства в Україні. На сьогодні до таких перешкод можна віднести: по-перше, невпевненість приватних партнерів по виконанню своїх фінансових зобов'язань в довгострокові проекти через те, що держава не може гарантувати мінімальний обсяг споживання товарів або послуг, які надаються приватним партнером, на рівні, що відповідає економічно обґрунтованим витратам на їх виготовлення та забезпечує окупність інвестицій.

По-друге, відсутність в Бюджетному кодексі можливості забезпечення компенсації збитків приватного партнера, пов'язаних з невідповідністю попиту на товари і послуги запланованим показникам, невиконанням державою зобов'язань за договорами державно-приватного партнерства.

З метою практичного впровадження основних форм державно-приватного партнерства, на підставі залучення приватних інвестиційних ресурсів для модернізації української економіки, необхідне проведення цілеспрямованої послідовної державної політики розвитку такого партнерства. На наш погляд, така політика повинна бути спрямована на формування сприятливого економічного і управлінського середовища для розробки і реалізації проектів такого партнерства. Світовий досвід та результати досліджень з цього питання дозволили визначити основні напрями такої політики.

МІСІЯ ПРИВАТНОГО БІЗНЕСУ В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

О. С. ВОРОНІНА, канд. екон. наук, ас.
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
Olga.Voronina@kname.edu.ua*

Ділові інтереси розвитку приватного бізнесу в житлово-комунальному секторі (ЖКС) вимагають розробки ефективних інструментів управління об'єктами комунальної інфраструктури, скорочення адміністративних та експлуатаційних витрат в комунальній сфері, оптимізації тарифів на послуги, побудови нового типу партнерських відносин між власником комунальних систем і приватним бізнесом і створення сприятливих зовнішніх умов для його ведення.

На відміну від інших секторів економіки, в ЖКС приватному бізнесу не потрібно зайняти свою нішу на ринку, а треба сформувати ринок, на якому муніципальні утворення визначають попит на послуги з управління об'єктами комунальної інфраструктури, а бізнес пропонує конкурентоспроможний продукт, що задовольняє потребам муніципалітетів і населення.

Для правильного позиціонування приватного бізнесу в питаннях взаємодії з владою в ЖКС слід зрозуміти, в чому полягає місія підприємця виходячи з двох положень: підприємець повинен бути орієнтований на діловий успіх, тобто на отримання прибутку; підприємець працює в соціально значимому секторі надання комунальних послуг та повинен позиціонувати себе як соціально відповідальний партнер місцевої влади.

Можна зустріти кілька версій визначення місії приватного бізнесу в житлово-комунальному господарстві: підприємець приходить в ЖКС для того, щоб прискорити приватизацію останнього; підприємець приходить в ЖКС як стратегічний інвестор; підприємець покликаний забезпечити високий стандарт якості надання житлово-комунальних послуг.

Кожна з цих версій не входить в протиріччя з цілями роботи приватного підприємця, але в той же час не цілком відображає основну ідею організації бізнесу у житлово-комунальній сфері.

Коли мова йде про залучення приватного бізнесу в житлово-комунальний комплекс, тема розподілу між владою і бізнесом відповідальності за питання життєзабезпечення міст стає однією з найважливіших. Згідно з чинним законодавством відповідальність за організацію забезпечення населення комунальними послугами покладається на органи місцевого самоврядування. Тому розвиток партнерських відносин між владою та бізнесом не має на увазі приватизації об'єктів комунальної інфраструктури. Також представляється помилковим розглядати приватні компанії лише в ролі стратегічного інвестора в комунальний сектор, так як приватні інвестиції підуть тільки в той сектор

економіки, де інвестори довіряють керуючим, де управління ефективно, де є потенціал отримання прибутку, де можна оцінити і мінімізувати ризики, зробити їх прийнятними для інвесторів.

Мета приватного бізнесу – організація ефективного бізнес-процесу в комунальному секторі при створенні за допомогою нормативних документів і адекватних контрактних відносин умов для мінімізації економічних і політичних ризиків. Місію приватного бізнесу в комунальному комплексі слід визначити як ефективне управління інфраструктурними комунальними системами муніципальних утворень для забезпечення споживачів якісними комунальними послугами. Реалізація цієї місії ґрунтується на встановленні партнерських відносин між органами місцевого самоврядування і приватною компанією шляхом укладення довгострокових контрактів на управління об'єктами комунальної інфраструктури, що перебувають у муніципальній власності.

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

О. В. ПОШИВАЛОВА, канд. фіз.-мат. наук, доц.
М. Г. ГАРЬКАВИЙ, студент

*Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
49033 Україна, м. Дніпро, вул. Героїв Сталінграду, 63/128
nik3131@ukr.net*

Аналіз діяльності будь-якого автотранспортного підприємства (АТП) являє собою систему методів і прийомів, за допомогою яких вивчається діяльність АТП, виявляються резерви транспортного виробництва на основі облікових і звітних даних, розробляються шляхи їх найбільш ефективного використання.

Предметом фінансово-економічного аналізу АТП є їх виробничо-господарська діяльність, що розглядається у взаємозв'язку з технічною стороною виробництва, розвитком колективу і економічною політикою держави. З огляду на специфіку автотранспортної діяльності, найбільш повним і об'єктивним видом фінансово-економічного аналізу можна вважати функціонально-вартісний [1].

Основною метою фінансово-економічного аналізу є отримання обмеженого числа найбільш вагомих параметрів, що дають об'єктивну картину фінансового стану АТП. У зв'язку зі специфікою автотранспортної діяльності, найбільш значущим фактором для реалізації управлінського рішення, є раціоналізація розподілу ресурсів підприємства. Фінансово-економічний аналіз необхідний для: об'єктивної оцінки результатів виробничо-господарської діяльності АТП і його підрозділів, що діють в умовах повної фінансової незалежності; оцінки ступеня використання виробничих ресурсів, стану техніки, технології, організації виробництва; виявлення закономірностей і тенденцій розвитку виробництва, можливості вдосконалення системи

управління та встановлення ефективності прийнятих рішень; виявлення причин і факторів, що впливають на кінцеві показники діяльності АТП за місцем, часом і напрямком їх впливу; прогнозування очікуваних результатів діяльності, підготовки інформаційної бази для прийняття управлінських впливів; заходи щодо поліпшення використання ресурсів, поширенню передового досвіду і ліквідації негативних явищ і причин поганої роботи, контролю за виконанням намічених заходів.

Таким чином, фінансово-економічний аналіз потребують всі учасники економічних процесів АТП. Аналіз як функція притаманна кожному процесу управління на будь-якому підприємстві, в тому числі і автотранспортному. В управлінському циклі він займає проміжне місце між отриманням інформації та прийняттям рішення. З його допомогою здійснюється зворотний зв'язок в системі управління транспортним підприємством [2,3].

Аналіз тісно пов'язаний з такими функціями управління, як планування, облік і контроль. Він дозволяє оптимізувати транспортний процес, а отже, максимально підвищувати ефективність використання виробничих, фінансових і людських ресурсів.

Список використаної літератури:

1. Управленческий анализ в различных отраслях: учебное пособие / Н. А. Казакова. – Москва : ИНФРА-М, 2011. – 288 с.
2. Засадний Б. Управлінський облік : шлях до ефективного управління / Б. Засадний // Справочник економіста. – 2009. – № 1-2. – С. 85-90.
3. Грицак Н. Ю. Організація бухгалтерського обліку на автотранспортному підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua>

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ДПП В УКРАЇНІ

О. І. СЛАВУТА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
boderad@ukr.net*

У світовій практиці державно-приватне партнерство (ДПП) є одним з ефективних способів реалізації інвестиційних проектів, але в Україні розвивається воно дуже повільно. Станом на 1.01.2017 р. на засадах державно-приватного партнерства реалізувалося 186 проектів, з яких 154 – на умовах договорів концесії, 31 – на основі договорів про спільну діяльність, і лише 1 проект реалізується на умовах договору державно-приватного партнерства[1]. Це пов'язано з тим, що концесійне законодавство передбачає простіший спосіб їх підготовки і спрощену систему оцінювання.

За даними Світового банку всі реалізовані проекти здійснювалися тільки українськими партнерами, міжнародних учасників не було, не передбачалися

істотна модернізації або будівництва нових об'єктів інфраструктури. Останній невдалий приклад пов'язаний із оголошеним Мінюстом України 02.02.2017р. конкурсом на будівництво нового слідчого ізолятору у м.Києві. Конкурс проводився за принципом державно-приватного партнерства, тобто інвестор повинен буде спочатку побудувати новий СІЗО, а потім отримати в користування ділянку, на якій розташовувався старий слідчий ізолятор. Певний інтерес до конкурсу з проявила компанія з Данії, але і вона в останній момент відмовилася подавати заявку. Тепер Міністерство юстиції має намір запропонувати Європейському банку реконструкції і розвитку спільне фінансування будівництва нового Київського слідчого ізолятора в зв'язку з відсутністю учасників інвестиційного конкурсу.

Серед слабких сторін реалізації проектів ДПП в Україні можна виокремити такі:

- часті зміни державної політики та законодавчої бази, що ускладнює прогнозування функціонування проекту;
- нестабільна економічна ситуація в країні, низька купівельна спроможність населення;
- відсутність стратегії розвитку інфраструктури та визначення пріоритетів для реалізації проектів ДПП;
- низька операційна ефективність наявних інфраструктурних об'єктів;
- складнощі отримання дозвільної документації, низький рейтинг Doing Business (140 місце за отриманням дозволів на будівництво та 130 місце за підключенням до електропостачання);
- недосконалість механізму реалізації проектів та оцінки їх ефективності, відсутність кваліфікованих спеціалістів у реалізації ДПП;
- відсутність єдиного підходу до визначення процедур реалізації проектів ДПП, відсутність чітких критеріїв їх застосування, протиріччя у законодавчій базі;
- неефективна взаємодія між державними та місцевими органами влади, складна процедура погодження проектів через Кабінет міністрів України.

Для подолання виявлених недоліків необхідно забезпечити чітку правову та нормативну базу; розробити деталізований та гнучкий договір між партнерами; забезпечити публічність реалізації проектів та методичну підтримку; встановити конкретні методи оцінки доцільності та результатів реалізації проектів ДПП.

Список використаних джерел:

1. Довідка щодо результатів здійснення ДПП (2016 рік) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ed00a2ba-480a-4979-84eb-d610a0827a8c&title=ZagalniiOgliad>

РИЗИКИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ПРИ ВИКОРИСТАННІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

О. С. ВОРОНІНА, канд. екон. наук

Ю. С. ЛИТВИНОВА, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

Olga.Voronina@kname.edu.ua

Процес встановлення партнерства між місцевими органами влади та приватним бізнесом пов'язаний з безліччю ризиків для обох сторін. Дані ризики обумовлені соціальною значимістю послуг, специфікою галузі, порядком її регулювання і управління, характером взаємовідносин між учасниками виробництва і споживання послуг та іншими факторами. Тому, якщо державні органи управління вирішили розвивати партнерські відносини з представниками приватного бізнесу для залучення їх коштів в якості інвестицій в житлово-комунальну галузь, необхідно створити цілісний механізм ідентифікації, оцінки, поділу та управління ризиками, що безпосередньо супроводжують інвестиційні проекти. Проведене різними вченими дослідження ризиків інвестування в житлово-комунальне господарство (ЖКГ) виявило кілька проблем: по-перше, існує безліч підходів до визначення сукупності ризиків; по-друге, в більшості випадків відсутня характеристика виділених ризиків; по-третє, не вказується конкретний механізм поділу ризиків між суб'єктами взаємин; по-четверте, відсутні механізми оцінки ризиків та їх розподілу між зацікавленими сторонами. В рамках даної статті визначимо можливі ризики партнерства в ЖКГ в умовах національної економіки України для всіх сторін.

Для споживачів житлово-комунальних послуг (ЖКП) основними ризиками приходу приватного бізнесу і їх інвестицій в житлово-комунальну галузь будуть: ризик збільшення тарифів за спожиті ЖКП (даний ризик може бути зумовлений збільшенням собівартості послуг, зростанням частки інвестиційних витрат в структурі тарифу, підвищенням рівня рентабельності в структурі тарифу); ризик погіршення якості послуг; ризик перебоїв з поставками ЖКП (або надання у неповному обсязі).

Місцеві органи влади, відповідальні за надання ЖКП в окремо взятій адміністративно-територіальній одиниці в повному обсязі і належної якості, мають такі ризики: ризик втрати контролю над функціонуванням і розвитком ЖКГ; ризик зниження ефективності діяльності житлово-комунальних організацій; ризик у виборі приватного партнера при реалізації таких форм залучення інвестицій, як контракт на управління, контракт на оренду, концесія на існуючі інфраструктурні об'єкти, контракти типу BOOT (від англійського - Build, Own, Operate, Transfer – будівництво – володіння – експлуатація / управління –

передача) і його різновиди, створення спільних організацій, приватизація житлово-комунальних організацій; ризик невиконання умов договору приватним партнером; ризик збільшення експлуатаційних витрат, перевищення кошторисних витрат на нове будівництво і реконструкцію; ризик порушення термінів здійснення інвестицій і введення об'єктів; ризик недофінансування інвестицій приватним партнером; ризик передачі житлово-комунальних об'єктів в неналежному технічному стані при використанні механізму залучення інвестицій на основі контракту на управління, контракту на оренду, концесії на існуючі інфраструктурні об'єкти, контракту типу ВООТ і його різновидів; ризик зниження якості і обсягів послуг, що надаються; ризик недостатності досвіду роботи в житлово-комунальній сфері у приватного оператора.

Аналіз ризиків дозволяє дати відповідь на два основних питання: наскільки вагомою даний ризик для потенційного інвестора; яким чином можна його нейтралізувати. Необхідно розробити систему кількісної оцінки ризиків роботи в житлово-комунальній галузі для приватного бізнесу при вкладенні ними інвестицій з урахуванням особливостей конкретної адміністративно-територіальної одиниці.

МІЖСЕКТОРНЕ ПАРТНЕРСТВО В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНИХ ПРОЕКТІВ

Д. О. СМОЛЕННИКОВ, ас.
А. В. БОНДАР, аспірант
Сумський державний університет
40007 Україна, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
dos@management.sumdu.edu.ua

Створення умов для ефективного використання природних ресурсів – одна з найважливіших проблем людства. Її вирішення можливе за умови комплексної оцінки ситуації, ухвалення стратегічних рішень і системних заходів, серед яких важливу роль відіграють процеси розроблення та впровадження механізмів міжсекторного партнерства державних і громадських інститутів, бізнесових структур з реалізації еколого-орієнтованих проектів.

Існують різні підходи до розроблення вищезазначених механізмів. Це пояснюється багатогранністю та різновекторністю процесів міжсекторного партнерства, що трактується нами як комплекс взаємовідносин між органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з одного боку та суспільством і бізнесом з іншого, щодо спільної участі у вирішенні важливих соціальних проблем, зокрема через фінансування і реалізацію соціальних проектів і програм.

В основу міжсекторного партнерства покладено процес комунікацій між його суб'єктами. Практичний досвід багатьох країн засвідчує, що розвиток

соціального партнерства сприяє налагодженню постійно діючого ефективного суспільного діалогу [1].

Водночас у багатьох розвинутих країнах велику кількість різноманітних благ виробляється самими людьми, часто – на некомерційній основі. Серед них – це і соціальна допомога всіх видів, і саморегулювання на локальному рівні, і багато іншого [2].

В контексті вищезазначеного нами пропонується механізм узаємовідносин між владою, підприємницькими структурами та громадським сектором щодо реалізації еколого-орієнтованих проектів.

Забезпечення міжсекторного партнерства в контексті реалізації еколого-орієнтованих проектів передбачає поетапність процесу. На першому етапі громада має сформувати соціальне замовлення на вирішення конкретних екологічних проблем, зокрема чітко окреслити його актуальність, соціальну значущість, очікуванні результати. Лише за таких умов проблема буде визнаватися на державному або місцевому рівні, а громада зможе повноцінно взаємодіяти з бізнесом і владою. Другий етап передбачає визначення шляхів вирішення проблеми, роль кожного суб'єкта в цьому процесі та узгодження їх інтересів. Завершальний етап процесу передбачає реалізацію конкретного проекту в межах вирішення поставлених завдань. При цьому контролювальну та просвітницьку функції впродовж терміну реалізації має виконувати громадськість. Ефективність проектної діяльності залежить від рівня активності всіх суб'єктів.

Саме завдяки такому механізму стає можливим забезпечити ефективність реалізації принципів соціально-екологічної відповідальності підприємств, які будуть задовольняти не лише власні інтереси, а й вирішувати конкретні екологічні проблеми на запит громадян.

В Україні напрацьовано відповідний досвід щодо впровадження механізмів міжрегіонального партнерства з вирішення проблем збереження навколишнього природного середовища. Проте, відсутність стратегії розвитку, низька екологічна культура, корупційна складова, низький інвестиційний клімат, недосконала законодавча база не дозволяють ефективно використовувати наявні ресурси і механізми для вирішення існуючих проблем. Тому спільним завданням громади, влади, бізнесу є реалізація еколого-орієнтованих проектів на партнерських засадах.

Список використаних джерел:

1. Звонар В. П. Міжсекторне партнерство як механізм реалізації регіональної соціальної політики : концепція для України : монографія / В. П. Звонар. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 300 с.
2. Долгин А. Б. Как нам стать договоропригодными, или Практическое руководство по коллективным действиям / Александр Долгин. – Москва : ОГИ, 2013. – 192 с.

УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

В. І. ТРОЯН, аспірантка

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
troyan.vlada@gmail.com*

Становлення в Україні демократичної правової держави, її інтеграція у світовий економічний та політичний простір потребує запровадження цивілізованих та ефективних умов реалізації підприємницької діяльності. Світовий досвід доводить, що одним із ключових напрямків забезпечення такої умови є розвиток корпоративного управління соціальної відповідальності.

Разом із тим, недостатньо розробленими в практичному й теоретичному плані залишаються питання, пов'язані з мотивацією соціально відповідальної поведінки підприємств; оцінкою доцільності підвищення соціальної активності; формуванням комплексу заходів по забезпеченню соціальної відповідальності підприємств; удосконаленням структури соціально орієнтованих витрат. Це засвідчує нагальну потребу в науковому обґрунтуванні та подальшому розробленні організаційно-економічних основ розвитку соціальної відповідальності.

В Україні, де бізнес лише виходить із періоду первісного накопичення капіталу і де влада та інституції громадянського суспільства перебувають у стадії становлення, є можливість через КСВ не тільки вибудувати систему взаємовідносин бізнесу, влади та громадянського суспільства, але й вирішити низку проблем модернізації України.

Однак доцільно зауважити, що орієнтування бізнесу виключно з «позиції використання соціальної відповідальності бізнесу для створення конкурентних переваг для окремого підприємства, налагодження зв'язків з громадськістю та органами центральної і місцевої влади, підтримання позитивного іміджу компанії», тобто зведення КСВ, власне, до «маркетингового заходу» – суперечить самій сутності соціальної відповідальності. З іншого боку, зараз загалом форми взаємодії органів публічної влади та суб'єктів підприємницької діяльності щодо КСВ є обмеженими, а саме: на національному рівні зведені до «примушування», коли «державні структури згадують КСВ коли необхідно взяти участь у національних чи регіональних благодійних проектах»; на регіональному рівні органи державної влади втілюють такі компоненти соціальної відповідальності як організаційне управління; дотримання прав людини; дотримання екологічних питань, встановлення контролю якості товарів і практик чесного ведення бізнесу, надання адресної допомоги населенню.

Соціальна відповідальність в бізнесі надає низку переваг. Для підприємств: поліпшення іміджу серед існуючих та потенційних споживачів, партнерів по

бізнесу, посилення позицій у міжнародному співтоваристві; зростання довіри до виробника та його продукції, як результат – збільшення обсягів продажів, посилення конкурентних позицій; можливість формування безпечного середовища діяльності та розвитку компанії завдяки власній корпоративній політиці. Соціальна відповідальність бізнесу як для держави, так як і для суспільства є підґрунтям для вирішення частини ключових соціальних проблем; в тому числі – основою для зростання обсягів інвестицій у суспільні сфери, зменшення відтоку «інтелектуального ресурсу», поліпшення іміджу держави на міжнародній арені як такої, де дотримуються норм і стандартів світової спільноти, де дбають про свій народ, де існує стабільність та умови для вкладання інвестицій.

Вирішення проблем впровадження соціальної відповідальності покликане запобігти можливим та назріваючим протиріччям як у взаємовідносинах бізнесу та суспільства, вихід вітчизняного бізнесу на міжнародний рівень. А це, в свою чергу, призводить до поліпшення лояльності суспільства до влади, до бізнесу, зменшення ролі державного регулювання, загального покращення стану суспільства та росту економічного розвитку країни.

ЗМІСТ

Секція 1

Проблеми, стан та перспективи розвитку підприємств житлово-комунального господарства та будівництва

Димченко О.В., Демченко К.Ю. Управління дебіторською заборгованістю як один із заходів підвищення ефективності діяльності підприємств ЖКГ.....	3
Алексєєв І.В., Мороз Н.В. Екологічна відповідальність банків у програмах фінансування енергоефективності ЖКГ.....	4
Димченко О.В., Катруша Г.С. Сучасний стан та шляхи розвитку будівництва в Україні.....	6
Димченко О.В., Кононенко А.І. Значення, сучасний стан та проблеми функціонування будівництва.....	7
Димченко О.В., Кошелевич К.В., Бездітко О.С. Підвищення ефективності діяльності підприємств ЖКГ у контексті попередження кризового стану (на прикладі КП “Харківводоканал”).....	9
Eva Ardielli, Ph.D. Evaluation of the Czech housing market in the flats segment: the case of Ostrava city.....	10
Мельник Л.Г., Сотник І.М., Гаврило Ю.Я. Напрями вдосконалення політики енергозбереження в житлово-комунальному господарстві України.....	13
Тюріна Н.М., Карвацка Н.С., Назарчук Т.В. Міжнародне оцінювання економіки України.....	14
Таукешева Т.Д. Проблемні питання децентралізації житлово-комунального господарства.....	16
Палант О.Ю. Перспективи розвитку міського електричного транспорту в зв’язку з впровадженням е-білету.....	18
Водовозов Є.Н. Трактовка поняття «реструктуризація підприємств» в сучасних умовах господарювання.....	19
Палант Д.О. Проблеми та перспективи застосування системи глобального позиціонування на міському електротранспорті	20
Хайло Я.Н. Методические аспекты ресурсосбережения отраслевого предприятия.....	21
Алтухова Д.В. Нові принципи визначення тривалості будівництва при календарному плануванні.....	23
Бережна О.О. Концептуальні напрямки удосконалення стратегічного розвитку СКП «Харківзеленбуд» ХМР.....	25
Гайденко С.М. Дослідження стану розрахунків населення за житлово-комунальні послуги в Україні.....	26
Гармаш А.С., Славута О.І. Актуальні аспекти тарифоутворення у ВКГ.....	28

Головчак Г.В. Організаційна структура державного регулювання ринку житлово-комунальних послуг України.....	29
Дріль Н.В., Кухтін К.В. Переваги застосування управління за результатами для підприємств житлово-комунального господарства.....	31
Драпеза Я.В. Особливості формування механізму управління реформаційним процесом ЖКГ та критеріїв вибору проектів для проведення реформ.....	33
Коротєєва А.С., Величко В.В. Теоретичні аспекти стратегії розвитку комунального підприємства в кризових умовах.....	34
Курмаз О.В., Славута О.І. Проблема плинності персоналу в шляховому господарстві та напрями її вирішення.....	36
Юр'єва С.Ю., Кухтін К.В. Конкурентне середовище як системний елемент розвитку ринкових відносин в ЖКГ.....	37
Лісічкін Є.С. Тарифна децентралізація в сфері централізованого водопостачання та водовідведення – передумова виходу галузі з кризи.....	39
Лук'янов В.І., Дядченко В.П. Проблеми організації освітнього процесу на відділенні «Економіки та підприємництва» в Житлово-комунальному коледжі Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова.....	41
Матвєєва Н.М., Півазян К.С., Штана Д.В. Становлення підходів щодо визначення підприємництва.....	42
Мозговий Є.В. Прогнозування рівня кредиторської заборгованості підприємств теплоенергетики.....	44
Ольховська М.А., Гребенець К.М. Особливості ресурсозбереження в сучасних умовах функціонування підприємств.....	45
Прасол В.М. Вивезення побутових відходів: досвід Німеччини.....	47
Рудаченко О.О. Особливості формування кризових ситуацій на підприємствах житлово-комунального господарства.....	48
Савенко К.С. Економічна безпека споживачів в умовах децентралізації житлово-комунальної сфери.....	49
Димченко О.В. Особливості поняття «доступності» послуг у системі ЖКГ.....	51
Салтанова О.С. Проблеми впровадження та діагностика інновацій в будівельній галузі України.....	53
Димченко О.В., Прасол В.М. Аналіз системи поводження з побутовими відходами: український досвід.....	55
Величко В.В., Стецюра А.С. Готельна індустрія як перспективна галузь економіки.....	56
Тараруєв Ю.О., Колодченко Д.В. Методи оцінки фінансового стану підприємств та проблеми їх застосування.....	58
Охримович А.С. Система общественного транспорта как один из важнейших показателей регионального развития.....	60
Шкурко О.В., Тітяєв В.В. Особливості забезпечення техніко-технологічної безпеки підприємств водопостачання та водовідведення.....	61

Кашипур А.Д., Лук'яниця І.Ю. Підприємства ЖКГ як об'єкт державної промислової політики.....	62
--	----

Секція 2

Регіональна стратегія розвитку господарського комплексу

Бубенко П.Т., Гусєв В.А. Інституційні вади інноваційного розвитку.....	64
David Slavata Does the share of housing rental sector predate unemployment?	65
Кривень О.В. Рекреаційно-туристична сфера в контексті регіональних стратегій розвитку.....	67
Бубенко П.Т., Бабенко Ю. О. Житлово-комунальне господарство як складова регіональної економіки.....	68
Романко О.П. Інноваційно – інвестиційна інфраструктура регіону.....	70
Владимирова М.С., Рижкова В.О. Вплив реконструкції історичного центру міста як складової будівельної галузі на розвиток регіону.....	71
Воліков В.В. Міський транспорт skyway – інноваційний підхід у підвищенні рівня якості життя населення.....	73
Железнякова І.Л. Ефективне управління відтворенням житлового фонду.....	74
Трушко А.В., Аверкина М.Ф. Інфраструктура інформаційного ринку.....	76
Матвеєва Н.М., Жога А.С. Застосування персонал-технології в роботі підприємства.....	77
Величко В.В., Гайденок С.М. Стратегія розвитку житлово-комунального господарства як елемент регіональної стратегії.....	78
Бурак О.М., Дріль Н.В. Інноваційність стратегій будівельних підприємств.....	80

Секція 3

Математичне моделювання економічних процесів на різних рівнях господарювання

Красюк Б.В., Аверкина М.Ф. Корупція та економічний ріст, значення децентралізації.....	82
Бубенко П.Т., Панова О. Д. До питання оцінювання диференціації доходів населення.....	84
Бурак О.М., Акопян К.С. Оцінка готовності персоналу до стратегічних змін на ПАТ «Трест Житлобуд-1».....	85
Островський І.А. Індексна модель оцінки інвестиційної стратегії підприємств ЖКГ.....	87
Єсіна В.О., Рижевська Д.Ю. Мотивація персоналу на основі консолідованої оцінки результатів його діяльності.....	88
Єсіна В.О., Склярова І.А. Моделювання управлінських рішень: позитивні та негативні сторони.....	90
Костюк В.О. Чинниковий аналіз капіталовіддачі основних засобів.....	91

Костюк В.О., Балакірєва А.С., Головко А.С. Використання мультиплікативних моделей для факторного аналізу продуктивності виробничого устаткування.....	93
Костюк В.О., Черкова О.В., Муренченко Н.В. Моделювання і факторний аналіз прибутку підприємства.....	94
Покуца І.В., Напольських К.О. Використання бінарних logit-регресійних моделей для дослідження проблеми трудової міграції молоді.....	95
Федотова Ю.В. Використання економіко-математичного апарату при оцінці ефективності кластерних структур	97
Железнякова І.Л., Кириченко І.С. Моделювання структури підприємства як техніко-економічної системи.....	99
Железнякова І.Л., Федоренко Д.П. Особливості впровадження технології CRM у розвиток підприємств.....	100
Славуа Е.И., Слухай В.В., Асташенко Е.А. Экономическая целесообразность использования на предприятиях аутстаффинга.....	102

Секція 4

Економічні процеси і навколишнє середовище: вплив та взаємодія

Аверкина М.Ф. Значення раціонального використання ресурсів у забезпеченні стійкого розвитку міст та агломерацій.....	104
Матвеєв С.П. Екологічні аспекти інноваційних процесів.....	105
Романенко М.О. Оцінка екологічності систем життєзабезпечення об'єктів житлового та комунального господарства.....	107
Покуца І.В., Кириченко І.С. Економічна діагностика діяльності будівельних підприємств та їх вплив на навколишнє середовище.....	108
Бурак О.М., Удалова Т.В. Інформатизація підгалузей благоустрою.....	109
Матвеєв С.П., Коренюк А.С. Глобалізація економіки та охорона навколишнього середовища.....	111
Турчина К.В., Бурак О.М. Економіко-екологічні проблеми санітарного очищення міст.....	112
Покуца І.В. Кількісні методи оцінки впливу господарських процесів на навколишнє середовище.....	114
Dvorkin Sergiy Perspektiven Der Verwendung Komplexer Zahlen In Wirtschaftsökologischen Forschungen.....	116
Patrizia Gazzola, Roberta Pezzetti Sustainability And Smart Economy: Towards A Social Inclusive Development Model	117
Нечволод М.О., Терлецька А.В. Економічні наслідки процесу глобалізації... ..	118
Славуа О.І., Матвеєва Н.М. Удосконалення нормативно-правового забезпечення сфери благоустрою населених пунктів України.....	120
Бурак О.М. Альтернативні методи поховання і надання ритуальних послуг.....	121
Славуа О.І., Григоришук А.О. Переробка осадів стічних вод з метою мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище	122

Секція 5

Особливості бізнес-адміністрування в умовах змін середовища

Підхомний О.М. Безпекові орієнтири бізнес-адміністрування в кризових умовах господарювання.....	124
Ковальов Є.В. Соціально-економічні орієнтири розвитку бізнесу.....	125
Варналій З.С. Інституціональні загрози бізнес-адмініструванню в Україні.....	127
Таранюк Л.М., Таранюк К.В. Проблемні аспекти та напрями покращення роботи підприємств житлово-комунальної сфери в умовах змін ринкового середовища.....	129
Жихор О.Б. Баранова В.В., Українцева Д.І. Забезпечення стратегічного планування на підприємствах в умовах турбулентної економіки.....	130
Демиденко Л.М. Адміністрування податку на нерухомість в Україні.....	132
Наконечна Ю.Л. Управління фінансами територіальних громад в умовах децентралізації бюджетної системи в Україні.....	133
Яфінович О.Б. Фінансові проблеми формування екологічно збалансованої підприємницької діяльності в Україні.....	135
Данилович Т.Б., Гавриляк А.С., Мельник В.М. Формування університетських підприємницьких площадок технологічних платформ... ..	136
Маковоз О.С. Безпека у сфері використання платіжних карток.....	137
Матвеєв С.П., Гудкова Ю.В. Вплив розвитку економіки на бізнес-адміністрування на підприємствах.....	139
Фісуненко П.А., Филімонова П.Р. Особливості бізнес-адміністрування змін внутрішнього середовища організації.....	140
Пошивалова О.В., Лень А.В., Данилова В.Є. Аутсорсинг у торгівлі: проблеми та перспективи розвитку.....	142
Щуревич О.І. Ліквідність комерційних банків як чинник забезпечення стабільності банківської системи.....	143
Шепель А.В., Аверкина М.Ф. Business intelligence як вагома складова інформаційного консалтингу на підприємстві.....	144
Владимирова М.С., Зубенко І.В. Особливості управління підприємством в умовах змін зовнішнього середовища.....	146
Славута О.І., Волгіна Н.О. Трансформація hr-адміністрування в умовах сучасності.....	147
Попенко О.В., Волгіна Н.О. Іміджбілдинг як основа успішного функціонування підприємства в ринкових умовах.....	148
Куш А.В., Волгіна Н.О. Реінжиніринг як антикризовий інструмент управління підприємством в умовах турбулентної економіки.....	150
Волгіна Н.А., Астащенко Е.А., Слухай В.В. Аспекты бизнес-администрирования в условиях изменения внешней среды.....	151
Юр'єва С.Ю. Використання бізнес – адміністрування в системі антикризового управління будівельною галуззю.....	152

Секція 6

Підприємництво та державно-приватне партнерство

Димченко О.В., Панова О.Д., Славута О.І. Проблемні аспекти ефективності проектів державно-приватного партнерства.....	154
Манакова Н.О, Макогон Н.В. Digital literacy як підґрунтя успішності e-government ініціатив.....	155
Островський І.А. Методологічні аспекти аналізу публічно-приватного партнерства.....	157
Grynenko V. Public and private partnership on the land market of cities: prospects of superficies implementation.....	158
Славута О.І., Леньошкіна А.Є. Сервеінг як перспективний вид підприємницької діяльності в сфері утримання житлової нерухомості....	159
Матвєєва Н.М., Попенко О.В., Куш А.В. Формування франчайзингової бізнес – моделі в сучасних ринкових умовах України.....	161
Тітяєв В.В., Шкурко О.В. Інфраструктурне забезпечення малого підприємництва на регіональному рівні.....	162
Славута О.І. Стратегічні аспекти розвитку малого бізнесу в сучасних умовах.....	163
Бібік Н.В., Понуровський О.І. Основні тенденції розвитку корпоративної соціальної відповідальності у 2017 році в Україні.....	165
Коюда О.П., Костюк В.О. Перепони щодо розвитку державно-приватного партнерства в Україні.....	166
Вороніна О.С. Місія приватного бізнесу в житлово-комунальному господарстві.....	168
Пошивалова О.В., Гарькавий М.Г. Економічний аналіз транспортного підприємства.....	169
Славута О.І. Стан та перспективи реалізації проектів ДПП в Україні.....	170
Вороніна О.С., Литвинова Ю.С. Ризики залучення інвестицій в житлово-комунальне господарство при використанні державно-приватного партнерства.....	172
Смоленніков Д.О., Бондар А.В. Міжсекторне партнерство в контексті реалізації еколого-орієнтованих проектів.....	173
Троян В.І. Умови впровадження корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах.....	175

Наукове видання

*ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ*

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

(24–26 травня 2017 року)

Відповідальний за випуск *О. В. Димченко*

Технічні редактори *О. М. Бурак, І. В. Покуца*

Підп. до друку 12.05.2017 р.
Друк на ризографі
Зам. № 9942

Формат 60×84/16
Ум. друк. арк. 10,9
Тираж 110 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017 р.